

Қазақстан Республикасында азаматтық хал актілері жазбаларын өзгерту, қалпына келтіру және жою туралы ережені, азаматтық хал актілерін тіркеу кітаптарының нысандарын және осы кітаптардағы жазбалардың негізінде берілетін куәліктердің нысандарын және Қазақстан Республикасында азаматтық хал актілерін тіркеу тәртібі туралы ережелерді бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1999 жылғы 22 мамырдағы N 620 қаулысы. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 19 сәуірдегі № 498 Қаулысымен

Ескерту. Күші жойылды - ҚР Үкіметінің 2012.04.19 № 498 (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысымен.

Қазақстан Республикасының "Неке және отбасы туралы" 1998 жылғы 17 желтоқсандағы Заңына сәйкес Қазақстан Республикасының Үкіметі қаулы етеді:

1. Қоса беріліп отырған:

1) Қазақстан Республикасында азаматтық хал актілері жазбаларын өзгерту, қалпына келтіру және жою туралы ереже;

2) азаматтық хал актілерін тіркеу кітаптарының нысандары:

т у у т у р а л ы ;
туу туралы актіні қалпына келтіру жазбасы;
некеге тұру туралы;
әкелікті белгілеу туралы;
бала асырап (қыз асырап) алу туралы;
тегін, атын, әкесінің атын өзгерту туралы;
некені бұзу туралы;

қайтыс болу туралы;

3) осы кітаптардағы жазбалардың негізінде берілетін куәліктердің нысандары:

т у у т у р а л ы ;
некеге тұру туралы;
некені бұзу туралы;
әкелікті белгілеу туралы;
бала асырап (қыз асырап) алу туралы;

тегін, атын, әкесінің атын өзгерту туралы;
некені бұзу туралы;
қайтыс болу туралы;

4) Қазақстан Республикасында азаматтық хал актілерін тіркеу тәртібі туралы ережелер.

2. Қосымшаға сәйкес Қазақстан Республикасы Үкіметінің кейбір шешімдерінің күші жойылды деп танылсын.

3. Осы қаулы қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді және жариялауға жатады.

Қазақстан Республикасының

Премьер-Министрі

Қазақстан

Республикасы

Үкіметінің

1999

жылғы

22

мамырдағы

№

620

қаулысымен

Бекітілген

**Қазақстан Республикасында азаматтық хал актілері
жазбаларын өзгерту, қалпына келтіру және жою туралы
Ереже**

1-Бөлім

**Азаматтық хал актілері жазбаларын өзгерту,
қалпына келтіру және жою туралы**

1-Тарау. Азаматтық хал актілері жазбаларына өзгерістер, толықтырулар және түзетулер енгізу тәртібі

1. Жеткілікті негіздер болғанда азаматтық хал актілері жазбаларына өзгерістер, толықтырулар мен түзетулер енгізу:

1) ұл (қыз) асырап алуға байланысты оның тегі, аты, әкесінің аты, туған жері мен күні өзгертілгенде, сондай-ақ бала (қыз) асырап алушыларды асырап алынған баланың (қыздың) ата-анасы ретінде жазғанда;

2) некені бұзуға немесе некенің жарамсыз деп тануға байланысты ерінің (зайыбының) тегі өзгертілгенде;

3) ата-анасының арасындағы некенің тоқтатылуына немесе некенің жарамсыз танылуына байланысты кәмелетке толмаған баланың тегін өзгерткенде;

4) әке болуды тіркегенде;

5) некеге тұрмаған анадан баланың туылу туралы акт жазбасына баланың әкесі туралы мәліметтерді енгізу туралы өтініш түскенде;

6) ұл (қыз) асырап алудың күшін жою немесе оның күші жоқ деп тану, сондай-ақ некенің күші жоқ деп тану туралы сот шешіміне байланысты;

7) баланың туу туралы акт жазбасынан баланың әкесі немесе шешесі туралы мәліметтерді алып тастау туралы сот шешіміне байланысты;

8) тегін және атын, әкесінің атын өзгерткенде;

9) ата-анасының тегі мен әкесінің аттарының өзгеруіне байланысты кәмелетке толмаған баланың тегі мен әкесінің аты өзгергенде;

10) азаматтық хал актілері жазбаларындағы қателер сот тәртібімен анықталғанда;

11) әке болу туралы сот шешімінің күші жойылғанда;

12) егер азаматтық хал актісі жазбасында қосарланған аты немесе әкесінің аты көрсетілген болса;

13) егер азаматтық хал актісі жазбасында ата-анасының тегі, аты, әкесінің аты немесе ұлты көрсетілмесе;

14) егер азаматтық хал актісі жазбасында қате мәліметтер көрсетілсе;

15) егер баланың туғанын тіркеу кезінде оған тегі немесе аты ата-анасының тілегі ескерілмей берілсе;

16) егер баланың оның туу туралы акт жазбасында көрсетілгеннен өзге аты болса, мұны оның мүддесі қажет етсе;

17) егер туу туралы акт жазбасында баланың аты толық көрсетілмесе (кішірейтіліп, еркелетіп, қысқартылып көрсетілсе);

18) егер азаматтық хал актісін тіркеу кезінде қателер (бұрмалаулар, мәліметтерді немесе жекелеген сөздерді тастап кету) жіберілген болса;

19) жынысын өзгертуге байланысты тегі, аты және әкесінің атын түзету қажет болса;

20) ұлттық дәстүрлерге байланысты тегін, әкесінің немесе атасының атынан туындайтын текті өзгерткенде;

21) ұлты өзгерген жағдайда жүргізіледі.

2. Азаматтық хал актілерінің жазбаларына өзгерістер, толықтырулар мен түзетулер енгізу:

1) ұл (қыз) асырап алу туралы заңды күшіне енген сот шешімінің;

2) кәмелетке толмаған баланың тегін өзгерту туралы заңды күшіне енген сот шешімінің;

3) әке болуды анықтау туралы акт жазбасының;

4) азаматтық хал актісі жазбасындағы қателердің анықталғаны туралы сот шешімінің;

5) некені бұзу туралы, туу туралы акт жазбасынан баланың әкесі немесе шешесі жөніндегі мәліметтерді алып тастау туралы, әке болудың анықталғандығы туралы бұрын шығарылған сот шешімін жою туралы, ұл (қыз) асырап алудың күші жоқ деп немесе жарамсыз деп тану; сондай-ақ некенің күші жоқ деп тану туралы сот шешімінің;

6) тегін, атын, әкесінің атын өзгерту туралы акт жазбасының;

7) некеде тұрмаған ананың туу туралы актілерді тіркеу кітабына баланың әкесі туралы мәліметтер енгізу жөніндегі өтінішінің;

8) тегін ұлттық дәстүрлер бойынша әкесінің немесе атасының атынан туындайтын текке өзгерту туралы өтініштің;

9) өтініш берушінің тұрғылықты жеріндегі аумақтық әділет органы бекіткен аудандық (қалалық) АХАЖ бөлімінің қорытындысының;

10) ұлтын өзгерту туралы ішкі істер органдары анықтамаларының негізінде жүргізіледі.

Қазақстан Республикасының Әділет министрлігі белгілеген нысандағы қорытындыларды АХАЖ органдары 1-тармақтың 12, 13, 14, 17, 18, 19-тармақшаларында көзделген жағдайларда жасайды.

Ескерту. 2-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 2001.06.25 N 857, 2005.02.14 N 140, 2011.06.30 N 736 Қаулыларымен.

3. Азаматтық хал актісі жазбаларына өзгерістер, толықтырулар мен түзетулер енгізу туралы арыздар берушінің тұрғылықты жеріндегі АХАЖ органына беріледі. Арыз АХАЖ органына түскен күннен бастап бір ай мерзімде қаралуға жатады. Дәлелді себептер болған жағдайда аумақтық әділет органы АХАЖ бөлімінің бастығы көрсетілген мерзімді әрі кеткенде бір айдан аспайтын уақытқа ұзартуы мүмкін.

4. Баланың тууын тіркегенде балаға ата-аналарының тілектері ескерілмей тегі немесе аты берілуіне байланысты, сондай-ақ егер баланың оның тууы туралы акт жазбасында көрсетілген нақты атынан басқа аты болса, ата-аналардың баланың тегін не атын өзгерту туралы өтініштерін АХАЖ органдары бала он алты жасқа толғанға дейін қабылдайды.

5. Қайтыс болған адамдарға қатысты азаматтық хал актілері жазбаларына өзгерістер, толықтырулар мен түзетулер енгізу осы Ереженің 8-бөлімінде белгіленген тәртіппен жүргізіледі.

6. Азаматтық хал актілері жазбаларына өзгерістер, толықтырулар мен түзетулер енгізгенде не осы бөлімнің Ереженің 1-тармағының 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19-тармақшаларында көзделген жағдайларда оларды енгізуден бас тартылғанда, АХАЖ органдары аумақтық әділет органдары бекітетін қ о р ы т ы н д ы л а р ж а с а й д ы .

Азаматтық хал актілері жазбаларына өзгерістер, толықтырулар мен түзетулер енгізуден бас тартылуға сот тәртібімен шағым беруге болады.

7. Қорытындылар мен азаматтық хал актілері жазбаларына өзгерістер, толықтырулар мен түзетулер енгізу үшін негіз болып табылатын осы Ереженің 2-тармағында көрсетілген құжаттар тиісті азаматтық хал актісінің жазба жасалған жердегі АХАЖ органдарына орындалуға жіберіледі.

Тиісті жазбалар жасалған жердегі АХАЖ органдары азаматтық хал актілері жазбасына өзгерістер, толықтырулар мен түзетулер енгізуді құжаттар түскен күннен бастап он бес күн мерзімде жүргізеді. Сонымен бірге өтініш берушіге берілетін немесе арыз берушінің тұрғылықты жеріндегі АХАЖ органына жіберілетін азаматтық хал актісін тіркеу туралы жаңа куәлік жазылады.

8. Әскери міндетті және әскер қатарына шақырылатындардың азаматтық хал актілері жазбаларына енгізілген тегі, аты, әкесінің аты, туған күні мен жері туралы өзгертулер туралы АХАЖ органы жеті күн мерзімде өзгертулер, толықтырулар мен түзетулер енгізілген жердегі жергілікті әскери басқару о р г а н д а р ы н а х а б а р л а й д ы .

Азаматтық хал актілеріне енгізілген өзгертулер, толықтырулар мен түзетулер жөнінде АХАЖ органы Қазақстан Республикасының Әділет министрлігі белгілеген нысан бойынша аумақтық әділет органының АХАЖ бөлімінің мұрағатына х а б а р л а м а жібереді.

Ескерту. 8-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 2011.06.30 N 736 Қаулысымен.

9. Шетелде тұрғылықты тұратын Қазақстан Республикасының азаматтары, сондай-ақ азаматтық хал актілерін Қазақстан Республикасының АХАЖ органдарында тіркеген және шетелде тұрақты тұратын шетел азаматтары мен азаматтығы жоқ адамдар азаматтық хал актілері жазбасына өзгерістер, толықтырулар мен түзетулер енгізу туралы арыздарына Қазақстан Республикасының шетелдегі елшіліктеріне немесе консулдық мекемелеріне б е р е д і .

Азаматтық хал актілеріне өзгерістер, толықтырулар мен түзетулер енгізуді Қазақстан Республикасының шетелдегі елшілігінің немесе консулдық мекемесінің арызы бойынша тиісті акті тіркелген жердегі АХАЖ органы жү р г і з е д і .

10. Қазақстан Республикасының аумағында тұратын және азаматтық хал актілерін Қазақстан Республикасының АХАЖ органдарында тіркеген шетел азаматтарының және азаматтығы жоқ адамдардың азаматтық хал актілері жазбасына өзгерістер, толықтырулар мен түзетулер енгізу осы Ережедегі Бөлімде белгіленген тәртіпте жүргізіледі.

2-Тарау. Азаматтық хал актілерінің жоғалған жазбасын қалпына келтіру тәртібі

11. Азаматтық хал актілерінің жоғалған жазбасын қалпына келтіру туралы арыз берушінің тұрғылықты жері бойынша АХАЖ органына беріледі.

Арыз бір айға дейінгі мерзімде қаралуға жатады. Дәлелді себептер болған кезде аумақтық әділет органы АХАЖ бөлімінің бастығы көрсетілген мерзімді бір айдан аспайтын уақытқа ұзартуы мүмкін.

12. Азаматтық хал актілері жазбаларының жоғалуын сол жоғалған жазба жасалған жердегі АХАЖ органының облыстық (қалалық) мұрағаты растауға тиіс .

АХАЖ органдарының жоғалған жазбаларды қалпына келтіруі мүмкін болмаған кезде азаматтық хал актісін тіркеу фактісі Қазақстан Республикасының азаматтық іс жүргізу заңдарында белгіленген ережелер бойынша сот тәртібімен белгіленеді .

13. Азаматтық хал актілерінің жазбаларын қалпына келтіру тиісті жазбаның бұрын болғандығын растайтын құжаттар болғанда немесе сот шешімі негізінде жүргізіледі (2 қосымшаға сәйкес).

14. Ұсынылған құжаттар мен тексерулердің нәтижелері негізінде арыз берушінің тұрғылықты жері бойынша АХАЖ органы Қазақстан Республикасының Әділет министрлігі белгілеген нысан бойынша азаматтық хал актісінің жоғалған жазбасын қалпына келтіру немесе одан бас тарту туралы қорытынды жасайды, оны аумақтық әділет органы бекітеді.

15. Азаматтық хал актісінің жазбасын қалпына келтіру туралы АХАЖ органының қорытындысы қалпына келтірілген жазбаны тіркеу үшін жоғалған жазба жасалған жердегі АХАЖ органына жіберіледі.

16. Азаматтық хал актісінің тіркелу фактісі сот тәртібімен анықталған кезде АХАЖ органы сот шешімінің негізінде азаматтық хал актісінің жазбасын

қорытынды

жасамай-ақ

тіркейді.

17. Қалпына келтірілген азаматтық хал актісінің жазбасын тіркеуді жазба жоғалған жер бойынша АХАЖ органдары жүргізеді. Жоғалған жазба сот тәртібімен қалпына келтірілген жағдайда, актінің қалпына келтірілген жазбасын тіркеу сот шешімі шығарылған жер бойынша жүргізіледі.

Азаматтық хал актісін қалпына келтіру туралы жазба күнделікті тіркеу кітабында, ал туу туралы қалпына келтірілген жазбаны тіркеу туу туралы қалпына келтірілген актілерді тіркеу кітабында жүргізіледі.

ЕСКЕРТУ. 17-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 2001.06.25. N 857 қаулысымен , 17-тармақ жаңа редакцияда - 2003.06.03. N 520 қаулысымен.

18. Шетелде тұрғылықты тұратын Қазақстан Республикасының азаматтары, сондай-ақ азаматтық хал актілерін Қазақстан Республикасының АХАЖ органдарында тіркеген және шетелде тұрақты тұратын шетел азаматтары мен азаматтығы жоқ адамдар жоғалған азаматтық хал актілерінің жазбаларын қалпына келтіру туралы арыздарын Қазақстан Республикасының шетелдегі елшіліктеріне немесе консулдық мекемелеріне береді.

Азаматтық хал актілерінің жазбаларын қалпына келтіруді жоғалған жазба болған жердегі АХАЖ органы Қазақстан Республикасының шетелдегі елшіліктерінің немесе консулдық мекемелерінің арызы бойынша жүргізеді.

19. Қазақстан Республикасының аумағында тұратын және азаматтық хал актілерін Қазақстан Республикасының АХАЖ органдарында тіркелген шетел азаматтарының және азаматтығы жоқ адамдардың азаматтық хал актілері жазбаларын қалпына келтіру осы Ереженің 2-тарауында белгіленген тәртіппен жүргізіледі.

3-Тарау. Азаматтық хал актілері жазбаларының күшін жою

20. Азаматтық хал актісі жазбаларының күші мынадай жағдайларда жойылуы мүмкін:

- 1) сот шешімінің негізінде;
- 2) мүдделі адамдардың берген арызы бойынша;
- 3) бастапқы, қалпына келтірілген немесе қайта жасалған күші жойылуға жататын жазбаны тапқан АХАЖ органының бастамасы бойынша.

21. Қалпына келтірілген немесе қайта жасалған жазбаны тапқан немесе мүдделі азаматтық хал актілері жазуларының күшін жою туралы адамдардың, арызын алған АХАЖ органы акт жазбасының тиісті көшірмелерін жинайды және азаматтық хал актілері жазбасының күшін жою жөнінде Қазақстан Республикасының Әділет министрлігі белгілеген нысан бойынша қорытынды

жасау үшін материалдарды аумақтық әділет органының АХАЖ бөліміне жібереді.

22. Азаматтық хал актілері жазбаларының күшін жою туралы арыздар арыз берушінің тұрғылықты жері бойынша АХАЖ органына арыз беріледі. Азаматтық хал актілері жазбаларының күшін жою туралы арыздары АХАЖ органдары бір айға дейінгі мерзімде қарауға тиіс.

23. Азаматтық хал актілері жазбаларының күшін жоюды сот шешімінің негізінде жоюды АХАЖ органы қорытынды жасамай-ақ жүргізеді. Қалған жағдайларда қорытынды жасау міндетті.

24. Азаматтық хал актілері жазбаларының күші жойылғаны туралы азаматтық хал актісі арыз беруші бойынша тіркелген адамдарға және тиісті аумақтық әділет органы АХАЖ бөліміне хабарланады.

25. Азаматтық хал актісі жазуын арызы бойынша жою туралы азаматтық хал актісі тіркелген адамдарға және тиісті аумақтық әділет органының АХАЖ бөлімінің мұрағатына хабарланады.

26. Шетелде тұратын Қазақстан Республикасының азаматтары, сондай-ақ азаматтық хал актілерін Қазақстан Республикасының АХАЖ органдарында тіркеген және шетелде тұрғылықты тұратын шетел азаматтары және азаматтығы жоқ адамдар қалпына келтірілген немесе қайта жасалған азаматтық хал актілері жазбаларының күшін жою жөніндегі арыздарын Қазақстан Республикасының шетелдегі елшіліктеріне немесе консулдық мекемелеріне береді.

Азаматтық хал актілері жазбаларының күшін жоюды, күші жойылуға жататын жазба сақталған жердегі АХАЖ органы жалпы тәртіппен шетелдегі Қазақстан Республикасы елшілігінің немесе консулдық мекемесінің тиісті аумақтық әділет басқармасындағы АХАЖ органына жіберетін арызы бойынша жүргізеді.

27. Қазақстан Республикасының аумағында тұратын және азаматтық хал актілерін Қазақстан Республикасының АХАЖ органдарында тіркеген шетел азаматтары мен азаматтығы жоқ адамдардың азаматтық хал актілері жазбаларының күшін жою осы Ереженің осы бөлімінде белгіленген тәртіпте жүргізіледі.

Қ а з а қ с т а н

Ү к і м е т і н і ң

1 9 9 9 ж ы л ғ ы

№ 6 2 0

Бекітілген

Р е с п у б л и к а с ы

2 2 м а м ы р д а ғ ы

қ а у л ы с ы м е н

Қазақстан Республикасында азаматтық хал актілерін тіркеу тәртібі туралы Ережелер

1-Бөлім

1-Тарау. Жалпы ережелер

1. Қазақстан Республикасының "Неке және отбасы туралы" Заңының 163-бабына сәйкес, туу, қайтыс болу, неке қию, некені бұзу, бала асырап алу, әке (ана) болуды анықтау, атын, әкесінің атын және тегін өзгерту азаматтық хал актілерін жазатын мемлекеттік органдарда (бұдан әрі - АХАЖ органдары) тіркеуге жатады.

Қазақстан Республикасының "Неке және отбасы туралы" Заңының 164-бабына сәйкес, азаматтық хал актілерін тіркеуді АХАЖ бөлімдері, ал мұндай бөлімдер жоқ жерлерде - жергілікті атқарушы органдар жүргізеді.

2. АХАЖ бөлімдері мынадай іс - әрекеттерді жүргізеді:

1) тууды, қайтыс болуды, неке қиюды, некені бұзуды, бала (қыз) асырап алуды, әке (ана) болуды анықтауды, атын, әкесінің аты мен тегін анықтауды тіркеуді;

2) азаматтық хал актілерінің жазуын заңмен белгіленген тәртіппен түзетеді, өзгертеді, толықтырады және жояды;

3) жойылған жазбаларды қалпына келтіреді, атын, тегін, әкесінің атын өзгертуді ресімдейді;

4) бастапқы және қайтадан куәліктер, анықтамалар, азаматтық хал актілерінің көшірмелерін береді;

5) азаматтық хал актілерін тіркеу кітаптарын сақтауды қамтамасыз етеді.

3. Кенттік, ауылдық (селолық) округтердің лауазымды адамдары тууды, қайтыс болуды, неке қию мен әке болуды тіркеуді жүргізеді.

4. Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде тұратын Қазақстан Республикасы азаматтарының азаматтық хал актілерін тіркеу Қазақстан Республикасының консулдық және елшілік мекемелерінде жүргізіледі.

Қазақстан Республикасының аумағында тұратын шетел азаматтарының және азаматтығы жоқ адамдардың азаматтық хал актілерін тіркеу Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес Қазақстан Республикасының АХАЖ органдарында жүргізіледі.

5. Қазақстан Республикасы азаматтарының азаматтық хал актілерін Қазақстан Республикасының консулдық немесе елшілік мекемелерінде тіркеу кезінде Қазақстан Республикасының заңдары қолданылады.

Егер Қазақстан Республикасының елшілік және консулдық мекемелерінде азаматтық хал актілерін тіркеу кезінде мүдделі адамның бірі басқа мемлекеттің азаматы немесе азаматтығы жоқ адам болса, онда Қазақстан Республикасының Заңы қолданылады.

6. Азаматтық хал актілерін тіркеу үшін арыз берушінің жеке басын куәландыратын мынадай құжаттар ұсынылуға тиіс:

1) Қазақстан Республикасы азаматының жеке бас куәлігі не ұлттық паспорты;

2) мерзімді әскери қызметшілер үшін - әскери билет;

3) Қазақстан Республикасының аумағында уақытша тұратын шетел азаматтары үшін - шетел азаматтарының тұруына арналған ықтиярхат; Қазақстан Республикасына уақытша келген адамдарға - уақытша тұруы туралы тұруға рұқсаты бар құжат;

4) азаматтығы жоқ адамдар үшін - азаматтығы жоқ адамның тұруына арналған ықтиярхат.

7. Азаматтық хал актілерін тіркеу кітабына енгізілетін әрбір жазба арыз берушіге оқылып беруге, олардың және жазуды жүргізетін лауазымды адамның қолдары қойылуға әрі азаматтық хал актісін тіркейтін органның мөрімен бекітілуге тиіс.

Өтініш берушілерге азаматтық хал актісінің жазбасы жүргізілгені туралы тиісті куәлік беріледі.

8. Тууды тіркеу, әке болуды анықтау, бала (қыз) асырап алу, неке қию, некені бұзу, атын, әкесінің атын және тегін, ұлтын және жынысын өзгерту үшін, сондай-ақ туу, неке қию, некені бұзу, қайтыс болу туралы актілердің жазбаларын өзгертуге, толықтыруға, түзетуге және қалпына келтіруге байланысты куәліктер және азаматтық хал актілерін тіркеу туралы қайталап берілетін куәліктер үшін Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасының Кодексінде (Салық кодексі) белгіленген мөлшерде мемлекеттік баж алынады.

Қайтыс болуды тіркеу, сондай-ақ азаматтық хал актілерін тіркеу кезінде жіберілген қателерге байланысты куәліктер беру Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасының Кодексіне (Салық кодексі) сәйкес мемлекеттік баж алусыз жүргізіледі.

Ескерту. 8-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.02.14. N 140 қаулысымен.

9. Тууды және қайтыс болудың уақытында әрі дұрыс тіркелуін қамтамасыз ету үшін жауапкершілік (халықты тіркеу мерзімдері мен тәртібі туралы хабардар ету тіркелуден жалтару жағдайларын анықтау, актілік кітаптарды дұрыс жүргізу және тағы басқалар) АХАЖ органдары бастықтарының жеке өздеріне; ал селолық елді мекендерде - жергілікті атқарушы органдардың лауазымды адамдарына; шекарадан тысқары жерлерде - консулдық лауазымды адамдарға жүктеледі.

10. Халықтың табиғи қозғалысын тіркеудің толықтығы мен уақытылылығын қамтамасыз ету мақсатында медициналық мекемелер келесі айдың үшінші күнінен кешіктірмей ай сайын АХАЖ органдарына туғандар мен қайтыс болғандардың тізімдерін жіберіп тұруға міндетті.

Азаматтық хал актілерін тіркеуге уәкілетті лауазымды адамдар осы тізімдерді жүйелі түрде актілер жазуларымен салыстырып тұруға және тіркелмеген адамдар анықталған жағдайда оларды тіркеуге шаралар қолдануға тиіс.

11. Азаматтық хал актілерін тіркеуден негізсіз бас тартқаны, халықтың табиғи қозғалысына есеп жүргізу жөніндегі мәліметтерді белгіленген мерзімде бермегені, бала (қыз) асырап алудың құпиясын ашқаны үшін лауазымды адамдар заңмен белгіленген тәртіпте (Қазақстан Республикасының "Неке және отбасы туралы" Заңының 91-бабына сәйкес) әкімшілік жауапкершілікке тартылады.

2-Бөлім. Тууды тіркеу.

2-Тарау. Тууды тіркеу тәртібі мен мерзімдері

12. Балалардың тууын тіркеуді АХАЖ органдары баланың туған жерінде немесе ата-аналарының не олардың біреуінің тұрғылықты жерінде жүргізеді (N 1 қ о с ы м ш а ғ а с ә й к е с) .

13. Ата-аналардың қалауы бойынша АХАЖ органы баланың тууын салтанатты түрде, АХАЖ органының үй-жайында не АХАЖ органдары мен жаңа туған баланың ата-аналарының келісімі бойынша әйелдер босанатын үйде және кез келген үй-жайда тіркеуді қамтамасыз етеді.

14. Егер ата-анасы өзара некеде тұрмаса, тууды тіркеу өзін баланың әкесімін деп танитын адамның тұратын жерінде тіркелуі мүмкін, онда тууды тіркеу туралы өтінішпен қоса әке болуды анықтау туралы өтініш беріледі.

15. Егер баланың тууы оның нақты туған жерінде емес, ата-анасының немесе олардың біреуінің тұратын жері бойынша тіркелетін болса, туу туралы акті жазуында "Туған жері" деген 6-бағанада баланың тууын тіркелген жер к ө р с е т і л е д і .

16. Экспедицияларда және АХАЖ органдары жоқ шалғай жерлерде, сондай-ақ анасының теңіз, өзен, әуе кемесінде немесе поезда болған кезінде туған балалардың тууын тіркеу ата-анасы тұратын жеріне қайтып келгеннен кейін ата-аналарының немесе олардың бірінің тұрғылықты жеріндегі АХАЖ органдарында жүргізіледі.

17. Баланың тууын тіркеу туралы арызды ата-анасы немесе олардың біреуі, ал ата-анасы науқас немесе қайтыс болған кезде немесе өзге себептермен олар үшін мұндай өтініш беру мүмкін болмаған жағдайда - мүдделі адамдар көршілерінің, бала туған кезде анасы жатқан медициналық мекеменің әкімшілігі жазбаша немесе ауызша түрде береді.

18. Баланың тууын тіркеу туралы АХАЖ органына өтініш оның туған күнінен бастап екі ай мерзімнен кешіктірілмей жасалуға тиіс.

Екі айлық мерзім өткеннен кейін тууын тіркеу Қазақстан Республикасының Әділет министрлігі бекіткен нысан бойынша, аумақтық әділет органының АХАЖ бөлімі жасаған қорытындының негізінде жүргізіледі.

ЕСКЕРТУ. 18-тармақ өзгерді - ҚР Үкіметінің 2001.06.25. N 857 қаулысымен.

19. Медициналық мекеменің баланың тууы туралы анықтамасында баланың анасы туралы барлық қажетті мәліметтер (тегі, аты, әкесінің аты), сондай-ақ

баланың туған күні мен жынысы, анықтаманың берілген күні болуға тиіс. Анықтама лауазымды адамның қолымен және емдеу мекемесінің мөрімен куәландырылуға тиіс.

Егер баланың тууы туралы медициналық анықтамада анасының некеге дейінгі тегі (әрі қарай - некеге дейінгі тек) көрсетілсе, ал тууды тіркеу сәтінде ол паспортын, жеке бас куәлігін (жеке басын куәландыратын басқа құжатын) некенің тіркелуі кезінде берілген тек бойынша алса, арыз беруші міндетті түрде емдеу мекемесі берген анықтаманың (осы паспортын (жеке басын куәландыратын басқа құжатын) АХАЖ органына ұсынған анаға берілгенін растайтын неке қию туралы куәлікті тапсыруға тиіс. Егер некені тіркеу кезінде әйелге жұбайының тегі берілсе, алайда ол паспортын жаңа текке ауыстырмаған және баланың тууы туралы медициналық анықтамада да анасының некеге дейінгі тегі көрсетілген болса, арыз беруші міндетті түрде неке қию туралы куәлікті тапсыруға тиіс. Ата-ананың некесін қию туралы жазба осы АХАЖ органында болған жағдайда неке қию туралы куәлікті тапсыру міндетті емес.

Осы тармақтың екінші абзацында көзделген жағдайларда баланың тууы туралы актінің жазуында анасының тегі неке қию туралы куәлік (неке қию туралы актінің жазуы) бойынша көрсетіледі, бұл ретте "Белгілерге арналған" 24-бағанада "Ұсынылған медициналық анықтамада анасының некеге дейінгі тегі көрсетілген" немесе "Ұсынылған медициналық анықтама мен анасының паспортында оның некеге дейінгі тегі көрсетілген" деген тиісті жазу жазылады және анасының некеге дейінгі тегі көрсетіледі.

Баланы үйде туған жағдайда туу емдеу мекемесі дәрігерінің, басқа медициналық қызметкердің анықтамаларының негізінде, олар болмаған жағдайда, кемінде екі куәнің арызының негізінде тіркеледі.

Туу туралы актіні жазудың "Баланың туу фактісін растайтын құжаттар" атты 10-бағанасында туу фактісі куәлардың тегін, атын, әкесінің аты мен тұратын жері көрсетіле отырып расталады. Бұл мәліметтер куәлардың жеке бастарын куәландыратын құжаттардың негізінде көрсетіледі.

20. Куәнің (куәлардың) келуі мүмкін болмаған жағдайда баланың осы әйелден туу фактісін жазбаша растаудың астына қойған қолдардың нақтылығы нотариаттық тәртіппен куәландырылуға тиіс. Бұған қоса, куәнің қолын АХАЖ органының бастығы немесе тұрғылықты жері бойынша жергілікті атқарушы органның лауазымды адамы; шетелде жүрген (ұзаққа созылған іссапар және тағы басқа) Қазақстан Республикасы азаматтарының қолдарын - Қазақстан Республикасының консулдық мекемелерінің лауазымды адамы; әскери қызметшілердің қолдарын - тиісті әскери бөлімнің командирі; Қазақстан Республикасының жалауымен жүзіп жүрген теңіз кемелерінде немесе ішкі сулар

кемелеріндегі Қазақстан Республикасы азаматтарының қолдарын - осы кемелердің капитандары; барлау және сол сияқты басқа да экспедицияларда жүрген азаматтардың қолдарын - осы экспедициялардың бастықтары; стационарлық емдеу-сауықтыру мекемелерінде емделуде жатқан азаматтардың қолдарын - осы мекемелердің әкімшілігі куәландыра алады.

21. Ата-анасының біреуінің немесе екеуінің де жеке басын куәландыратын құжатты тапсыруы мүмкін емес ерекше жағдайларда (оның жүрген жері белгісіз, ұзақ іссапар және тағы басқа) АХАЖ органы тууды тіркеуден бас тартуға тиіс емес. Егер ата-анасының жеке басын куәландыратын құжат тапсырылмаса, ол жайлы мәліметтер неке қию туралы куәліктің немесе осы АХАЖ органында ата-анасының неке қию туралы акт жазуы болған кезде осы актілік жазудың негізінде жазылады. Егер ата-аналары туралы мәліметтер неке қию туралы куәліктің негізінде жазылған жағдайда, "Ұлты" атты 15-бағана толтырылмайды. Бұл ретте берушіге келмей қалған ата-анасы жеке басын куәландыратын құжатты тапсырған кезде жазу белгіленген тәртіпте әкесінің (анасының) ұлты туралы мәліметтермен толықтырылуы мүмкін екендігі түсіндіріледі. Ата-анасының тұрақты тұратын жері туралы, олардың қайда және кім болып жұмыс істейтіндігі, сондай-ақ білімі туралы мәліметтер арыз берушінің айтуымен жазылады. Мұндай жағдайларда туу туралы актінің жазбасындағы "Белгілерге арналған" 24-бағанада: "Әкесінің (анасының) жеке басын куәландыратын құжат тапсырылған жоқ, әкесі (анасы) туралы мәліметтер неке қию туралы куәліктің (неке қию туралы актілік жазудың) негізінде енгізілді" деп көрсетіледі.

22. Өзара некеде тұратын әкесі мен анасы олардың біреуінің өтініші бойынша тууды тіркеу кітабында баланың ата-анасы болып жазылады. Неке қию туралы куәлік мұндай жазуға негіз болып табылады.

Жасанды түрде ұрықтандыру тәсілін қолдануға немесе эмбрионды имплантациялауға өздерінің жазбаша келісімдерін берген некеде тұратын адамдар осы тәсілдерді қолданудың нәтижесінде оларда бала туған жағдайда тууды жазу кітабында оның ата-аналары болып жазылады.

Некеде тұратын және бала көтерту мақсатында басқа әйелге эмбрионды имплантациялауға жазбаша түрде өз келісімдерін берген адамдар тек баланы туған әйелдің (суррогат ананың) келісімімен ғана баланың ата-анасы болып ж а з ы л а а л а д ы .

Егер ата-анасының арасындағы неке бұзылған, сотпен жарамсыз деп танылған немесе жұбайы қайтыс болса, бірақ некенің бұзылуы, оның жарамсыз деп танылуы немесе жұбайының қайтыс болуы сәтінен бастап екі жүз жетпіс күннен аспайтын уақыт өтсе, ата-анасы туралы мәліметтер тура осындай тәртіпте жазылады. Арыз беруші осыған сәйкес некені бұзу туралы куәлікті немесе сот шешімін, некені жарамсыз деп тану туралы заңды күшіне енген сот шешімінен

үзіндіні (көшірмені) немесе жұбайының қайтыс болуы туралы куәлікті тапсыруға тиіс. Тууы туралы актінің "Белгілерге арналған" 24-бағанасында некенің бұзылуы немесе қайтыс болу күні мен орны және актілік жазудың нөмірі не соттың атауы және некені жарамсыз деп тану туралы шешімнің заңды күшіне енген күні көрсетіледі.

Егер бала некенің бұзылу немесе оның жарамсыз деп танылу күнінен бастап екі жүз жетпіс күн өткеннен кейін туса, бұрынғы жұбай тек әке болуды анықтау туралы актілік жазудың негізінде ғана баланың әкесі болып жазылуы мүмкін.

23. Егер баланың тууын тіркеуді ата-анасы емес, басқа адам жүргізсе, онда арыз берушінің жеке басын куәландыратын құжат тапсырылуға тиіс. Бұл жағдайда "Белгілерге арналған" 24-бағанада арыз берушінің жеке басын куәландыратын құжаттың нөмірі, күні және кімнің бергені көрсетіледі.

24. Егер тіркелген некеде тұратын баланың анасы тууды тіркеу кезінде оның жұбайы бұрынғы жұбайы баланың әкесі болып табылмайды деп мәлімдесе және баланың тууы әкесі болу мынадай тәртіппен анықталады:

баланың анасымен некеде тұрмайтын адамның әке болуы баланың әкесі мен анасының АХАЖ органына бірлесіп арыз беру жолымен анықталады;

анасы қайтыс болған, ол әрекет қабілеті жоқ деп танылған, ананың тұрған жерін анықтау мүмкін болмаған жағдайларда немесе ол ата-аналық құқығынан айырылған жағдайда - қамқоршы және қорғаншы органдардың келісімімен баланың әкесінің арызы бойынша, осындай келісім болмаған жағдайда - сот шешімімен анықталады;

бала туғаннан кейін әке болуды анықтау туралы бірлесе арыз беру мүмкін болмайды немесе қиын болады деп тұспалдауға негіз болатын мән-жайлар болған жағдайда, болашақ баланың өзара некеде тұрмайтын ата-анасы осындай арызды ананың жүкті кезінде АХАЖ органына бере алады. Баланың ата-анасы туралы жазба бала туғаннан кейін жасалады.

25. Егер ата-анасы өзара некеде тұрмаса, баланың анасы туралы жазба анасының өтініші бойынша, ал әкесі туралы жазу - әке болуды баланың әкесі мен анасының бірлесіп берген арызы бойынша немесе баланың әкесінің арызы бойынша жасалады немесе әкесі соттың шешімі бойынша жазылады.

Бала некеде тұрмайтын анадан туған кезде, ата-ананың бірлесіп берген арызы болмаған кезде соттың әке болуды анықтау туралы шешім болмаған жағдайда, тууды жазу кітабында баланың әкесі туралы жазба анасының тегі бойынша, баланың әкесінің өз аты мен оның әкесінің ата-анасының айтуы бойынша жазылады.

Баланың тууы анасының емес, басқа адамның өтініші бойынша тіркеген жағдайда әкесі туралы мәліметтер осы тармақтың екінші абзацымен көзделген тәртіпте осы адамның айтуы бойынша жазылады.

Мұнда туу туралы актінің жазуындағы "Белгілерге арналған" 24-бағанада: "Әкесі туралы мәліметтер арыз берушінің айтуы бойынша енгізілді" деген жазба жасалады да арыз беруші осы бағанаға қол қояды. Кейіннен баланың анасы туу туралы актінің жазуына енгізілген баланың әкесі туралы мәліметтермен келіспеген жағдайда түзетулер белгіленген тәртіпте жасалады.

26. Егер ата-анасы (немесе олардың біреуі) он сегіз жасқа толмаған болса, баланың тууы әдеттегідей тәртіпте тіркеледі. Кәмелетке толмаған әкесінің немесе анасының ата-аналарының (қамқоршыларының) баланың тууын тіркеуге келісімі м ұ н д а т а л а п е т і л м е й д і .

Некеде тұрмайтын және он алты жасқа немесе кәмелетке толмаған ата-анадан туған баланы тіркеу заңды өкілдің қатысуымен жүргізіледі.

Мұнда "Белгілерге арналған" 24-бағанада: "Туудың тіркелуі заңды өкілдің қатысуымен жүргізілді" деген жазу жазылады, оның тегі, аты, әкесінің аты, жеке куәлігінің нөмірі көрсетіледі, содан кейін өкіл осы бағанаға қол қояды. Кейіннен кәмелетке толмаған ата-аналар он алты жасқа толғанға дейін кәмелетке толмаған ата-анасымен қатар тәрбиелеуді жүзеге асыратын қамқоршы тағайындалады.

Жасанды түрде ұрықтандыру тәсілімен немесе эмбрионды имплантациялау жолымен туған балалардың тууын тіркеу жалпы белгіленген тәртіппен жүзеге а с ы р ы л а д ы .

27. Тууды тіркеу кезінде баланың тегі ата-анасының тегімен белгіленеді. Ата-анасының тектері әртүрлі болған жағдайда балаға ата-анасының келісімі бойынша әкесінің немесе анасының тегі беріледі. Ата-анасының қалауы бойынша баланың тегін ұлттық дәстүрлерді ескеріле отырып, әкесінің немесе атасының атына жазылуы мүмкін. Баланың тегіне қатысты ата-анасының арасындағы келіспеушіліктер сот тәртібімен шешіледі.

28. Тууды тіркеу кезінде ұлты қазақ адамдардың аттарын, әкелерінің аттарын және тектерін мына төмендегі үш мүшелік антропонимдік белгілеу жүйесі: аты, әкесінің аты, тегі бойынша дұрыс жазуға және айтуға назар аудару керек.

Мұнымен қатар азаматтардың қалауы бойынша қазақтардың тектері мен әкелерінің аттарын жазу кезінде қазақ тіліне жат -ов, -ев, -ова, -ева, -ин, -и -ины, -на, -овна, -евна, -ович, -евич жұрнақтары алып тасталып, олардың орнына "ұлы", "қызы" жалғаулары бірге қосып жазылады. Мысалы Байкенов Оспан Омарович Байкен Оспан Омарұлы"; Кадырова Рысты Мадиевна .

Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 15-бабына сәйкес ұлты қазақ

32. Тууды тіркеу туралы жазылған жазудың негізінде тууы туралы куәлік жазылып, ол тууды тіркеу туралы өтініш берген адамға беріледі.

Тууы туралы куәлікпен бірге міндетті түрде жұмыс орнына тапсыру үшін баланың туу жағдайы бойынша тиісті жәрдемақы алуға анықтама беріледі.

33. Шетел азаматтары мен азаматтығы жоқ адамдардың балаларының тууын тіркеу кезінде ата-анасының екеуінің де жеке бастарын куәландыратын құжаттарын, сондай-ақ олардың мемлекеттік және орыс тіліндегі мәтіннің нотариалдық куәландырылған аудармасын тапсыру талап етіледі.

34. Екі және одан да көп бала туған кезде олардың әрқайсысына туу туралы медициналық анықтама тапсырылуға тиіс, соның негізінде бірінен кейін бірі жазылатын тууы туралы жеке жазбалар жазылады және балаларға туу туралы жеке куәліктер беріледі.

35. Тауып алған баланың тууын тіркеу, егер ол бұрын тіркелмеген болса, оны тауып алған адамның, балалар мекемесі әкімшілігінің немесе ішкі істер органының арызы бойынша тауып алу күнінен бастап үш күннен кешіктірілмей жүргізіледі. Тауып алған баланың тууын тіркеу кезінде АХАЖ органы бұл жайлы дереу қамқоршылық және қорғаншылық органына хабарлауға тиіс.

Тууды тіркеу кезінде арызға барлық жағдайларда, баланың табылған уақытын, орнын және тауып алу жағдайларын көрсетіп ішкі істер органы немесе жергілікті атқарушы орган әзірлеген хаттама, сондай-ақ баланың жасы туралы медициналық мекеме берген анықтама қоса тапсырылады.

Тауып алынған, ата-анасы белгісіз баланың тегі, аты, әкесінің аты, сондай-ақ оның ата-анасының тегі, аты, әкесінің аты мен ұлты қамқоршылық және қорғаншылық органының, бала тапсырылған балалар мекемесі әкімшілігінің, баланы тауып алған ішкі істер органының немесе баланы тауып алған адамның айтуы бойынша жазылады (баланың ата-анасы туралы басқа мағлұматтар жазылмайды). "Белгілерге арналған" 24-бағанада: "Бала табылған" деген жазу жазылады, сондай-ақ ата-анасы туралы мәліметтердің кімнің айтуы бойынша енгізілгендігі жазылады.

36. Өлі туған балалар мен өмірінің бірінші аптасында өлген балалар баланы тудырған немесе бала өлген емдеу мекемесінің арызы бойынша туу сәтінен бастап бес тәуліктен кешіктірілмей АХАЖ органдарында тіркелуге тиіс. Алайда, егер мұндай арызбен ата-анасы немесе қажетті құжаттарды ұсынған басқа адам жүгінсе, АХАЖ органы тіркеуден бас тартуға тиіс емес.

Өлі баланың тууын тіркеу өлі туу туралы медициналық куәліктің (

перинаталдық өлім туралы куәліктің) негізінде тек тууы туралы актілерді тіркеу кітабында ғана тіркеледі.

Егер бала туғаннан кейін өлсе (егер ол бірнеше минут қана өмір сүрсе де), екі актілік жазу: тууы туралы - тууы туралы медициналық анықтаманың негізінде және қайтыс болу туралы - перинаталдық өлім туралы куәліктің негізінде жазылуға тиіс.

Мұнда туу туралы актінің жазуында актілік жазудың нысанымен көзделген ата-анасы туралы барлық мәліметтер көрсетілуге тиіс, ал осы тармақтың үшінші абзацымен көзделген жағдайларда - баланың қайтыс болуы туралы да белгі қойылуға тиіс ("Белгілерге арналған" 24-бағанада).

Егер бала өмірінің бірінші аптасында қайтыс болса, өтініш берушіге тек қайтыс болу туралы куәлік беріледі. Кейіннен тек қайтыс болу туралы қайтадан куәлік беріледі.

Егер ата-анасына баланың (өлі немесе тірі, бірақ өмірінің бірінші аптасында қайтыс болған) тууын растайтын құжат алу қажет болса, АХАЖ органы өлі туу туралы немесе баланың қайтыс болуы туралы көрсетіп, тууы туралы анықтама береді.

37. Баланың әкесімен некеде тұрмайтын анасы қайтыс болғанда баланы толық мемлекеттің есебінен ұстауға және тәрбиелеуге берсе, яғни баланы әйелдер босанатын үйден алып кетуден бас тартса не оның тұратын жері белгісіз болса, ал әке болу анықталмаса, баланың тууын тіркеу баланы туу кезінде анасы жатқан медициналық мекеме әкімшілігінің арызы бойынша не балалар мекемесі әкімшілігінің немесе бала үш күн аралығында соның қамқоршылығында болған адамның арызы бойынша жүргізіледі. Анасы туралы мәліметтер туу туралы медициналық анықтамаға сәйкес, бала мен әкесінің тегі - анасының тегі бойынша, бала мен әкесінің аттары әкелерінің аттарымен, сондай-ақ ата-анасының ұлты - арыз берушінің айтуы бойынша көрсетіледі. Мұндай жағдайда баланың әкесінің аты әкесінің өз атына сәйкес келуге тиіс (баланың ата-анасы туралы басқа мәліметтер жазылмайды).

38. Егер кейіннен сот әкесі (анасы) туралы мәліметтерді туу туралы актінің жазуынан алып тастау туралы шешім шығарса, АХАЖ органы соттың заңды күшіне енген шешімінің негізінде туу туралы актінің жазуы бойынша өзгерістер енгізеді - әкесі (анасы) туралы мәліметтер сызылып тасталады да "Белгілерге арналған" 24-бағанада: _____ жылғы "___" 199__ N_____ шешімінің негізінде әкесі (соттың атауы) (анасы) туралы мәліметтер алынып тасталды" деп көрсетіледі. Бұл жағдайда анасының арызы бойынша туу туралы актінің жазуына әкесі анасының тегі бойынша жазылуы мүмкін. Баланың әкесінің өз аты әкесінің аты мен тегі анасының айтуы бойынша жазылады. Әкесі

туралы басқа мәліметтер енгізілмейді.

Туу туралы актінің жазуына енгізілген барлық өзгерістер лауазымды адамның мөрімен және қолымен куәландырылады.

39. Ата-аналық құқықтардан айыру туралы заңды күшіне енген сот шешімінің негізінде туу туралы актінің жазуында "Белгілерге арналған" 24-бағанада: "Ата-анасы(әкесі,анасы) _____" "199__ жылғы N__ шешімінің (соттың атауы) негізінде ата-аналық құқықтан айырылды" деп көрсетіледі.

Жазылған жазу лауазымды адамның мөрімен және қолымен куәландырылады (ата-анасы туралы мәліметтер актілік жазудан алынып тасталмайды). Ата-аналық құқықтарынан айырылған ата-анаға тууы туралы куәліктер қайтадан берілмейді. Олар баланың қамқоршысына (қорғаншысына) берілуі мүмкін.

Соттың заңды күшіне енген шешімінің негізінде ата-аналық құқықтарын қалпына келтіру кезінде туу туралы актінің жазбасына: "_____199__ жылғы "___" N_____ шешімінің негізінде (соттың атауы) ата-ананың (әкесінің, анасының) ата-аналық құқықтары қалпына келтірілді" деген белгі жасалады.

Жазылған жазу лауазымды адамның мөрімен және қолымен куәландырылады

3-Бөлім. Әке болуды анықтауды тіркеу

3-Тарау. Жалпы ережелер

40. Әке болуды анықтауды тіркеу АХАЖ органдарында жүргізіледі.

Баланың өзара некеде тұратын ата-анадан тууы ата-анасының некесі туралы жазумен куәландырылады.

Қазақстан Республикасының "Неке және отбасы туралы" Заңының 46-бабына сәйкес, баланың анасымен некеде тұрмайтын адамның әке болуын анықтау АХАЖ органына баланың әкесі мен анасының бірлесе арыз беру жолымен; анасы қайтыс болған, ол әрекет қабілеті жоқ деп танылған, оның тұратын жерін анықтау мүмкін болмаған немесе анасы ата-аналық құқықтан айырылған жағдайларда - қамқоршылық және қорғаншылық органының келісімімен баланың әкесінің арызы бойынша ал келісім болмаған кезде - соттың шешімі бойынша белгіленеді.

Қазақстан Республикасының "Неке және отбасы туралы" Заңының 47-бабына сәйкес бала некеде тұрмайтын ата-анадан туған жағдайда, ата-анасының бірлесіп берген арызы болмаған кезде, әке болуды анықтау баланың ата-анасының

біреуінің немесе қамқоршысының (қорғаншысының), сондай-ақ бала кәмелетке толғаннан кейін оның өзінің арызы бойынша сот тәртібімен белгіленеді.

41. Қазақстан Республикасының "Неке және отбасы туралы" Заңының 178-бабына сәйкес әке болуды анықтауды тіркеу туралы арыз берушілердің тандауы бойынша баланың ата-анасының бірінің тұрған жері бойынша АХАЖ органына, ал әке болу сот шешімімен анықталған жағдайда - әке болуды анықтау туралы сот шешімі шығарылған жерге беріледі.

Кәмелетке толған адамға қатысты әке болуды анықтауды тіркеу туралы арызға тек оның келісімімен ғана, ал егер ол әрекет қабілеті жоқ болып танылса - оның қамқоршысының немесе қамқоршылық және қорғаншылық органының келісімімен жол беріледі. Мұндай жағдайларда ата-анасының арызына кәмелетке толған адамның (оның қамқоршысының) әке болуды анықтауға жазбаша түрдегі келісімі міндетті түрде қоса беріледі. Мұндай келісім осы адамның (оның қамқоршысының) жеке арызында немесе ата-анасының бірлесіп берген арызына (әкесінің арызына) оның қол қоюы (қамқоршысының қол қоюы) арқылы білдірілуі мүмкін. Мұнымен қатар кәмелетке толған адам (оның қамқоршысы) әкесінің тегін алуды қалайтындығын немесе анасының тегінде қалғысы келетіндігін көрсетеді. Бұл туралы әке болуды анықтау туралы акт жазуының 21-бағанасында тиісті белгі қойылады.

42. Әке болуды анықтауды тіркеу туралы арыз Қазақстан Республикасының Әділет министрлігі белгілеген нысандағы бланкіде әзірленуге тиіс. Мұндай бланкі болмаған жағдайда еркін түрде жазылған арыздың мәтінінде бланкіде көзделген барлық мәліметтер болуға тиіс. Арыздың Бланкісіндегі барлық сұраққа толық және дәл жауап берілуге тиіс. Арыздар АХАЖ органы қызметкерінің көзінше толтырылады және қол қойылады, ол осы Ереженің 24-тармақшасының бірінші абзацында келтірілген арыз берушілердің жеке басын куәландыратын құжаттармен ондағы мәліметтерді салыстырады.

Арыздар түскен күні арыздарды есепке алудың арнайы журналында тіркелуі тиіс.

43. Әке болуды анықтауды тіркеу баланың әкесінің некеде тұрған-тұрмағанына қарамастан жүргізіледі, сондықтан жұбайдың әке болуды анықтауды тіркеуге келісімі талап етілмейді.

44. Егер баланың тууы туралы акт жазбасында баланың әкесі ретінде белгілі бір адам көрсетілсе, АХАЖ органының әке болуды анықтау туралы арызды қабылдауға құқығы жоқ. Бұл жағдайда әке болуды анықтау туралы арыз түскен

кезде АХАЖ органы баланың тууы туралы жазбасы бойынша әкесі туралы бұрын енгізілген мәліметтердің негіздемесін тексеруге тиіс.

М ұ н д а й т е к с е р у :

1) егер әкесі анықталатын баланың анасы тіркелген некеде тұрса;

2) егер баланың анасы тіркелген некеде тұрмаса, ал тууы туралы куәлікте баланың әкесінің тегі анасының тегімен сәйкес келмесе, мұндай тексерулер міндетті түрде жүргізіледі.

Егер тууы туралы жазба басқа АХАЖ органында болса, АХАЖ органы оның көшірмесін көрсетілген мәліметтерді анықтау және арызға қосып тігу үшін бір айдың ішінде алдыруға тиіс. Бұл жағдайда арыз әдеттегі тәртіппен түскен күні журналда тіркеледі, ал әке болуды анықтау арыз берушілердің (арыз берушінің) қатысуымен тууы туралы актілік жазудың көшірмесін алғаннан кейін кідірітілместен жүргізіледі. Туу туралы актілік жазудың көшірмесінің сұратылғаны туралы арыз берушілерге (арыз берушіге) хабарланады және оның нақты алыну мүмкіндігі ескеріле отырып әке болуды анықтауды тіркеу күні белгіленеді.

Баланың тууы туралы актілік жазбада арыз беруші әйелдің күйеуі немесе басқа адам көрсетілген жағдайда (Қазақстан Республикасының "Неке және отбасы туралы" Заңының 49-бабының 3-тармағында көзделген жағдайларды қоспағанда) баланың тууы туралы актілік жазудан әке болу туралы мәліметтерді алып тастау туралы мәселені сот шешкенге дейін әке болуды анықтауды тіркеуден бас тартылуы тиіс.

45. Жүйке ауруы немесе ақыл-есінің кемдігі салдарынан сот тәртібімен әрекет қабілеттілігі жоқ деп танылған адамның арызы бойынша, сондай-ақ осы әрекет қабілеттілігі жоқ адамның қамқоршысының арызы бойынша әке болуды анықтауға жол берілмейді.

46. Баланың тууы туралы акт жазба жоғалып кетсе, онда әке болуды анықтау ол белгіленген тәртіппен қалпына келтірілгеннен кейін тіркелуі мүмкін.

47. Тууды және әке болуды анықтауды бір мезгілде тіркеу кезінде міндетті түрде туу туралы және әке болуды анықтау туралы актілер жасалады. Бұл ретте тууы туралы акт жазуларындағы баланың тегі анасының тегі бойынша көрсетіледі, ал оның әкесінің аты және әкесі туралы мәліметтер - ата-аналарының әке болуды анықтау туралы бірлесіп берген арызына (әкесінің арызына) сәйкес көрсетіледі. Егер ата-аналары (әкесі) балаға өзінің тегін беруді қаласа, ол әке болуды анықтау туралы акт негізінде түзетіледі.

48. Ата-аналардың бірлесіп берген арызы бойынша әке болуды анықтауды тіркеу кезінде баланың тегі ата-аналардың келісімі бойынша, ал келісім болмаған жағдайда - сот тәртібімен анықталады.

Баланың қандай текті иеленетіні жөнінде әке болуды анықтау туралы арызда көрсетілуі тиіс.

Сот шешімі негізінде әке болуды анықтауды тіркеу кезінде балаға шешімде көрсетілген тек беріледі, мұндай жазу жоқ болған жағдайда - арыз берушінің көрсетуі бойынша беріледі. Осы мәселе бойынша дау туған жағдайда ол сот тәртібімен шешіледі.

Баланың әкесінің аты әкесінің аты бойынша өзгереді, оның ішінде егер кәмелетке жасы толған балалардың тарапынан қарсылық болмаған жағдайда да олардың тегі осылай өзгереді.

Қазақстан Республикасының "Неке және отбасы туралы" Заңының 49-бабының 3-тармағына сәйкес баланың тууы туралы бұрынғы акт жазуында көрсетілген баланың әкесінің аты (анасының көрсетуі бойынша) баланың әкесі ретінде танылған адамның атымен сәйкес келмеген жағдайларда, АХАЖ органының әке болуды анықтауды тіркеуден және балаға әкесінің атын әкесінің аты бойынша беруден бас тартуға құқы жоқ және бұл мәселе жөнінде ата-аналардан түсініктеме талап етуге тиіс емес.

49. Әке болуды анықтауды тіркеу кезінде әке болуды анықтау жөніндегі акт жазуы бекітілген нысан бойынша екі данада жасалады (4 қосымшаға сәйкес).

Әке болуды анықтау туралы куәлікті АХАЖ органы (12 қосымшаға сәйкес) ата-аналардың қалауы бойынша және олардың арызы бойынша әрқайсысына жеке береді.

50. Әке болуды анықтау жөніндегі акт жазуында анасы туралы мәліметтер акт жазуының немесе баланың тууы туралы куәлігінің негізінде, оның ішінде анасы әке болуды анықтауды тіркеуге дейін некеге отырған және жұбайының тегін қабылдаған жағдайда да көрсетіледі. Мұндай жағдайда 21-бағанада некені тіркеу орны, акт жазбасының нөмірі мен күні, сондай-ақ анасының оның некеге тұруына байланысты берілген тегі көрсетіледі.

Әке болуды анықтау туралы ата-аналардың бірлесіп берген арызында, егер анасы неке қиюдан кейін жұбайының тегін қабылдаса, оның тегі жеке басын куәландыратын құжатқа сәйкес көрсетіледі, ал тырнақшаның ішінде: "анасының некеге дейінгі тегі" деп жазылады.

51. Егер баланың ата-аналары әке болуды анықтауға дейін немесе одан кейін некеге тұрса және некеге тұру кезінде анасы жұбайының тегін қабылдаған жағдайда, баланың тууы туралы акт жазуында баланың тегін түзету қорытынды жасалмастан жүргізіледі. Некені қию туралы актідегі жазу өзгерту енгізуге негіз болып табылады.

52. Егер баланың ата-аналары некеге ол туғаннан кейін тұрса, әке болуды анықтауды тіркемей тұрып, баланың тууы туралы акт жазуына әкесі туралы мәліметтерді енгізуге жол берілмейді.

53. Әке болуды анықтау туралы акт жазуы негізінде АХАЖ органы сол күні әкесі туралы мәліметті және осыған байланысты өзгерістерді баланың тууы туралы акт жазуына енгізеді және тууы туралы жаңа куәлік береді. Бұрынғы куәлік белгіленген тәртіп бойынша жойылады.

Егер баланың тууы туралы акт жазуы басқа жерде болса, онда он күндік мерзімнің ішінде жазудың бірінші данасының жазбасы тұрған жердегі АХАЖ органына әке болуды анықтауды тіркеуге байланысты жазуға қажетті өзгерістер енгізу және тууы туралы жаңа куәлікті жіберу туралы хабарлама жіберіледі.

Алынған хабарламаның негізінде АХАЖ органы тууы туралы акт жазбасына қажетті өзгертулер енгізеді және тууы туралы жаңа куәлік жібереді. Сонымен бірге ол тиісті аумақтық әділет органындағы АХАЖ мұрағатына тууы туралы акт жазбасының екінші данасына дәл осындай өзгерістер енгізу үшін хабарлама жібереді.

54. Әке болуды анықтауды тіркеуге байланысты әскерге міндеттінің немесе шақырылушының тегі немесе әкесінің аты өзгерген жағдайда АХАЖ органы «Әскери міндеттілік және әскери қызмет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес бұл туралы жеті күн мерзімде әскери міндетті немесе шақырылушы әскери есепте тұратын жергілікті әскери басқару органдарына х а б а р л а у ы т и і с .

Ескерту. 54-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2011.06.30 N 736 Қаулысымен.

55. Кәмелетке жасы толмаған балаларға қатысты әке болуды анықтауды тіркеу туралы баланың анасының тұрғылықты жері бойынша еңбек және халықты әлеуметтік қорғау басқармасына хабарланады.

56. Әке болуды анықтау туралы сот шешімі бұзылған жағдайда АХАЖ органы әке болуды анықтау туралы акт жазбасының күшін жояды.

Әке болуды анықтау туралы бұрын шығарылған сот шешімін бұзу жөніндегі сот ұйғарымының (қаулысының) көшірмесін, сондай-ақ әке болуды анықтау жөніндегі акт жазбасының күшін жою туралы жазбаны жарамсыз деп тану туралы заңды күшіне енген сот шешімін алған жағдайда АХАЖ органы жазбаның сыртқы бетінің жоғарғы жағына: "Жазбаның күші жойылған" деп көрсетеді және 21-бағанада қашан және қай соттың шешім шығарғандығы туралы көрсетіп, белгі соғады.

Акт жазбасының күші жойылғандығы туралы аумақтық әділет органындағы тиісті АХАЖ мұрағатына хабарланады, ол осы тәртіппен жазбаның екінші данасының күшін жояды.

Әке болуды анықтау туралы акт жазбасының күші жойылғаны туралы тууы туралы акт жазбасы тұрған жердегі АХАЖ органына хабарланады, ол акт жазбасындағы бастапқы өзгерістерді (егер әке болуды анықтауға байланысты баланың тегі өзгерсе, сондай-ақ оның әкесінің аты мен әкесі туралы мәліметтер өзгереді), қайта қалпына келтіріп, тиісті белгі соғуға тиіс. Соғылған белгі бойынша туу туралы акт жазбасының екінші данасы тұрған аумақтық әділет органының АХАЖ мұрағатына хабарланады.

Әке болуды анықтау туралы акт жазбасының күші жойылған кезде АХАЖ органы баланың анасына тиісті жәрдемақы алуға еңбек және халықты әлеуметтік қорғау басқармасына ұсыну үшін анықтама береді.

Аталған жағдайларда бұрын баланың әкесі болып жазылған адамға баланың тууы туралы куәлік қайтадан берілмейді.

4-Тарау. Баланың әкесі мен анасының бірлесіп берген арызының негізінде әке болуды анықтауды тіркеу

57. Әке болуды анықтау туралы ата-аналардың бірлесіп жазған арызы олардың біреуінің тұрғылықты жері бойынша АХАЖ органына беріледі. Бірлесіп арыз беру қиын болған жағдайда АХАЖ органына баланың әкесі мен анасы а р ы з д ы б ө л е к б е р у і м ү м к і н .

58. Егер ата-аналардың біреуі әке болуды анықтауды тіркеу үшін дәлелді себеппен АХАЖ органына өзі келе алмаса, оның арызға қойған қолы осы Ереженің 22-тарауында белгіленген тәртіппен куәландырылуы тиіс. Мұндай жағдайларда әке болуды анықтау жөніндегі акт жазбасының "Белгілер үшін" деп аталатын 21-бағанасында қолды кімнің, қашан куәландырғаны көрсетіледі.

59. Бала туғаннан кейін әке болуды анықтау туралы ата-аналардың арыз беруі мүмкін болмаған немесе қиын болған жағдайда (ата-аналардың біреуінің қатты науқастануы, ұзақ іссапарда немесе экспедицияда болуы, басқа жерге тұрақты тұру үшін көшіп кетуі және тағы басқа), анасы екіқабат кезінде медициналық анықтамамен растала отырып, әлі тумаған балаға қатысты тұрғылықты жері бойынша АХАЖ органына бірлесіп (немесе бөлек) алдын ала арыз беруге жол беріледі. Мұндай арыз оларды есепке алу журналында тіркеледі және жалпы негіздерде сақталады. Бала туғаннан кейін әке болуды анықтауды тіркеу үшін ата-аналардан жаңадан арыз беру талап етілмейді; бұл жағдайда әке болуды анықтауды тіркеуді АХАЖ органы, егер алдын ала берілген арызды ата-аналар не олардың біреуі кері қайтарып алмаса тууды тіркеумен бір мезгілде жүргізеді. Кері қайтарып алынған арыз АХАЖ органында қалдырылады, оған АХАЖ

органы "Арыз жарамсыз деп есептелінді" деген белгі соғады. Бұл осы арызды кері қайтарып алған ата-ананың (ата-аналардың) қолымен не осы Ереженің 22-тармағында бекітілген тәртіппен оның (олардың) қолы куәландырылып, жазбаша а р ы з б е н р а с т а л а д ы .

Егер баланың анасының немесе әкесінің тұрған жерін өзгертуіне байланысты тууды тіркеу және әке болуды анықтауды тіркеу басқа АХАЖ органында жүргізілсе, онда алдын ала берілген арызды сақтаушы АХАЖ органы сұрау салу бойынша оны тиісті жеріне жолдайды.

60. Әке болуды анықтау туралы ата-аналардың арызына баланың тууы туралы куәлігі қоса берілуге тиіс. Егер әке болуды анықтауды тіркеу тууды тіркеумен бір мезгілде жүргізілсе, тууы туралы куәлік ұсынылмайды.

61. Осы Ереженің 60 және 61-тармақтарында көзделген жағдайларды қоспағанда АХАЖ органы әке болуды анықтауды арыз берген күні екі ата-ананың қатысуымен жүргізеді.

5-Тарау. Бала әкесінің арызы негізінде әке болуды анықтауды тіркеу

62. Бала әкесінің арызы негізінде әке болуды анықтау:

- 1) анасы қайтыс болған, анасы қайтыс болды деп жарияланған;
- 2) анасының жүйке ауруы немесе ақыл-есінің кемістігі салдарынан әрекет қабілеттілігі жоқ деп танылған;
- 3) анасы ата-аналық құқықтан айырылған;
- 4) баланың анасының тұрғылықты орнын анықтау мүмкін болмаған жағдайларда жүргізіледі.

63. Әке болуды анықтауды тіркеу қорғаншы және қамқоршы органның келісімімен өзін баланың әкесімін деп танитын адамның жазбаша арызы бойынша, мұндай келісім болмаған жағдайда - сот шешімі бойынша жүргізіледі.

Егер балаға қорғаншы (қамқоршы) тағайындалса, онда арызда оның тегі, аты, әкесінің аты және тұрғылықты жері көрсетіледі.

6-Тарау. Сот шешімінің негізінде әке болуды анықтауды тіркеу

64. Әке болуды анықтауды тіркеу соттың әке болуды анықтау туралы, сондай-ақ әке болу және әке болуды тану фактісін анықтау туралы шешімінің негізінде жүргізіледі.

65. Заңды күшіне енген сот шешімі және баланың тууы туралы куәлігінің көшірмесі арызға қоса беріледі.

66. Әке болуды анықтау туралы шешім шығарған сот осы шешім заңды күшіне енгеннен кейін оның көшірмесін арыз берушінің тұрғылықты орны бойынша тікелей АХАЖ органына жіберген жағдайда, сот шешімінің көшірмесін алған АХАЖ органы талап-арыз бойынша сот әке болуды анықтаған адамның қатысуымен әке болуды анықтау туралы жазбаны одан әрі дайындау үшін шешімді соттың есепке алу журналында тіркеуге міндетті.

Әке болуды анықтау туралы акт жазбасын жазу кезінде әкесі туралы деректер сот шешіміне сәйкес көрсетіледі.

Сот шешімінде әкесінің ұлты туралы деректер жоқ болған жағдайда әке болуды анықтау туралы акт жазуының 13 "Ұлты" бағанасы баланың тууы туралы акт жазуындағы 15-бағанаға сәйкес толтырылып, бұл туралы 21-бағанада әке болуды анықтау туралы белгі соғылады. Әкесінің тұрақты тұрғылықты жері, қайда және кім болып жұмыс істейтіндігі арыз берушінің айтуымен жазылуы мүмкін.

7-Тарау. Қазақстан Республикасында әке болуды анықтау, Қазақстан Республикасынан тыс жерде анықталған әке болуды мойындау

67. Қазақстан Республикасында әке болуды анықтау ата-аналары мен баланың ұлтына және олардың тұрғылықты орнына қарамастан Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жүргізіледі.

Қазақстан Республикасының заңдары бойынша АХАЖ органдарында әке болуды анықтауға жол берілген жағдайда, Қазақстан Республикасынан тыс жерде тұратын баланың ата-аналары, ең болмағанда олардың біреуі Қазақстан Республикасының азаматы болып табылса, Қазақстан Республикасының консулдық және елшілік мекемелеріне әке болуды анықтау туралы арызбен жүгінуге құқылы.

4-Бөлім. Некені тіркеу

8-Тарау. Жалпы ережелер

68. Некені тіркеуге ниет білдіруші адамдар немесе арыз берушінің біреуі өздерінің тұрғылықты жерінде не ата-аналарының тұрғылықты жеріндегі АХАЖ органына арыз береді.

Ата-аналарының немесе олардың біреуінің тұрғылықты жері бойынша АХАЖ органына некеге тұруға арыз берген жағдайда осы жерге тіркелгендігі туралы құжаттар ұсынылуы тиіс.

Некеге тұру жөніндегі арызда, сондай-ақ акт жазуының "Белгілер үшін" бағанасында: ата-анасының тегі, аты, әкесінің аты, оның жеке басын куәландыратын құжаттың сериясы, нөмірі, кім және қашан бергендігі, сондай-ақ оның тұрғылықты жері бойынша тіркелуі жөніндегі мәліметтер көрсетіледі.

Ескерту. 68-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.02.14. N 140 қаулысымен.

69. Некеге тұру жөніндегі арыз белгіленген үлгідегі бланкіде жазылуға тиіс. Мұндай бланкі болмаған жағдайда еркін нысандағы арыз мәтінінде бланкіде көрсетілген барлық мәліметтер көрсетілуі тиіс.

Арыз бланкісінде көрсетілген барлық сұрақтарға толық және дәл жауаптар қайтарылуы тиіс.

70. Арызды қабылдау кезінде АХАЖ органы неке қиюға ниет білдіруші адамдарды некені тіркеу тәртібімен және шарттарымен таныстыруға, оларға болашақтағы жұбайлар және ата-аналар ретіндегі міндеттері мен құқықтары туралы түсіндіруге, екеуінің өзара келісімі бойынша дәрігерлік тексеруден, сондай-ақ некеге тұрушылардың неке кезіндегі және некенің бұзылуы жағдайындағы мүліктік құқықтары мен жұбайлық міндеттерін анықтайтын некелік шарт жасасу құқығы туралы хабардар екендігіне көз жеткізуге тиіс.

Некеге тұрушылар некеге тұруға кедергі келтіретін мән-жайларды жасырып қалудың жауапкершілігі туралы міндетті түрде ескертіледі.

Некелесушілердің ортақ балалары болса, АХАЖ органдары оларға сондай-ақ әке болуды анықтау туралы түсініктеме беруі тиіс.

Некеге тұрушы адамдар мыналарды ұсынуға тиіс:

- 1) жеке басын куәландыратын құжаттарды;
- 2) некеге тұруға кедергілердің жоқтығы туралы қолхат;
- 3) денсаулықтары туралы өзара хабарлығы туралы қолхат;
- 4) балалары бар екендігі туралы мәліметтер.

Бұрын тіркелген некеде тұрған адамдар (сонымен бірге шетел азаматтары, азаматтығы жоқ адамдар) АХАЖ органына бұрынғы некенің тоқтатылғандығын растайтын құжаттар: некенің бұзылуы туралы куәлікті, жұбайының қайтыс болғандығы жөнінде куәлікті не некені жарамсыз деп тану туралы Қазақстан Республикасының елшіліктерінде және консулдық мекемелерінде немесе Сыртқы істер министрлігінің консулдық қызмет көрсету Департаментінде

заңдастырылған сот шешімін ұсынуға тиіс.

Анықтамада шетел азаматының тегі, аты, әкесінің аты толық көрсетіледі (егер шетел азаматының паспортында әкесінің аты көрсетілмесе, ол некелесуге арналған құжаттарда да көрсетілмейді).

Анықтама мәтінінің мемлекеттік тілде және орыс тілінде жасалған аудармасы нотариалды куәландырылуға тиіс. Аударманы бұл адам азаматы болып табылатын мемлекеттің (азаматтығы жоқ адамның тұрақты тұратын елінің) консулдығы (елшілігі) немесе осы мемлекеттің Сыртқы істер министрлігі де к у ә л а н д ы р у ы м ү м к і н .

Некенің тоқтатылғанын айғақтайтын шетел сотының шешімі не басқа құжат Қазақстан Республикасының шекарасынан тыс жердегі консулдық мекеме, шетел азаматы болып табылатын мемлекеттердің (азаматтығы жоқ адамдар тұрақты тұратын елдің) консулдығы (елшілігі) не осы мемлекеттің Ішкі істер министрлігі куәландырған не нотариат арқылы куәландырылған мемлекеттік тілдегі немесе орыс тіліндегі аудармасымен бірге ұсынылуға тиіс.

71. Бір атадан және бір анадан тараған туыстар арасында (ата-аналары және балалары, атасы, әжесі және немерелері), толыққанды және толық емес (ортақ әкесі немесе анасы бар) ағалы-інілілер және апалы-сіңлілер, сондай-ақ бала (қыз) асырап алушылар мен бала (қыз) асырап алынушылар арасындағы некеге тыйым с а л ы н а д ы .

Сонымен қатар, сот ең болмаса біреуін жүйке ауруының немесе ақыл-есі кемістігі салдарынан әрекет қабілеттігі жоқ деп таныған адамдар арасындағы не к е г е ж о л б е р і л м е й д і .

72. Егер некеге тұру жөніндегі арыз әскери қызметшілердің қызмет атқару орны бойынша берілсе, онда әскери немесе мекеме орналасқан мекен әскери қызметшінің тұрғылықты орны болып есептеледі.

73. Егер қандай да бір себептермен АХАЖ органына арыз беру кезінде некеге тұрушылардың екеуінің қатысуы мүмкін болмаса немесе өте қиын болса (бір-бірінен алыста тұруы, ауыр науқасты болуы, әскери қызмет атқару және тағы басқа), некеге тұратын екеуінің қолы қойылған арызды біреуінің тапсыруына болады. Бұл жағдайда қатынаспайтын адамның қолы бірлескен арыз беру кезінде нотариалды куәландырылуы тиіс. Бұған қоса, қойылған қолды АХАЖ бөлімінің бастығы немесе тіркеуді жүргізетін селолық әкімшіліктің лауазымды адамы куәландыра алады; шетелде жүрген Қазақстан Республикасы азаматтарының қолын - Қазақстан Республикасы консулдығының лауазымды адамы; әскери қызметшілердің қолдарын - тиісті әскери бөлімнің командирі; Қазақстан Республикасының жалауымен жүзіп жүрген теңіз кемелерінде немесе ішкі

сулардағы кемелердегі Қазақстан Республикасы азаматтарының қолдарын - сол кемелердің капитандары; барлау, арктикалық және басқа осы секілді экспедицияларда жүрген азаматтардың қолдарын - сол экспедициялардың бастықтары; тұрақты емдеу-сауықтыру мекемелерінде емделуші азаматтардың қолдарын - сол мекемелердің әкімшілігі куәландырады.

Куәландырылған арыз оның иесіне қайтарылады, ол оны неке тіркелген жердегі АХАЖ органына беру үшін некелесуші екінші адамға жібереді.

74. Некеге тұрғысы келетін адамдардың келісімі бойынша АХАЖ органы некені тіркеудің уақытын (күнін және сағатын) тағайындайды, ол туралы арызда, сондай-ақ арыздарды есепке алу журналында және "Неке отбасы туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 13-бабында белгіленгеніндей, арыз берген күннен бастап бір ай мерзім сақтала отырып белгі соғылады.

75. Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 173-175-баптарына сәйкес ағымды мерзім арыз берілгеннен кейінгі келесі күннен басталады және келесі айдың тиісті күні бітеді. Егер бұл жұмыс емес күнге тура келсе, онда мерзімнің біту күні келесі жұмыс күнінен бастап есептелінеді.

Тіркеу уақыты бір үй-жайдың ішінде қайтыс болуды және некені бұзуды тіркеу уақытымен сәйкес келмейтіндей етіп жүргізілуі керек.

76. Некені тіркеу уақытын белгілеу кезінде АХАЖ органы некеге тұрушылардан олардың некені салтанатты жағдайда тіркеуді қалайтынын немесе қаламайтынын анықтауы тиіс. Некені салтанатты жағдайда тіркеу тек некеге тұрушы адамдардың келісімі болғанда ғана Неке сарайының, АХАЖ органының үй-жайында, сондай-ақ АХАЖ органы мен некеге тұрушылардың келісімі бойынша басқа орында неке қию рәсімі сақтала отырып жүргізіледі.

Некені тіркеу некеге тұрушылардың тілегі бойынша туыстарының және куәлардың қатысуымен жүргізіледі. Некені қию туралы акт жазуына қол қоюшы куәлардың саны екі адамнан аспауы тиіс.

77. Некеге тұру туралы арыз АХАЖ органдарында арыздарды есепке алудың арнайы журналында тіркелуге тиіс. Онда некеге тұрушылардың тегі, аты және әкесінің аты, арызды қабылдау күн және некені тіркеу үшін белгіленген күн, соңынан некені қию туралы акт жазуының нөмірі көрсетілуі тиіс.

АХАЖ органы некеге тұру туралы арызды қабылдағанда арыз берушілердің жеке басын анықтайтын құжаттарды, арызға қоса ұсынылған құжаттардың толықтығын және дұрыстығын тексереді.

78. Некені қию АХАЖ органына арыз бергеннен кейін бір ай мерзім өткен соң жүргізіледі.

Дәлелді себептер болған жағдайда АХАЖ органы некені бір ай мерзім өткенге дейін қиюға, сондай-ақ бұл мерзімді әрі кеткенде бір айға дейін ұзартуға рұқсат береді алады.

Мерзімді қысқартудың уақыты әрбір жеке жағдайда нақты мән-жайларға
б а й л а н ы с т ы а н ы қ т а л а д ы .

Ерекше мән-жайлар (жүктілік, баланың тууы, тараптардың бірінің өміріне тікелей қауіп төнуі және басқа ерекше мән-жайлар) болған кезде неке арыз берілген күні қиылуы мүмкін.

79. Жекелеген жағдайларда некені тіркеуді күту мерзімі тек некені тіркеу үшін кедергі жолаушының болғанда ғана АХАЖ органының бастамашылығымен ұзартылуы мүмкін. Неке туралы жазу жазылғанға дейін некені тіркеу үшін кедергінің барлығы туралы арыз болмаған жағдайда лауазымды адам жазуды тоқтата тұруға және арыз берушіден бір айдан аспайтын белгіленген мерзімде тиісті құжаттық дәлелдемелерді ұсынуды талап етуге міндетті. АХАЖ органы мүдделі адамдардың арызы бойынша немесе өз бастамашылығы бойынша қажетті тексеру жүргізе алады. Некені тіркеуді кейінге қалдыру туралы некеге тұруға арыз берген адамдарға хабарланады. Некені қиюға заңды кедергілер болған жағдайда АХАЖ органы оны тіркеуден бас тартады.

Егер мұндай кедергілер туралы мәліметтер расталмаса, некені тіркеу жалпы негіздерде жүргізіледі. Аталған мән-жайларды тексеру бір ай мерзімде аяқталуға
т и і с .

80. Некені тіркеуді күтудің айлық мерзімін қысқарту немесе ұзарту туралы арыздарды есепке алу журналында себебі көрсетіліп, тиісті белгі соғылады.

81. Айлық мерзімді қысқарту немесе ұзарту туралы рұқсат некеге тұру туралы арызға АХАЖ органының бастығының, ал ол болмаған жағдайда - оның міндетін атқарушы адамның бұрыштамасы түрінде беріледі.

82. Некеге тұруға ниет білдірушілер белгіленген күні АХАЖ органына дәлелді себеппен келе алмаса, некені тіркеу мерзімі олардың арызы бойынша басқа уақытқа ауыстырылады. Бұл жөнінде арызда және арыздарды тіркеу журналында белгі соғылады. Келмей қалудың себебін дәлелсіз деп табуды АХАЖ органының бастығы шешеді.

83. Неке жасын азайту туралы арызды некеге тұруға ниет білдірушілер немесе олардың ата-аналары, не қорғаншылары (қамқоршылары) белгіленген неке жасын азайтуға қажетті тиісті құжаттармен расталған себептерді көрсете
о т ы р ы п б е р е д і .

Барлық жағдайда неке жасын азайтуға тек некеге тұрушылардың келісімімен ғана жол беріледі, сондай-ақ неке жасына толмаған адамдар арасында некеге тек ата-аналарының немесе оларды алмастыратын адамдардың келісімімен рұқсат
е т і л е д і .

Қорытындыда нақты қандай адаммен некеге отыру үшін, кімге және қандай

мерзімге неке жасы азайтылғаны көрсетіледі. Неке қию туралы акт жазбасындағы "Белгілер үшін" бағанасында: кімге және қандай мерзімге неке жасы азайтылды, неке жасын азайту туралы қорытындыны кім, қашан және қандай АХАЖ органы қарап бекіткені көрсетіледі.

84. Некені тіркеу тек некеге тұрушы адамдардың қатысуымен ғана жүргізіледі (3 қосымшаға сәйкес), бұдан кейін АХАЖ органы неке қию туралы куәлік береді (10 қосымшаға сәйкес). Өкіл арқылы неке қиюға рұқсат етілмейді.

Некеге тұрушылардың біреуі АХАЖ органына ауыр науқастың салдарынан келе алмайтын ерекше жағдайда некені тіркеу ауруханада, үйде немесе басқа тиісті орында, некеге тұруға ниет білдіруші екі адамның қатысуымен, "Неке және отбасы туралы" Заңда көрсетілген шарттар сақтала отырып жүргізілуі мүмкін.

Некеге тұрушының ауыр науқасының барлығы, оның АХАЖ органына келуіне кедергі келтіретіндігі медициналық анықтамамен расталып, ол арызға қоса тігілуге тиіс. АХАЖ органы үй-жайынан тыс жерде некені тіркеу туралы, сондай-ақ анықтаманы кімнің, қашан берген, оның нөмірі некені қию туралы акт жазуының "Белгілер үшін" бағанасында көрсетіледі.

85. Егер АХАЖ органына некені қиюға заңды кедергілердің барлығы туралы арыз түссе, оны тіркеу тоқтатыла тұрады. Бұл жағдайда арыз берушіге белгіленген мерзімде тиісті дәлелдемелерді әкелу ұсынылады. АХАЖ органы мүдделі адамдардың арызы бойынша немесе өз бастамашылығымен қажетті тексеру жүргізе алады. Некені тіркеуді кейінге қалдыру туралы некеге тұру туралы арыз беруші адамдарға хабарланады. Некені қиюға заңды кедергілер болған жағдайда АХАЖ органы оны тіркеуден бас тартады. Егер мұндай кедергілер туралы мәліметтер дәлелденбесе, некені тіркеу жалпы негіздерде жүргізіледі. Бұл мерзім бір айдан аса алмайды.

86. Некені қию кезінде жұбайлар өздерінің біреуінің тегін ортақ тек ретінде өз қалаулары бойынша таңдайды не әр жұбай өзінің некеге дейінгі тегін сақтайды не өзінің тегіне жұбайының тегін қосады. Егер жұбайлардың ең болмаса біреуінің некеге дейінгі тегі қосарланған болса, тектерді қосуға жол берілмейді.

Некені тіркеуші лауазымды адам некеге тұрушыларға олардың кез келген нысандағы текті таңдап алу құқығын түсіндіруге тиіс және оларды некені қию туралы акт жазылғаннан кейін олардың таңдап алған текті жаңадан өзгертуіне тек осы Ереженің 7-бөлімінде белгіленген тәртіппен рұқсат етілуі мүмкін.

Егер некеге тұрушылардың біреуі тегін өзгертсе, онда оған Қазақстан Республикасы азаматының жеке куәлігінің немесе ұлттық паспортының ауыстыруға жататыны түсіндіріледі.

Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын шетел азаматтарының және

азаматтығы жоқ адамдардың некеге тұруға байланысты тегін өзгерткені туралы ішкі істер органдарына хабарланады.

Әскерге міндетті немесе шақырылушы адам неке қиюға байланысты тегін өзгерткен жағдайда АХАЖ органы бұл туралы неке тіркелген жердегі жергілікті әскери басқару органдарына жеті күн мерзімде хабарлауға тиіс.

Ескерту. 86-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 2011.06.30 N 736 Қаулысымен.

87. Қазақстан Республикасының "Неке және отбасы туралы" Заңының 9,10,11-баптарында белгіленген неке қию шарттары бұзылғанда, сондай-ақ жалған неке қиылған жағдайда, яғни, егер жұбайлар немесе олардың біреуі отбасын құру ниетінсіз некеге тіркелсе, мәжбүрлеу бойынша неке қию жағдайында (қалыңмал, алып қашу, әмеңгерлік және сол сияқты), неке сот тәртібімен жарамсыз деп танылуы мүмкін.

АХАЖ органына некені жарамсыз деп тану туралы заңды күшіне енген сот шешімі келіп түскен жағдайда АХАЖ органы некені қию туралы акт жазуын жоюы (оны қиғаштап сызып тастауы) тиіс. Бір мезгілде жазудың бет жағына " _____ бастап некені жарамсыз деп тану туралы (жылы,күні) _____ соттың шешімі негізінде жазу (соттың атауы) жойылды" деп көрсетіледі. Бұл туралы тиісті АХАЖ мұрағатына хабарланады, онда осы тәртіппен жазудың екінші данасын жою жүргізіледі.

Некені жарамсыз деп танылған жағдайда некені қию туралы куәлік қайтадан берілмейді. Қазақстан Республикасының заңдарымен анықталған органдардың сұрау салуы бойынша қажет болған жағдайда некенің жарамсыз деп танылғаны көрсетіліп, некені қию туралы жазуды жою жөніндегі жазудың көшірмесі жіберіледі.

9-Тарау. Еңбекпен түзеу мекемелерінде жазасын өтеп жүрген сотталған адамдармен некені тіркеу

88. Сотталып, еңбекпен түзеу мекемелерінде жазасын өтеп жүрген адамдармен некелесуді тіркеу еңбекпен түзеу мекемесі орналасқан жердегі АХАЖ органдарында Қазақстан Республикасының "Неке және отбасы туралы" Заңымен көзделген некеге тұру шарттарын сақтай отырып жүргізіледі.

89. Сотталған адам арыздың тек өзіне қатысты бөлігін ғана толтырады. Көрсетілген мәліметтер мен оның қойған қолын сотталушы жазасын өтеп жүрген еңбекпен түзеу мекемесінің бастығы тексереді және куәландырады.

90. Егер сотталған адаммен некеге тұруды қалаған адам арыз беру кезінде өзі бола алмайтын болса, оны поштамен жолдауға болады, алайда арыз бланкісіндегі

ол туралы барлық мәліметтерді оның тұрғылықты жері бойынша АХАЖ органдары тексеріп, куәландыруы тиіс.

91. Сотталған адаммен некелесуді тіркеу некеге тұратын адамдардың қатысуымен еңбекпен түзеу мекемесінің әкімшілігі АХАЖ органымен келісе отырып белгілеген үй-жайда жүргізіледі.

Сотқа дейін бұлтартпау шарасы ретінде қамауға алынған адамдармен некелесуді тіркеу АХАЖ органдарында, осы іс өндірісінде тұрған адамды немесе органды ескерткеннен кейін тергеу изоляторларында жүргізіледі.

10-Тарау. Қазақстан Республикасы азаматтарының шетел азаматтарымен және азаматтығы жоқ адамдармен некелерін тіркеу тәртібі туралы

92. Қазақстан Республикасы Президентінің "Шетел азаматтарының Қазақстан Республикасындағы құқықтық жағдайы туралы" заң күші бар Жарлығының 14-бабына сәйкес, шетел азаматтары Қазақстан Республикасының азаматтарымен некеге тұра алады немесе некені бұза алады, неке және отбасы қатынастарында Қазақстан Республикасының заңдарына және халықаралық шарттарына сәйкес, Қазақстан Республикасының азаматтарымен бірдей құқықтарды пайдаланады және міндеттер көтереді.

93. Арызды АХАЖ органдарына беру кезінде жеке басты куәландыратын мынадай құжаттар берілуі тиіс:

1) Қазақстанда тұрақты тұратын, немесе шетелде уақытша тұрып жатқан Қазақстан Республикасының азаматы тиісті жеке бас куәлігін немесе ұлттық паспортын көрсетеді;

2) Қазақстаннан тыс жерде тұрақты тұратын Қазақстан Республикасының азаматы - оның шетелде тұрақты тұратын Қазақстан Республикасының азаматы ретінде есепке алынғаны туралы шетелдегі консулдық мекеменің белгісі бар Қазақстан Республикасы азаматының ұлттық паспортын көрсетеді;

3) Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын шетел азаматы шетел азаматының Қазақстан Республикасында тұруға арналған ықтиярхатты ұсынады.

Қазақстан Республикасында уақытша тұратын шетел азаматы Қазақстан Республикасының ішкі істер органы белгілеген тәртіппен Қазақстан Республикасында уақытша тұруға рұқсат беретін құжатты ұсынады.

4) Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын азаматтығы жоқ адам тұратын жері бойынша тіркелгендігі туралы Қазақстан Республикасы ішкі істер органдарының белгісі бар азаматтығы жоқ адамның куәлігін ұсынады.

Қазақстан Республикасында уақытша болатын азаматтығы жоқ адам оның жеке басын куәландыратын, ол тұратын елдің құзыретті органдары берген және

Қазақстан Республикасының ішкі істер органдарында белгіленген тәртіппен тіркелген жарамды құжатты ұсынады.

94. Шетел азаматының паспортын (жеке басын куәландыратын құжатты) ұсынуымен қатар оның мәтінінің нотариалды куәландырылған мемлекеттік немесе орыс тілдерінде жасалған аудармасын беруге тиісті.

Аударма бұл адам азаматы болып табылатын мемлекеттің (азаматтығы жоқ адамның тұрақты тұратын елінің) консулдығында (елшілігінде) немесе осы мемлекеттің Сыртқы істер министрлігімен де куәландырылуы мүмкін.

95. Бірқатар мемлекеттер заңдарының өз мемлекеттері азаматтарының шетел азаматтарымен некелерін тек некелесетін адамдар бұған осы мемлекеттің құзыретті органының рұқсатын алған кезде ғана жарамды деп тануына байланысты, АХАЖ органы арызды қабылдау кезінде шетел азаматы соның азаматы болып табылатын мемлекеттің құзыретті органынан мұндай рұқсат алудың талап етілетін-етілмейтіндігін арыз берушілерден анықтап алуға тиіс.

Шет мемлекеттің заңдары шетел азаматымен некеге отыру үшін құзыретті органнан арнайы рұқсат алуды талап еткен, ал шетел азаматында мұндай рұқсат болмаған жағдайда, АХАЖ органы арызды қабылдау кезінде некелесушілерге, және ең алдымен Қазақстан Республикасының азаматы(шасы)на, олардың некесі ол некелесетін адам азаматы болып табылатын елде жарамсыз болып танылуы мүмкін екендігін түсіндіруге тиіс.

Егер, мұндай түсіндірулерге қарамастан, арыз берушілер некенің тіркелуін талап етсе, бұл неке тіркеледі, ал некені қию туралы актінің жазбасында некелесуші адамдар Қазақстан Республикасында қолданылып жүрген шетел азаматымен некелесудің тәртібі және шарттарымен таныс екендігі туралы белгі қ о й ы л а д ы .

96. Егер Қазақстан Республикасының азаматы некелесу кезінде зайыбының тегін алса, некені тіркеген АХАЖ органы оған жеке куәлігін немесе ұлттық паспортты, ал шетел азаматына ықтиярхатты айырбастауды ұсынады.

97. Тарихи Отанына қайтып келушілер (оралмандар) Қазақстан Республикасының азаматтығын қабылдамаған жағдайда ол адамдардың некелерін тіркеу жалпы тәртіппен жүргізіледі.

98. Қазақстан Республикасының "Мемлекеттік баж салығы туралы" Заңына сәйкес некені тіркегені үшін АХАЖ органы баж салығын алады.

99. АХАЖ органдары Қазақстан Республикасы азаматтарының шетел азаматтарымен некелерін тіркеу туралы хабарламаны, белгіленген нысан бойынша мағлұматтар банкіне мәліметтерді енгізу үшін Қазақстан Республикасының Әділет және Ішкі істер министрлігіне жібереді.

5-Бөлім. Некенің бұзылуын тіркеу

11-Тарау. Кәмелетке толмаған балалары жоқ ерлі-зайыптылардың некесін өзара келісім бойынша АХАЖ органдарында бұзу

100. АХАЖ органдарында некені бұзу кәмелетке толмаған ортақ балалары жоқ ерлі-зайыптылардың өзара келісімі бойынша ерлі-зайыпты екеуінің немесе біреуінің тұрғылықты орны бойынша АХАЖ органына берілген ерлі-зайыптылардың некені бұзу туралы бірлескен арызының негізінде жүргізіледі.

Қазақстан Республикасының "Неке және отбасы туралы" Заңының 187-бабына сәйкес, некені бұзуды тіркеу ерлі-зайыптылардың АХАЖ органына бірлесіп берген арызының негізінде екеуінің немесе біреуінің тұрғылықты жерінде жүргізіледі.

101. Некені бұзу туралы арызда ерлі-зайыптылар өздерінің некені бұзуға өзара келісімін және он сегіз жасқа дейінгі кәмелетке толған балаларының жоқтығын растауы тиіс. Сондай-ақ бұл деректер жұбайлардың некені бұзу туралы акт жазуында қойған қолдарымен расталады.

Егер арыз берген сәтте олардың он сегіз жасқа кәмелетке толмаған туған не олар асырап алған ортақ балалары бар болса, АХАЖ органдары жұбайлардың арызын қабылдауға құқылы емес. Бұл ретте бала асырап алушы жұбайлардың сол балалардың ата-анасы ретінде жазылған-жазылмағаны да маңызды емес. Мұндай жағдайларда некені бұзу сот тәртібімен жүргізіледі. Жұбайлар арасындағы некені бұзу, егер олардың біреуінің бұрынғы некеден жұбайы асырап алған кәмелетке толмаған балалары бар болса да, сот тәртібімен жүргізіледі.

102. Егер некені бұзуға келіскен жұбайлар арасында олардың ортақ меншігі болып табылатын мүлікті бөлісу туралы еңбекке жарамсыз, мұқтаж жұбайды асырау үшін төлем төлеу туралы дау болса, некені бұзу туралы мәселе сотта қаралады.

103. Егер жұбайлардың бірі өзінің ажырасуға қарсылығы жоқтығына карамастан некені АХАЖ органдарында бұзудан бұлтарса (тиісті арызды беруден бас тартса немесе оны бергенімен ажырасуды тіркеу үшін келгісі келмесе, ол жоқ кезде ажырасуды тіркеуге арыз білдірмесе) немесе екінші бір жұбайдың тұратын жері белгісіз болса, онда некені бұзу сот тәртібімен жүргізіледі.

104. Некені бұзу туралы арызға некеге тұру туралы куәлік қоса беруге тиіс. Егер бұл куәлік жұбайларда жоқ болып, АХАЖ органында некеге тұру туралы акт көшірмесі сақталмаған болса, акт жазуын қайта қалпына келтіру талап етіледі.

105. Некені бұзуды тіркеу (7 қосымшаға сәйкес) мен жұбайларға некенің бұзылуы туралы куәліктер беруді (11 қосымшаға сәйкес) АХАЖ органдары жұбайлар ажырасу туралы арызды берген күннен бастап бір ай өткеннен кейін жүргізеді. Қазақстан Республикасының "Неке және отбасы туралы" Заңының 187-бабымен белгіленген бұл мерзім қысқартылуы мүмкін. Қолданылып жүрген заңдарға сәйкес мерзімді есептеген кезде мына ережелерді басшылыққа алу қажет: айлық мерзім ағымы АХАЖ органына арыз берілгеннен кейінгі келесі күннен басталып, екінші айдың тиісті күні аяқталады. Егер бұл күн демалыс күнімен тұспа-тұс келсе, одан кейінгі келесі жұмыс күні мерзімнің аяқталған күні болып есептеледі.

106. Егер жұбайлар өздеріне белгіленген күні некені бұзуды тіркеу үшін АХАЖ органына келе алмайтын болса, олар некені бұзу туралы арызды АХАЖ органына қайтадан бере алады. АХАЖ органы ажырасуды тіркеу үшін қайтадан бір айлық мерзім белгілейді.

107. Жаңа айлық мерзімді тағайындау туралы мәселені арыз берілген жердегі азаматтық хал актілерін тіркейтін АХАЖ органының бастығы, (консулдың лауазымды адамы) шешеді.

108. Некені бұзу тіркелгеннен кейін тараптардың әрқайсысына некені бұзу туралы куәлік беріледі.

12-Тарау. Жұбайлардың бірінің арызы бойынша некені бұзу

109. АХАЖ органына жұбайлардың бірінің берген арызы бойынша мынадай жағдайларда неке бұзылады, егер екінші жұбай:

1) сот арқылы хабарсыз кеткен деп танылса;

2) сот жүйке ауруынан немесе ақыл-есінің кемдігінен әрекет қабілеті жоқ деп т а н ы с а ;

3) қылмыс жасағаны үшін кемінде үш жыл мерзімге бас еркінен айыруға с о т т а л с а .

Некені жоғарыда аталған жағдайларда бұзу жұбайлардың кәмелетке толмаған балаларының бар жоғына қарамастан жүргізіледі.

110. Некені бұзуды тіркеу сәтінде бас бостандығынан айыру орындарында отырған адаммен некені бұзу егер ол некені бұзу туралы арыз берілген сәтте де бас бостандығынан айыру орындарында отырса, некені бұзу Қазақстан Республикасының "Неке және отбасы туралы" Заңының 16-бабымен көзделген ережелер бойынша жүргізіледі.

111. Әрекет қабілеті жоқ жұбайдың қамқоршысы егер екінші бір жұбай заңмен белгіленген тәртіппен хабарсыз кеткен деп не әрекет қабілеті жоқ деп танылса, немесе қылмыс жасағаны үшін кемінде үш жыл мерзімге бас еркінен айыруға сотталған болса, АХАЖ органына некені бұзу туралы арыз беруге қ ұ қ ы л ы .

112. Қылмыс жасағаны үшін үш жылға дейінгі мерзімге бас еркінен айыруға сотталған адамдармен некені бұзу егер сотталған адам жазасын бас бостандығынан айыру орындарында өтеп жатқан жағдайда ғана АХАЖ органдарында жүргізіледі.

113. Некені бұзу туралы арызға екінші жұбайды хабарсыз кеткен немесе жүйке ауруынан немесе ақыл-есінің кемдігінен әрекет қабілеті жоқ деп тану туралы заңды күшіне енген сот шешімінің көшірмесі немесе үзіндісі, екінші жұбайдың үш жылдан кем емес мерзімге сотталғандығы туралы заңды күшіне енген сот үкімінің көшірмесі немесе үзіндісі, некені қию туралы куәлік қоса беріледі. Мұндай куәлік болмаған жағдайда осы Ереженің 120-тармағымен көзделген ережелер қолданылады. Соттың адамды әрекет қабілеті жоқ деп танығандығы туралы шешімінің орнына медициналық анықтамалар берілген арыздарды қабылдауға жол берілмейді.

Арызданушы арызында сотталған жұбайының, әрекет қабілеттілігі жоқ жұбайдың қамқоршысының, сондай-ақ хабарсыз кеткен жұбайдың мүлкіне бас-көз болатын қамқоршының пошталық мекен-жайын хабарлауы тиіс.

114. Арызды қабылдаған АХАЖ органы бас бостандығынан айыру орындарында отырған жұбайды не әрекет қабілеті жоқ жұбайдың қамқоршысын, не хабарсыз кеткен жұбайдың мүлкіне қамқорлық етуші қамқоршыны алғаннан кейін он бес күндік мерзімді белгілей отырып келіп түскен арыз туралы бір апта мерзім ішінде хабардар етуге міндетті.

Хабарламада оны алушы АХАЖ органына он бес күндік мерзімнен кешіктірмей оның балалары туралы, ортақ бірлескен меншігі болып табылатын мүлікті бөлісу туралы, еңбекке жарамсыз мұқтаж жұбайды асырауға қаражат төлеу туралы даудың бар-жоғы туралы, оның некені бұзғаннан кейін қандай текпен (өзінің некеге дейінгі немесе жұбайының тегін қалдырғысы келетіндігі) аталғысы келетіндігін көрсетуі тиіс.

АХАЖ органы арыз берушіге тиісті хабарламаның жіберілгендігі туралы, сондай-ақ хабарламаға жауап алудың белгіленген мерзімі туралы хабарлайды. Жауап алу үшін белгіленген мерзім есепке алына отырып, арыз берушіге некені бұзуды тіркеу үшін АХАЖ органына келу ұсынылады.

Даудың жоқтығы туралы хабар алынған кезде, сондай-ақ сотталған адамнан немесе әрекет қабілеті жоқ жұбайдың қамқоршысынан, хабарсыз кеткен жұбайдың мүлкіне бас-көз болатын қамқоршыдан он бес күндік мерзімде жауап алынбаған кезде, АХАЖ органы арыз берушінің қатысуымен некені бұзуды т і р к е у і т и і с .

115. Егер АХАЖ органына бас бостандығынан үш жылға дейінгі мерзімге сотталған жұбаймен некені бұзу туралы арыз келіп түссе, онда келіп түскен арыз туралы сотталған адамға жіберілетін хабарламамен қатар АХАЖ органы еңбекпен түзеу мекемесінің әкімшілігінен сотталған адамның хабарламаны алған сәтте бас бостандығынан айыру орындарында отырғандығын, сондай-ақ оған некені бұзу туралы арыздың келіп түскендігі туралы АХАЖ органының хабарламасының табыс етілгенін белгіленген мерзімде растауын өтінуге тиіс.

Егер белгіленген мерзімге сотталған адамның бас бостандығынан айыру орындарында отырғандығын растайтын жауап келіп түспесе, некені бұзуды тіркеу кейінге қалдырылады, ал еңбекпен түзеу мекемесіне ескертпе жіберіледі.

116. АХАЖ органы жұбайдың бас бостандығынан айыру орындарынан босатылғаны туралы хабарды алған жағдайда, АХАЖ органы бұл туралы арыз

берушіге хабарлап, арызға белгі соғады. Бұл жағдайда некені бұзу жалпы тәртіпте жүргізіледі. Ол туралы арыз берушіге түсіндіріледі.

117. Егер бас бостандығынан айыру орындарында отырған жұбай немесе әрекет қабілеті жоқ жұбайдың қамқоршысы балалар туралы, жұбайлардың ортақ бірлескен меншігі болып табылатын мүлікті бөлісу туралы дау қозғаса немесе еңбекке жарамсыз мұқтаж жұбайды асырауға қаражат төлеу туралы дауласса, онда некені бұзу сот тәртібімен жүргізіледі.

118. Некені бұзуды тіркеу үшін арызданған жұбайдан мемлекеттік баж ө н д і р і л і п а л ы н а д ы .

119. Сотталған адамдармен некені бұзуды тіркеудің заңмен белгіленген ерекше тәртібі сотталғандардың өзіне некені осындай тәртіппен бұзу туралы мәселені қоюға құқық бермейді. Сотталған адамдардың арыздары бойынша некені бұзу жалпы негіздерде жүргізіледі.

120. Егер АХАЖ органы хабарсыз кеткен деп танылған жұбаймен неке бұзуды тіркеген, ол келген және оны хабарсыз кеткен деп тану туралы сот шешімі бұзылған жағдайларда, АХАЖ органы осы жұбайдың арызы бойынша оған және басқа жұбайға некені бұзудың сол күні көрсетілген некені бұзу туралы куәлік беруге тиіс.

13-тарау. Некені бұзу кезіндегі оның тоқтатылу сәті

121. АХАЖ органдарында бұзылатын неке азаматтық хал актілерін жазу кітабында некенің бұзылғандығы мемлекеттік тіркеуге алынған күннен бастап, ал неке сотта бұзылған жағдайда - соттың шешімі заңды күшіне енген күннен б а с т а п т о қ т а т ы л а д ы .

122. Некенің бұзылуын тіркеу соттың некені бұзу туралы шешімінен кейін өткен мерзімге қарамастан жүргізіле алады.

123. Заңды күшіне енген сот шешімінің негізінде некені бұзуды тіркеу сот шешім шығарған жердегі АХАЖ органында заңды күшіне енген некені бұзу туралы сот шешімінің көшірмесінің және сот шешімі бойынша өндіріп алуға жататын соманың төленгені туралы түбіртектің негізінде жүргізіледі.

Соттың некені бұзу туралы шешімі заңды күшіне енген күннен бастап үш күннің ішінде сот шешімінің көшірмесі некені бұзуды тіркеу үшін шешім шығарылған жердегі АХАЖ органына, сондай-ақ оның бұзылғаны туралы белгі

соғу үшін некені қиюды тіркеу орны бойынша жіберіледі.

124. Соттың некені бұзу туралы шешімін алған АХАЖ органы оны соттың некені бұзу туралы шешімін тіркейтін журналға тіркеуге міндетті, ал тіркеу азамат арыз білдірген және ол мемлекеттік бажды төлегені туралы түбіршекті ұсынған кезде жүргізілуге тиіс. Бұл туралы некені бұзу туралы сот шешімін есепке алу журналында белгі соғылады.

Соттың шешімдерінің көшірмесін есепке алу журналы алфавит тәртібімен жасалып, онда жұбайлардың екеуінің де аты, тегі, әкесінің аты, сот шешімінің күшіне енген және оның АХАЖ органында тіркелген мерзімі көрсетіледі.

125. Егер АХАЖ органында басқа жұбайдың неке бұзуды тіркеп қойғаны белгілі болса, онда келіп түскен арызды АХАЖ органы шешім көшірмесімен (үзіндімен) және мемлекеттік бажды төлегендігі туралы түбіршекпен қоса некені бұзу туралы акт жазбасы тұрған орын бойынша оны жетіспей жатқан мәліметтер мен толықтыру үшін акт жазбасы жазылған АХАЖ органына жібереді.

Мұндай материалдарды алған АХАЖ органы ажырасу туралы акт жазбасын толықтырып, арызданушы тұратын жердегі АХАЖ органына оған басқа жұбайдікіндей неке бұзу күні көрсетілген некені бұзу туралы куәлікті табыс ету үшін жіберуге міндетті.

Акт жазбасын толықтырғаннан кейін бұл туралы АХАЖ органы некені бұзу туралы акт жазбасының екінші данасы тұрған мұрағатқа хабарлауы тиіс.

126. Егер некені бұзуды бір жұбай тіркейтін болса, онда акт жазбасын жасаған кезде оған осы жұбайға қатысты барлық қажетті мәліметтер енгізіледі. Екінші бір жұбайға қатысты тек некені бұзғанға дейінгі тегі, аты, әкесінің аты, туған уақыты және соттың шешімі бойынша осы жұбай төлеуге тиіс мемлекеттік баж сомасы ғана көрсетіледі.

Бұл жағдайда некені бұзу туралы куәлікте тек ажырасуды тіркеген жұбайға некені бұзғаннан кейін берілген тегі көрсетіледі.

127. Ерлі-зайыптылар мемлекеттік бажды сот шешіміне сәйкес төлеуге тиіс. Егер сот мемлекеттік бажды төлеу міндетін ерлі-зайыптылардың екеуіне жүктесе, онда некені бұзуды тіркеу жұбайлардың кез-келгенінің арызы бойынша жүргізіледі, бірақ некені бұзу туралы куәлік тек оған тиесілі бажды төлеген жұбайға беріледі. Екінші жұбайға некені бұзу туралы куәлік ол мемлекеттік бажды төлеп, түбіршегін көрсеткеннен кейін беріледі.

Жұбайлардың бірі сотпен белгіленген мемлекеттік баж сомасын төлеген немесе бұл соманы төлеуден босатылған жағдайда некені бұзуды тіркеу басқа жұбайдың мемлекеттік бажды төлемегеніне қарамастан жүргізіледі.

хабарлама жолдайды. Ол АХАЖ органы сияқты осындай тәртіппен жазбаның екінші данасына белгі соғады.

135. Егер АХАЖ органы некені бұзуды тіркесе, бұл туралы неке туралы акт жазуының белгісі болса, онда АХАЖ органы некені қию туралы куәлікті қайтадан беруге құқылы емес. Қажет болған жағдайда, мәселен, бұрынғы жұбайларға некеге дейінгі тектерін растау үшін арызданушының сұрауы бойынша АХАЖ органы аталған адамның некеде тұрғанын, содан соң оның бұзылғанын растайтын анықтама жолдайды. Анықтамада екі жұбайдың да тегі, аты, әкесінің аты, туған күні, оларға неке қиылғаннан кейін берілген тек, некенің тіркелген күні, некені тіркеген АХАЖ органы, некені қию туралы акт жазуының нөмірі, сондай-ақ неке бұзуды тіркеген күн, ажырасуды тіркеген АХАЖ органы, некені бұзу туралы акт жазуының нөмірі және жұбайлардың некені бұзғаннан кейінгі тегі көрсетілуі тиіс.

136. Некені бұзу туралы сот шешімін жоғары тұрған сот өзгерткен жағдайда, егер ол АХАЖ органында тіркеліп қойған болса, некені бұзу туралы акт жазуы сот шешімімен жойылуы мүмкін. Акт жазуының күші жойылғандығы туралы "Белгілер үшін" деген бағанада шешімді қашан және қай соттың шығарғандығы көрсетіліп, белгі соғылады.

Сонымен бірге акт жазуының бірінші бетінің жоғарғы жағында "Жазудың күші жойылды" деп көрсетіліп, жазу қиғашынан сызылып тасталады.

Басқа жағдайлардағы сот шешімі бойынша акт жазуларының күшін жою осындай тәртіпте жүргізіледі.

Некені бұзу туралы акт жазуының күші жойылғандығы туралы жазудың екінші данасына осындай тәртіпте белгі соғуға тиісті АХАЖ мұрағатына х а б а р л а н а д ы .

Некені қию туралы акт жазуының бірінші данасына да екінші данасына да некені бұзу туралы акт жазуы күшін жойған жағдайда ажырасу туралы акт жазуының күші жойылғандығы туралы ("Белгілер үшін" деген бағанада) және жазуының бірінші бетінің жоғарғы жағына белгі соғылады.

137. Қазақстан Республикасы азаматтарының шетел азаматтарымен некелерін және Қазақстан Республикасындағы шетел азаматтарының өз араларындағы некелерді бұзу сондай-ақ Қазақстан Республикасынан тыс жерде жасалған ажырасуларды тану Қазақстан Республикасының "Неке және отбасы туралы" Заңының 204-бабымен реттеледі.

6-Бөлім. Бала асырап алуды тіркеу

15-тарау. Жалпы ережелер

138. Қазақстан Республикасының "Неке және отбасы туралы" Заңының 77, 190,191-баптарына сәйкес бала (қыз) асырап алу бала (қыз) асырап алу туралы соттың шешімі шығарылған жердегі АХАЖ органдарында міндетті түрде тіркеуге жатады.

Бала (қыз) асырап алу туралы заңды күшіне енген шешімді сот үш күндік мерзімде шешім шығарылған жердегі АХАЖ органына жібереді. Бала (қыз) асырап алу туралы акт жазбасының мазмұнын сот шешімі анықтайды, онда сондай-ақ асырап алынған баланың (қыздың) тууы туралы акт жазбасына нақты қандай өзгерістер енгізілгені көрсетіледі.

139. Бала (қыз) асырап алуды тіркеу бала (қыз) асырап алушылардың немесе солардың бірінің арызы бойынша, ал мұндай арыз болмаған жағдайда бала (қыз) асырап алу туралы соттан алынған шешімнің көшірмесінің негізінде жүргізіледі. Бала (қыз) асырап алу туралы сот шешімінің көшірмесін алғаннан кейін (соттың жолдама хатымен қоса немесе онсыз) АХАЖ органы соттың күшіне енген шешімінің көшірмесін алған сәттен бастап үш күндік мерзімнен кешіктірмей бала (қыз) асырап алуды тіркейді.

Жазбаның 19-бағанасында "Тіркеу соттың шешімі бойынша жүргізілді" деген белгі соғылады, ал егер бала (қыз) асырап алу туралы шешім жолдама хатпен бірге келіп түссе, онда сондай-ақ осы хаттың нөмірі және күні көрсетіледі.

Егер акт жазбасы (5 қосымшаға сәйкес) сот шешімінің негізінде жасалса, онда бала асырап алуды тіркеу туралы арыз келіп түскен кезде ол жетіспей жатқан мәліметтермен толықтырылады, ал бала асырап алушыға бала асырап алу туралы куәлік (13 қосымшаға сәйкес) және қажет болған жағдайда баланың тууы туралы жаңа куәлік беріледі.

140. Бала (қыз) асырап алуды тіркеу туралы арыздар жазбаша нысанда жазылуы тиіс.

Бала (қыз) асырап алуды тіркеу кезінде арыз берушілер лауазымды адамның қолымен және сот мөрімен куәландырылған бала (қыз) асырап алу туралы сот шешімінің көшірмесін, сондай-ақ асырап алынған баланың (қыздың) тууы туралы куәлігін ұсынуы тиіс. Егер бала (қыз) асырап алу туралы сот шешімі алынып қойған болса, оны арызданушыдан талап етудің қажеті жоқ.

141. Асырап алынған баланың (қыздың) тууы туралы акт жазбасы жоғалған жағдайда, бала (қыз) асырап алуды тіркеу осы Ереженің 9-бөліміндегі тәртіпте қайта қалпына келтірілгеннен кейін ғана жүргізіледі.

Жоғалған жазуды қайта қалпына келтіру туралы арызды АХАЖ органына бала (қыз) асырап алған адамдар, ата-ана (егер сот шешімі бойынша оның балаға қатысты құқықтары мен міндеттері сақталатын болса), қорғаншылық және қамқоршылық органы, он алты жасқа толған асырап алынған баланың (қыздың) өзі, сондай-ақ баланы тәрбиелеп жатқан адамдар мен мекемелер бере алады.

142. АХАЖ органы бала (қыз) асырап алу туралы сот шешімі шығарылғаннан кейін өткен мерзімге, асырап алынған баланың (қыздың) тіркеу сәтіндегі жасына қарамастан бала асырап алуды тіркеуге міндетті.

Бала (қыз) асырап алушылар тұратын орнын өзгерткен немесе басқа елді мекенде тұрып, ол жерден бала (қыз) асырап алу шешімі шығарылғаннан кейін оны АХАЖ органында тіркеместен шығып кеткен жағдайларда, бала асырап алуды тіркеу баланы (қызды) асырап алушылардың тұратын жеріндегі АХАЖ органы арқылы жүргізіледі. Бұл жағдайда бала (қыз) асырап алу туралы сот шешімі және жазба түсіру үшін қажетті бала (қыз) асырап алушылар туралы мәліметтер бала (қыз) асырап алу туралы шешім шығарылған жердегі АХАЖ органына қайта жіберіледі.

АХАЖ органы бала (қыз) асырап алуды тіркеу үшін материалдарды алғаннан кейін, бала (қыз) асырап алу туралы жазба түсіріп, табыс ету үшін бала (қыз) асырап алушылардың тұратын жеріндегі АХАЖ органына бала асырап алу туралы куәлік жібереді.

Акт жазбасының 22-бағанасында "Тіркеу _____ АХАЖ (АХАЖ органы атауы) бөліміне келіп түскен материалдар бойынша жүргізілді" деген белгі соғылады.

143. Бала (қыз) асырап алуды тіркеу кезінде бекітілген нысан бойынша екі дана етіліп бала (қыз) асырап алу туралы акт жазбасы жасалады.

Бала (қыз) асырап алу туралы куәлікті баланы (қызды) асырап алушылардың қалауы бойынша АХАЖ органы береді. Егер олар куәлікті алудан бас тартса, онда 21-бағанаға тиісті белгі соғылады.

144. Бала (қыз) асырап алу туралы акт жазуы былайша жасалуы тиіс:

1-6-бағаналарында асырап алынған бала (қыз) туралы мәліметтер "Бала (қыз) асырап алғанға дейін" деген бөлімде баланың тууы туралы куәлігі бойынша, ал "Бала (қыз) асырап алғаннан кейін" деген бөлімде соттың бала (қыз) асырап алу туралы шешімімен толық сәйкестікте көрсетіледі;

әкесі мен анасы туралы мәліметтер (7-11-бағаналар) баланың тууы туралы куәлігі бойынша жазылады, егер баланың анасы бала (қыз) асырап алғанға дейін

бала (қыз) асырап алушымен некеге тұрып, оның тегін қабылдаса, онда 7-бағанада ананың некеге дейінгі тегі, ал 22-бағанада некенің тіркелген орны және күні, акт жазбасының нөмірі, сондай-ақ анасының некеден кейінгі тегі көрсетіледі ;

бала (қыз) асырап алушылар туралы мәліметтер (12-17-бағаналар) бала (қыз) асырап алу туралы сот шешімінің, бала (қыз) асырап алушылардың жеке басын куәландыратын құжаттар негізінде жазылады; бала (қыз) асырап алу туралы шешімде бала (қыз) асырап алушылардың ұлты мен жеке басын куәландыратын құжаттар көрсетілмеген жағдайларда, 15-бағана толтырылмайды. Кейіннен бұл бағананы азаматтық хал актілері жазбаларын өзгерту, қалпына келтіру және күшін жою тәртібін белгілейтін осы Ережеде көзделген тәртіп бойынша жеке басын куәландыратын құжаттарды көрсеткен кезде АХАЖ органы толтыра алады .

Бала (қыз) асырап алушылар 20-бағанада, әрқайсысы өз бөлімінде қолдарын қояды.

145. Егер асырап алу туралы соттың шешімінде көрсетілген асырап алынған бала (қыз) туралы мәліметтер тууы туралы куәлікте бар осындай мәліметтерге сәйкес келмесе немесе асырап алушылардың жеке бастарын куәландыратын құжаттардағы мәліметтер соттың асырап алу туралы шешіміндегі жазылған жазбамен сәйкес келмесе асырап алуды тіркеу кейінге қалдырылады.

Асырап алушыларға шешімдегі осы мәліметтерді анықтап алу үшін тиісті сотқа арыздану ұсынылады.

146. Тек ер адам (әйел адам) бала (қыз) асырап алушы болып табылатын болса, осыған сәйкес акт жазбасының бір ғана беті (12-17-бағаналар) толтырылып, екінші беті толтырылмастан ашық қалдырылады.

147. 18-бағанада ("Бала (қыз) асырап алушылар баланың ата-анасы болып жазыла ма"?) сот шешіміне сәйкес "Иә" немесе "Жоқ" деп көрсетіледі.

148. Бала (қыз) асырап алу туралы жазбаның негізінде АХАЖ органы сол күні баланың тууы Туралы актінің жазбасына қажетті өзгертулерді енгізу үшін, ал асырап алынған баланың (қыздың) тууы туралы акті жазбасының екінші данасына осындай өзгерістерді енгізу үшін аумақтық әділет органдарындағы АХАЖ мұрағатына хабарлама жіберіледі. Хабарламада туу туралы акт жазбасына қандай нақтылы өзгертулер (соттың бала (қыз) асырап алу туралы шешіміне сәйкес) енгізілуге тиісті екені туралы анық көрсетіледі.

Бала (қыз) асырап алушыларға асырап алынған баланың (қыздың) тууы туралы жаңа куәлігі заңға сәйкес беріледі, ал бұрынғы куәлік заңмен белгіленген тәртіпте жойылады.

149. Егер туу туралы акт жазбасы басқа жерде болса, осы жазбаның бірінші данасы жатқан жеріндегі АХАЖ органына бала (қыз) асырап алуды тіркеуге

байланысты оған өзгертулер енгізу қажеттілігі және бала (қыз) асырап алушыға туу туралы жаңа куәлік жіберілуі керектігі туралы хабарлама жіберіледі.

Хабарламаны алғаннан кейін АХАЖ органы, туу туралы акт жазбасына барлық қажетті өзгертулерді енгізіп, бала (қыз) асырап алушыға табыс ету үшін тууы туралы жаңа куәлік жіберуі тиіс.

Сонымен қатар, осы АХАЖ органы туу туралы акт жазбасының екінші данасына өзгертулер енгізу үшін аумақтық әділет органындағы АХАЖ мұрағатына хабарлама жолдайды.

150. Бала (қыз) асырап алу туралы акт жазбасына сәйкес баланың тууы туралы акт жазбасына өзгерту енгізілген кезде (яғни, тегі, аты, әкесінің аты, туған күні мен туған жері, ата-анасы туралы мәліметтер өзгертілген кезде) мұндай өзгертуге негіздеме үшін 24-бағанада бала (қыз) асырап алу туралы акт жазбасы көрсетіледі (бала (қыз) асырап алуды тіркеген АХАЖ органының, акт жазбасының нөмірі мен күні).

Өзгертуге жататын мәліметтер ұқыптап сызылып тасталады да жоғарғы жағынан жаңа мәліметтер жазылады. Бұл қажет болған жағдайда сызылып тасталған сөздерді оқуға болатындай етіп жасалады.

151. Асырап алу туралы шешіммен асырап алынған баланың (қыздың) туған жері өзгертілген жағдайда асырап алу туралы шешімде көрсетілген туған жері бойынша АХАЖ органында баланың тууы туралы жаңа акт жазбасы жасалады.

Бұл жағдайда бала (қыз) асырап алуды тіркеген АХАЖ органы сот шешіміне сәйкес туу туралы жаңа акт жазбасын жасауға тиіс АХАЖ органына хабарлама жолдайды. Бұл жазба ағымдағы жылда қайта қалпына келтірілген туу туралы актілерді тіркеу кітабында жасалады, ал 15-бағанада оны жасауға негіздеме үшін бала (қыз) асырап алу туралы сот шешімі (соттың атауы мен шешімінің күні), сондай-ақ бала (қыз) асырап алу туралы акт жазбасы (бала (қыз) асырап алуды тіркеген АХАЖ органы, акт жазбасының нөмірі және күні) көрсетіледі.

24-бағанада жаңадан жазылған туу туралы акт жазбасында, жазылған туу туралы бастапқы акт жазбасының орны, жазбаның нөмірі мен уақыты көрсетіледі .

Асырап алынған баланың (қыздың) тегі, аты, әкесінің аты, сондай-ақ оның ата-анасы туралы деректер бала (қыз) асырап алу туралы сот шешіміне сәйкес ж а з ы п а л ы н а д ы .

Туу туралы жаңа акт жазбасы жасалған жағдайда, арызданушыға оның өтініші бойынша асырап алған баланың (қыздың) тууы туралы куәлігі беріледі.

152. Асырап алынған балаға (қызға) тууы туралы жаңа акт жазбасы жасалғаннан кейін АХАЖ органы бала (қыз) асырап алу туралы акт жазбасының бірінші данасы жатқан АХАЖ органына да, туу туралы актінің бастапқы

жазбасының тұрған орны бойынша АХАЖ органына да хабарлама жолдауы тиіс.

Мұндай хабарламаны алған соң, АХАЖ органы жоғарыда аталған акт жазуларына қажетті өзгертулерді енгізеді, ал "Белгілер үшін" деген бағаналарда тууы туралы жасалған жаңа акт жазбасының орнын, оның нөмірі мен күнін көрсетуі тиіс. Бұдан басқа, туу туралы бастапқы акт жазбасының "Белгілер үшін" деген бағанасында бала (қыз) асырап алу туралы шешім шығарған соттың атауы және шешімнің күні көрсетіледі.

Осы жазбалардың екінші даналары жатқан аумақтық әділет органындағы АХАЖ мұрағатына туу туралы жаңа акт жазбасын жасаған АХАЖ органы оларға да дәл осындай өзгертулер енгізу үшін хабарлама жолдайды.

153. Бала (қыз) асырап алу туралы шешіммен асырап алынған баланың (қыздың) туған күнін өзгерткен кезде АХАЖ органы тууы туралы актілер жазуында туған күнін өзгерте отырып, тууы туралы актіні тіркеу күнін де өзгертеді - бірақ ол алты айдан аспауы керек.

Бала (қыз) боп алынушының туған күнін өзгертуге бала (қыз) боп алынушы үш жасқа толғанға дейін жол беріледі.

24-бағанада тууы туралы күнді өзгерту үшін негіздеме болып бала (қыз) асырап алу туралы соттың шешімі (соттың атауы мен соттың шешімінің күні) мен бала (қыз) асырап алу туралы акт жазбасы (бала (қыз) асырап алу тіркелген АХАЖ органы акт жазбасының нөмірі мен күні) көрсетіледі.

154. Бала (қыз) асырап алу туралы бұрын шығарылған шешімге толықтыру ретінде сот жаңа шешім шығарған жағдайда соған байланысты заңға сәйкес бала (қыз) асырап алушылар асырап алынған баланың (қыздың) ата-аналары ретінде жазылуға тиісті не баланың тегі, аты және әкесінің аты, оның туған күні мен жері өзгертіледі, АХАЖ органының асырап алған баланың (қыздың) тууы туралы актілердің бұрынғы жазбасына өзгертулер енгізуден бас тартуға құқығы жоқ.

Тек бала (қыз) асырап алу туралы шешім шығарған сот қана осындай қосымша шешім шығаруға құқылы.

Бұл ереже бала (қыз) асырап алу туралы қосымша шешім шығарылғаннан кейін тіркелген жағдайда да қолданылады.

155. Егер бала (қыз) асырап алу туралы шешімде асырап алынған баланың (қыздың) тегін, атын), әкесінің атын, туған жері мен күнін өзгертуі туралы не ата-аналары туралы деректер айтылмаса АХАЖ органы тек бала (қыз) асырап алу туралы акт жасауға және бала (қыз) асырап алушыға бала (қыз) асырап алу туралы куәлік беруге тиіс. Сонымен қатар асырап алынған баланың (қыздың)

тууы туралы акт жазбасында бала (қыз) асырап алуды тіркеу туралы белгі
с о ғ ы л а д ы .

156. Бұл жағдайда, бала (қыз) асырап алу туралы шешімде бала (қыз) асырап алушылар туу туралы актілерді тіркеу кітабында асырап алынған баланың (қыздың) ата-аналары ретінде жазылуға тиіс екендігі айтылмаса, АХАЖ органы асырап алынған баланың (қыздың) тууы туралы куәлігін қайта беру кезінде анық нақты ата-аналарын көрсетеді. Бұл ретте баланың тегінің бала (қыз) асырап алушының тегіне және баланың әкесінің атының да бала (қыз) асырап алушының атына өзгертілуінің мән-маңызы болмайды.

157. Егер асырап алынған баланың (қыздың) ата-анасы ретінде сот шешімі бойынша бала (қыз) асырап алушылар жазылса, алайда асырап алынған баланың (қыздың) тегі мен оның әкесінің аты өзгертілмесе, онда баланың тууы туралы куәлікті қайта беру кезінде (баланың тегі мен ата-аналарының тектерінің алшақтығына және оның әкесінің атының асырап алынған атымен сәйкес келмеуіне қарамастан) ата-аналары ретінде бала (қыз) асырап алушылар көрсетіледі.

158. Бала (қыз) асырап алушы тек әйел (еркек) болып табылған жағдайда және Қазақстан Республикасының "Неке және отбасы туралы" Заңының бала (қыз) асырап алу туралы 89-бабына сәйкес баланың әкесінде (анасында) осы балаға қатысты құқықтар мен міндеттердің сақталатыны көрсетілсе тууы туралы, акт жазбасындағы әкесі (анасы) туралы тууы туралы деректер өзгертуге ж а т п а й д ы .

Егер баланың әкесінде оның құқықтары мен міндеттері сақталмаса не тууы туралы акт жазбасында әкесі туралы мәлімет болмаса, онда асырап алушы әйелдің жазбаша арызында әкесі туралы мәліметтерді АХАЖ органы заңдарда көрсетілген тәртіппен көрсетуі мүмкін.

Баланың тууы туралы акт жазбасында әкесі туралы деректер көзделген тәртіппен жазылған жағдайда, соттың шешіміне сәйкес баланың анасы болып жазылатын бала (қыз) асырап алушы әйелдің арызы бойынша АХАЖ органы бұл деректерді соттың шешіміне сәйкес баланың әкесі болып жазылатын бала (қыз) асырап алушының жазбаша арызы бойынша өзгерте алады. Әкесінің тегі бала (қыз) асырап алушы әйелдің тегі бойынша, ал баланың аты, әкесінің аты мен ұлты оның көрсетуі бойынша жазылады. Осыған байланысты баланың әкесінің аты да ө з г е р е д і .

Баланың (қыздың) анасында оның құқықтары мен міндеттері сақталмаса, немесе анасы туралы деректер баланың (қыздың) тууы туралы жазба актісінде

Ережеде көзделген тәртіппен (табылған бала) енгізілген болса, АХАЖ органы бұл деректерді соттың шешіміне сәйкес баланың әкесі болып жазылатын бала (қыз) асырап алушының жазбаша өтініші бойынша өзгерте алады. Мұндай жағдайларда анасының тегі бала (қыз) асырап алушының тегі бойынша, ал аты, әкесінің аты мен ұлты - оның көрсетуі бойынша жазылады. Өзгертулер қорытынды жасалынбай енгізіледі. АХАЖ органы баланың анасы болып жазылатын жалғыздікті әйелдің бала (қыз) асырап алуын тіркеу кезінде оған тиісті жәрдемақы алуға әлеуметтік қамтамасыз ету органына ұсынуы үшін анықтама береді.

159. Бала (қыз) асырап алуды тіркеуге байланысты әскерге шақырылушының тегі, аты, әкесінің аты, сондай-ақ туған жері мен күні өзгертілген кезде «Әскери міндеттілік және әскери қызмет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес бұл туралы АХАЖ органы әскерге шақырылушы есепте тұратын жергілікті әскери басқару органдарына жеті күн мерзімде хабарлауға тиіс.

Ескерту. 159-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2011.06.30 N 736 Қаулысымен.

160. Бала (қыз) асырап алуды жарамсыз деп тану, сондай-ақ бала асырап алуды бұзу тек сот тәртібімен жүзеге асырылады.

161. Бала (қыз) асырап алудың күші жоқ деп тану туралы соттың шешімі АХАЖ органына келіп түскен жағдайда бала (қыз) асырап алу туралы акт жазбасы оны қиғашынан сызу жолымен жойылады.

Сонымен бір мезгілде жазбаның бет жағында жоғарыдан "Жазба жойылды" деп көрсетіледі.

21-бағанада. "Бала (қыз) асырап алу соттың 199__ жылғы шешімімен күші жойылған деп танылды" деп көрсетіледі.

Бұл жазба АХАЖ органының лауазымды адамының қолымен және мөрімен расталады.

162. Бала (қыз) асырап алу туралы акт жазбасын жою туралы хабарлама баланың тууы туралы акт жазбасының бірінші данасы тұрған жердегі АХАЖ органына жіберіледі, ол сол мерзімде баланың тууы туралы, сондай-ақ баланың өзі (тегі, аты, әкесінің аты, туған жері мен күні) туралы бұрынғы бар деректерді қалпына келтіреді, егер олар бала асырап алуға байланысты өзгертілген болса, онда 24-бағанада белгі соғылады.

Одан басқа бала (қыз) асырап алу туралы акт жазбасын жою жөніндегі хабарлама бала (қыз) асырап алу және баланың тууы туралы актілер жазбасының екінші даналарының тұрған жері бойынша АХАЖ мұрағатына жолданады, ол бала (қыз) асырап алу туралы актілер жазбасының екінші данасын жояды, сонымен бірге нақ сондай өзгертулер енгізеді және тууы туралы актілер

жазбаның екінші данасына белгі соғады.

163. Егер бала (қыз) асырап алу туралы шешімге сәйкес асырап алынған баланың (қыздың) туған жері өзгертіліп, осыған байланысты баланың тууы туралы жаңа акт жазбасы жасалынған болса, бала (қыз) асырап алу туралы акті жазбасын жойған АХАЖ органы бұл жазуды қажеттігі туралы хабарламаны жаңадан әзірленген тууы туралы актілер жазбасының алғашқы данасы тұрған жердегі АХАЖ органына жібереді.

Ол жойылғаннан кейін осы АХАЖ органы тууы туралы алғашында жазылған жазбаға қажетті өзгертулер енгізу және ондағы бұрынғы деректерді қалпына келтіру туралы хабарлама, сондай-ақ тууы туралы қайта жазылған акт жазбасының тұрған жері бойынша аумақтық әділет органының АХАЖ мұрағатына осы актілер жазбасын жою туралы хабарлама жібереді.

164. Сот бала (қыз) асырап алуды бұзған кезде сот шешімінің көшірмесі түскен күннен бастап АХАЖ органы бала (қыз) асырап алу туралы акт жазбасының 22-бағанасында " _____ соттың _____ жылғы " ____ "N_____ шешімімен бала (қыз) асырап алудың күші жойылды" деген белгі соғылады.

Бұл жазба АХАЖ органының лауазымды адамының қолымен және мөрімен
р а с т а л а д ы .

Акт жазбасының бет жағында жоғарыдан "Бала (қыз) асырап алу жойылды"
д е п к ө р с е т і л е д і .

165. Бала (қыз) асырап алудан бас тарту туралы баланың тууы туралы акт жазбасының алғашқы данасының тұрған жері бойынша АХАЖ органына хабарлама жіберіледі. Мұнда баланың тууы туралы акт жазбасында баланың тууы туралы, сондай-ақ баланың өзі туралы бұрыннан бар деректер, егер олар бала (қыз) асырап алуға байланысты өзгертілген болса, қалпына келтірілуге тиіс.

Бала (қыз) асырап алуға байланысты, берілген атының, әкесінің атының, тегінің балада сақталатыны сот шешімінде көрсетілген жағдайда, бұл деректер өзгертуге жатпайды, бұл жөнінде 24-бағанада белгі қойылады.

Бұған қоса бала (қыз) асырап алуды бұзу туралы бала асырап алу және тууы туралы актілер жазбаларының екінші даналарының тұрған жері бойынша аумақтық әділет органының АХАЖ мұрағатына хабарланады.

Нақ сол мерзімде АХАЖ мұрағатындағы акт жазбасының екінші даналарына қажетті белгілер соғылуға тиіс.

166. Егер бала (қыз) асырап алу туралы шешімге сәйкес асырап алынған баланың (қыздың) туған жері өзгертіліп, осыған байланысты баланың тууы туралы жаңа акт жазбасы жазылған болса, бұл туралы хабарламаны асырап алуды бұзу туралы хабарлама келіп түскен АХАЖ органы тууы туралы жаңадан жазылған акт жазбасының бірінші данасы тұрған жердегі АХАЖ органына ж і б е р е д і .

Осындай хабарламаны алып, АХАЖ органы бала (қыз) асырап алуды бұзу туралы белгі соғады. Сол мерзімде бала (қыз) асырап алуды бұзу туралы жоғарыда көрсетілген тәртіппен бала (қыз) асырап алуды бұзу жөнінде белгі түсіру үшін тууы туралы осы акт жазбасының екінші даналарының тұрған жері бойынша АХАЖ мұрағатына, сондай-ақ жоғарыда көрсетілген ережелер бойынша баланың ата-аналары туралы бастапқы акт жазбасының орналасқан жері бойынша АХАЖ органына хабарланады.

167. Егер бала (қыз) асырап алуды бұзу туралы соттың шешімі АХАЖ органына асырап алынған бала (қыз) кәмелетке толғаннан кейін келіп түссе, АХАЖ органы барлық қажетті белгілерді түсіруге міндетті.

168. Соттың бала (қыз) асырап алуды бұзуы кезінде бұрынғы бала (қыз) асырап алушыны баланы ұстауға кететін қаражатты төлеп тұруға міндеттеуге құқылы екеніне байланысты қажетті жағдайларда ата-аналардың біріне, қамқоршыға (қорғаншыға), бала орналастырылған балалар мекемесіне бала (қыз) асырап алу туралы қайта куәлік берілуі мүмкін, онда бала (қыз) асырап алудың бұзылғаны туралы белгі болуға тиіс. Бұл белгі АХАЖ органы лауазымды адамының қолымен және мөрімен расталады.

169. Сот (Қазақстан Республикасының "Неке және отбасы туралы" Заңының 92-94-баптарына сәйкес) бала (қыз) асырап алудың күші жойылған деп таныған кезде және осыған байланысты, егер олар көзделген тәртіппен көрсетілген болса, баланың әкесі туралы бастапқы деректерді қалпына келтіру қажет деп табылған жағдайларда АХАЖ органы қайтадан баланың анасына тиісті жәрдемақы алу үшін әлеуметтік қамтамасыз ету бөліміне ұсынуға арналған анықтама береді. Егер соттың шешімінде бұрынғы бала (қыз) асырап алушының баланы ұстауға қаражатты төлеп тұруға міндетті екені көрсетілмесе, бала (қыз) асырап алудан бас тарту кезінде де осындай анықтамалар беріледі.

170. Бала (қыз) асырап алу туралы материалдар мен анықтамалар тек бала (қыз) асырап алушыларға берілуі мүмкін, ал басқа адамдарға - тек қамқоршы және қорғаншы органдардың келісімімен не сот пен тергеу органдарының талап етуі бойынша беріледі.

7-Бөлім. Тегін, атын және әкесінің атын өзгертуді тіркеу

16-тарау. Жалпы ережелер

171. Қазақстан Республикасы азаматтарының атын, әкесінің аты мен тегін өзгертуге олар он алты жасқа толған кезде жол беріледі.

Тегін, атын, әкесінің атын, жынысын өзгерту және оны тіркеу арызданушының тұрғылықты жері бойынша АХАЖ органында (6 қосымшаға сәйкес) жүргізіледі, бұдан кейін атын, тегін, әкесінің атын өзгерту куәлігі (14 қосымшаға сәйкес) беріледі.

Тегін, атын, әкесінің атын өзгерту мынадай дәлелді себептер болған кезде жүргізіледі:

- 1) тегінің, атының, әкесінің атының қолайсыз айтылуы;
- 2) тегінің, атының, әкесінің атының айтылу қиындығы;
- 3) егер некені тіркеу кезінде некеге дейінгі тегінде қалса, зайыбының ерімен ортақ тегін алғысы келуі;
- 4) егер некені бұзу кезінде бұл туралы өтініш берілмесе, некеге дейінгі тегін алғысы келуі;
- 5) кейінгі неке бұзылмайтын жағдайларда, бұрынғы некеден туған балаларымен ортақ тегін алғысы келуі;
- 6) егер ері қайтыс болса, некеге дейінгі тегін алғысы келуі;
- 7) егер ері қайтыс болса, ал өтініш беруші некеге дейінгі тегінде болса, балаларымен ортақ тегін алғысы келуі;
- 8) өтініш беруші таңдаған ұлтқа сәйкес келетін немесе ата-аналарының бірінің (ата-аналарының ұлттары әр түрлі болған кезде) тегін және/немесе атын алғысы келуі;
- 9) өмірде шын мәнісінде қалыптасқан, құжаттағы атынан өзгеше атты алғысы келуі;

10) егер некеге тұрған кезде ерінің тегі қабылданған болса, некеге дейінгі
тегін алғысы келуі;

11) ұлттық дәстүр бойынша әкесінің немесе атасының аты бойынша тегін
алғысы келуі.

12) өтініш берушіні шын мәнісінде тәрбиелеген адамның тегі және аты
бойынша тегі мен әкесінің атын алғысы келуі.

ЕСКЕРТУ. 171-тармақ өзгерді - ҚР Үкіметінің 2001.06.25. N 857
қаулысымен.

ЕСКЕРТУ. 171-тармақ толықтырылды - ҚР Үкіметінің 2003.06.03. N 520
қаулысымен.

172. Тегін, атын, әкесінің атын өзгерту жөніндегі өтініште мынадай
мәліметтер көрсетілуі тиіс:

1) өтініш берушінің тегі, аты, әкесінің аты;

2) қалаған атын, тегін, әкесінің атын;

3) атын, тегін, әкесінің атын өзгерту себептері.

173. Атын, тегін, әкесінің атын өзгерту туралы арызға арызданушының тегін,
әкесінің атын өзгертуді сұрауына байланысты растайтын құжаттар қоса
ұсынылады. Осындай құжаттар:

1) өтініш берушінің туу туралы куәлігі;

2) егер өтініш беруші некеде тұрса, неке қию туралы куәлігі;

3) жасы кәмелетке толмаған балалардың тууы туралы куәлігі (егер өтініш
берушінің кәмелетке толмаған балалары болса);

4) бала (қыз) асырап алу туралы куәлік немесе әке болуды анықтау туралы
куәлік (егер АХАЖ органдарында бұлар тіркелген болса);

5) некенің бұзылуы туралы куәлік (егер өтініш беруші некенің бұзылуына
байланысты өзіне некеге дейінгі тегін беру туралы өтініш жасаса);

6) өтініш берушінің 2 фотосуреті.

7) өтініш берушінің тегін, атын, әкесінің атын өзгерту себептерін түсіндіре отырып, өз қолымен жазылған егжей-тегжейлі өмірбаяны.

ЕСКЕРТУ. 173-тармақ өзгерді - ҚР Үкіметінің 2001.06.25. N 857 қаулысымен

174. Атын, тегін, әкесінің атын өзгерту туралы арыз беруші жеке бас куәлігін немесе Қазақстан Республикасы азаматының паспортын (әскери қызметшіден - оның жеке басын куәландыратын құжат, ал он алты жасқа толған және паспорт алмаған адамнан - туу туралы куәлік) ұсынады.

175. АХАЖ органдары арыз берушінің өтінішінде көрсетілген мәліметтерді құжаттармен салыстырып, оған атын, тегін, әкесінің атын өзгертуге байланысты туындайтын салдар (паспорты және кейбір басқа құжаттарды ауыстыру қажеттілігін, мемлекеттік баж төлеуді, сондай-ақ құжаттарда көрсетілген мәліметтерде үйлеспеушілік болса, құқық белгілеуші құжаттардың кімдікі екендігі фактісі сот тәртібімен белгіленетіндігін) түсіндіруге міндетті.

176. Арыз АХАЖ мұрағаттарында тегін, атын, әкесінің атын өзгерткісі келген адамның туу туралы және неке қию туралы актілерінің жазбалары болса (егер өтініш беруші некеде тұрса) ғана қаралады.

Туу туралы немесе неке қию туралы актілердің (егер өтініш беруші некеде тұрған болса) жазбалары жоғалған жағдайларда, осы арыз Ереженің 9-бөліміне сәйкес жазба қалпына келтірілгеннен кейін ғана қаралады.

177. Атын, тегін, әкесінің атын өзгерту туралы мәселені дұрыс шешу үшін АХАЖ органдары оның кәмелетке толмаған балаларының туу туралы акт жазбаларының көшірмелерін, ал тиісті жағдайларда - бала асырап алу және әке болуды анықтау, неке бұзу туралы акт жазбаларының көшірмелерін талап етеді.

178. Қажет болған кезде АХАЖ органы өтініш берушіден және тиісті мекемелерден қосымша мәліметтер немесе құжаттарды талап етеді және алынған материалдар негізінде өтініштің мазмұны, тегін, атын, әкесінің атын өзгертудің негізділігі айтылатын қорытынды жасайды. Қорытынды екі данада жасалады және барлық материалдармен бірге аумақтық әділет органына бекіту үшін жіберіледі.

ЕСКЕРТУ. 178-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2001.06.25. N 857

қ а у л ы с ы м е н .

179. Тегін, атын, әкесінің атын өзгертуге рұқсат берілуі немесе бұдан бастартуы .

Тегін, атын, әкесінің атын өзгертуге рұқсат берілгендігі туралы немесе рұқсат берілмегендігі туралы өтініш берушіге және материал жіберген АХАЖ органына хабарланады .

Өтініш қанағаттандырылған жағдайда арыз берушіге оның тегін, атын, әкесінің атын өзгертуді бір айлық мерзімде тіркеуге тиіс екендігі түсіндіріледі. Бұл мерзімді дәлелді себептерсіз өткізіп алған жағдайда тегін, атын әкесінің атын өзгертуге берілген рұқсат күшін жояды.

Атын, тегін, әкесінің атын өзгертуден бас тартқанда арыз иесіне одан алынған құжаттар қайтарылады .

ЕСКЕРТУ. 179-тармақ толықтырылды - ҚР Үкіметінің 2003.06.03. N 520

қ а у л ы с ы м е н .

180. Атын, тегін, әкесінің атын өзгертуден бас тартылғанда сотқа белгіленген мерзімде шағым жасалуы мүмкін .

181. Мемлекеттік баждың төленгені туралы түбіршек көрсетілген кезде арызды қабылдаған АХАЖ органы атын, тегін, әкесінің атын өзгерту туралы рұқсатқа сәйкес атының, тегінің, әкесінің атының өзгертілуін тіркейді.

Тегінің, атының, әкесінің атының өзгертілуіне байланысты арыз берушінің жеке куәлігі немесе Қазақстан Республикасы азаматының паспорты заңмен белгіленген мерзімде ауыстыруға жатады.

182. Тегін, атын және әкесінің атын өзгертуді тіркеу тәртібі "Неке және отбасы туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 194-бабымен реттеледі.

183. Тегін, атын, әкесінің атын өзгертуді тіркеген АХАЖ органы, осы азаматтық хал актісі жазбасына қажетті өзгертулерді енгізу үшін және арызданушының аты, тегі, әкесінің аты өзгергендіктен жаңа куәлік беру жөнінде АХАЖ органына хабарлама жібереді.

Өзгерістер азаматтық хал актілерінің мынадай жазбаларына енгізіледі: некеде тұрмайтын адам тегін ауыстырған кезде - тууы туралы акті жазбасына;

некеде тұрған адам тегін өзгертуді тіркеу сәтінде неке бұзылған жағдайларда:

1) егер жұбайы айырылысқаннан кейін некеге тұрғанға дейінгі тегін сақтап қалса - балалардың тууы туралы актілер жазбасына және некені бұзу туралы акті жазбасына ;

2) егер жұбайы айырылысқаннан кейін басқа жұбайының тегінде не бұрын некеде болған жұбайының тегінде қалса - некені бұзу туралы акті жазбасына;

3) некені бұзуға байланысты тегін некеге дейінгі тегіне өзгерту кезінде - некені бұзу туралы акті жазбасына;

4) некеде тұрған адам егер ол басқа жұбайдың тегін, оның ішінде некеге дейінгі тегін иеленсе, тегін өзгерту кезінде - некеге тұру туралы акті жазбасына;

5) некеде тұрған адам тегін өзгерткен кезде, егер осы адам неке тіркелгеннен кейін некеге дейінгі тегінде қалған болса - тууы туралы акті жазуына және неке қию туралы акті жазбасына ;

6) некеде тұрған адам тегін өзгерткен кезде, егер бұл адам неке тіркелгеннен кейін бұрынғы неке бойынша жұбайының тегінде қалса - неке қию туралы акті жазуына ;

7) некеде тұрған адам некеге дейінгі тегін жұбайының тегіне ауыстырған кезде - некеге тұру туралы акті жазбасына;

8) атын, әкесінің атын өзгерткен кезде - тууы туралы, акт жазуына, ал некеде тұрған адамдарға қатысты - сондай-ақ неке қию туралы акті жазбасына;

9) тегі әкесінің атына немесе ұлттық дәстүр бойынша атасының атына жазылып өзгертілген кезде - тууы туралы акті жазбасына, ал қажет болған жағдайларда және басқа жазбаға өзгертулер енгізу жүргізіледі.

Егер арыз берушінің некесі оның алғашқы некесі болмаса, онда неке қию туралы бұрынғы акті жазбаларына сондай-ақ некені бұзу туралы жазбаға өзгертулер енгізілмейді.

Ата-аналары тегін өзгерткен кезде он алты жасқа толмаған балаларының да туу туралы актілер жазбаларындағы тектері міндетті түрде өзгертіледі.

Егер ата-аналарының бірі тегін өзгерткен болса, онда он алты жасқа толмаған

балалардың тегін өзгерту туралы мәселе ата-ананың келісімі бойынша, ал келісім болмаған жағдайда - сот тәртібімен шешіледі.

Әкесі атын өзгерткен жағдайда он алты жасқа толмаған балалардың туу туралы акт жазбаларында, олардың әкесінің аттары түзетіледі.

Асырап алынған баланың (қыздың) ата-анасы ретінде жазылған бала (қыз) асырап алушылар тектерін немесе баланың әкесі болып жазылған бала (қыз) асырап алушы атын, сондай-ақ әке болу туралы АХАЖ органдарында тіркелген адам тегі мен атын өзгерткен кезде жоғарыда көрсетілген тәртіппен он алты жасқа толмаған балалардың тууы туралы актілер жазбасына, сондай-ақ бала (қыз) асырап алу туралы актілер жазбасына және әке болуды анықтау туралы актілер жазбасына өзгертулер енгізіледі.

Ата-ананың ең болмағанда біреуі атын, тегін, әкесінің атын өзгерткен кезде балалардың тууы туралы актілер жазбасында ата-аналары туралы мәліметтер өзгертіледі. Осындай өзгерістер, егер бала (қыз), асырап алушылар асырап алынған балалардың туу туралы акт жазбаларына, сондай-ақ бала (қыз) асырап алу және әке болуды анықтау туралы акт жазбаларында да осындай өзгерістер енгізіледі.

Асырап алынған баланың ата-анасы ретінде жазылмаған бала (қыз) асырап алушылар атын, тегін, әкесінің атын өзгерткен кезде тек бала (қыз) асырап алу туралы акт жазбасына ғана өзгеріс енгізіледі.

Егер балалардың тууы туралы актілер жазбасы сақталмаса, жазбаға қажетті өзгерістер енгізу туралы АХАЖ органына келіп түскен хабарламаға тиісті белгі қойылып, осы хабарламаны жіберген АХАЖ органына қайтарылады.

184. Әскерге міндеттілер мен әскерге шақырылушылардың азаматтық хал актілері жазбасына енгізілген атын, тегін, әкесінің атын өзгерту туралы АХАЖ органы жеті күн мерзімде тегінің, атының, әкесінің атының өзгертілгені тіркелеген жердегі жергілікті әскери басқару органдарына хабарлайды.

Ескерту. 184-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2011.06.30 N 736 Қ а у л ы с ы м е н .

185. АХАЖ органы акт жазбаларының жасалған жері бойынша оларға қажетті өзгертулер енгізеді және жазбалардың екінші даналарына өзгертулер енгізу үшін хабарламаны аумақтық әділет органындағы АХАЖ мұрағатына жібереді.

186. Кәмелетке толған балалардың тегі мен әкесінің аты тек олардың арызы бойынша жалпы тәртіппен жүргізіледі.

187. Өзгертулер енгізілген соң, ("Белгілеу үшін" бағанасындағы) акт жазбасына жазбаны жасаған адамның қойған қолымен және АХАЖ органының мөрімен куәландырылып, өзгертудің күні мен негізі көрсетіле отырып белгі қойылады. Сонымен бірге АХАЖ органы жаңа куәлік жазып, оны арыз берушіге тапсырады немесе оның тұрғылықты жері бойынша тапсыру үшін АХАЖ органына жібереді. Бұрын берілген куәліктер белгіленген тәртіппен жойылады.

Егер осы негіздер бойынша өзгертулер енгізілуге тиісті азаматтық хал актілерінің жазбалары басқа АХАЖ органдарында болса, онда жазбаға өзгертулер енгізу туралы хабарлама осы жазбаның бірінші даналары тұрған жердегі АХАЖ органына, сондай-ақ атын, әкесінің атын, тегін, өзгертуге рұқсат берген АХАЖ органына жіберіледі.

188. Тегін, атын, әкесінің атын, тегін өзгертуді тіркеу туралы АХАЖ органы атын, тегін және әкесінің атын өзгерту тіркелетін жердегі ішкі істер органына х а б а р л а й д ы .

Ескерту. 188-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2011.06.30 N 736 Қ а у л ы с ы м е н .

189. Қазақстан Республикасында туған немесе некесін қидырған және шетелде тұрақты тұратын Қазақстан Республикасының азаматы атын, тегін, әкесінің атын өзгерту туралы арызы елшілікке немесе Қазақстан Республикасының консулдық мекемесіне береді.

Елшілік немесе Қазақстан Республикасының шетелдегі консулдық мекемесі қажетті тексеруден өткізгеннен кейін барлық материалдарды өз қорытындысымен бірге Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі арқылы, мәселені шешу үшін атын, тегін, әкесінің атын өзгерту туралы өтініш етіп жүрген Қазақстан Республикасы азаматының туу туралы акт жазбасын (ал тиісті жағдайларда некені қию туралы акт жазбасын) жасалған жері бойынша А Х А Ж о р г а н ы н а ж і б е р е д і .

Аумақтық әділет органының АХАЖ бөлімінің рұқсаты негізінде тегін, атын, әкесінің атын өзгертуді тіркеу өтінішті қабылдаған Қазақстан Республикасының елшілік және консулдық мекемесінде жүргізіледі.

190. Шетелде туған немесе некесі қиылған және Қазақстан Республикасының аумағында тұратын Қазақстан Республикасы азаматтарының аттарын, тектерін, әкелерінің аттарын өзгерту туралы өтініштерін қарау осы Ережемен белгіленген тәртіппен, шет мемлекеттердің құзыретті органдарында атын, тегін, әкесінің атын өзгертуді қалайтын адамның туу туралы акт жазбасы және неке қию туралы (өтініш иесі некеде тұрса) акт жазбасы бар не, жоқ екендігін анықтағаннан кейін ғана жүргізіледі. Мәліметтерді анықтау шетелдегі елшіліктер немесе консулдық

мекемелер арқылы жүргізіледі.

Атын, тегін, әкесінің атын өзгерту жүргізілгендігі туралы Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі арқылы Қазақстан Республикасы азаматының туу немесе неке қию (егер өтініш иесі некеде тұрса) туралы актілер жазбасы жасалған жердегі шет мемлекеттердің құзыретті органдарына х а б а р л а н а д ы .

191. Атын, тегін, әкесінің атын өзгерту туралы өтінішті қарау оны берген күннен бастап бір ай мерзімнен кешіктірілмей аяқталуға тиіс. Жекелеген жағдайларда бұл мерзім әрі кеткенде бір айға дейін ұзартылуы мүмкін.

Жоғалған туу туралы немесе неке қию туралы акт жазбасын қалпына келтіру қажеттілігі анықталғанда аталған мерзім үзіледі.

192. Атын, тегін, әкесінің атын өзгерту туралы қорытындының бірінші данасы материалдарымен қоса аумақтық әділет органындағы АХАЖ мұрағатында 75 жыл бойы сақталады.

Қорытындының екінші данасы, атын, тегін, әкесінің атын өзгертуге рұқсат беру немесе қабыл алмау туралы хабарламаның көшірмесі және мемлекеттік баж төлегені туралы түбіршек қорытынды, жасаған АХАЖ органында сақталады.

8-Бөлім. Қайтыс болуды тіркеу

17-Тарау. Жалпы ережелер

193. Қайтыс болу оқиғалары сондай-ақ азаматты қайтыс болды деп жариялау және қайтыс болу фактісін анықтау туралы соттың шешімі АХАЖ органдарында тіркеледі (8 қосымшаға сәйкес).

194. Қайтыс болуды тіркеу оның тұрған немесе қайтыс болған жеріндегі АХАЖ органдарында қайтыс болу туралы дәрігерлік куәлік негізінде, ал оны беру мүмкін болмаған жағдайда - қайтыс болу фактісі екі куәгермен к у ә л а н д ы р ы л у ы т и і с .

Қайтыс болды деп жариялау туралы және қайтыс болу фактісін анықтау туралы соттың шешімін тіркеу шешім шығарылған жерде жүргізіледі.

195. Қайтыс болу туралы мәлімдемені жазбаша немесе ауызша нысанда қайтыс болған адаммен бірге тұрған адамдар, ал олар жоқ болған жағдайда - көршілері адам қайтыс болған жердегі тұрғын үй-пайдалану ұйымдарының немесе әкімшілік мекемелерінің қызметкерлері немесе өлікті тапқан ішкі істер

хабарламалары бойынша осы адамдардың соңғы тұрақты тұрған жері бойынша
т і р к е л е д і .

201. Бас еркінен айыру орындарында қайтыс болған адамдардың қайтыс болғандығын тіркеуді бас еркінен айырылған қайтыс болған адам тұрған жеріндегі АХАЖ органы бас еркінен айыру орындар әкімшілігінің хабарламасы негізінде жүргізеді.

Егер аталған адамдардың қайтыс болғандығы АХАЖ органдарында уақытылы тіркелмеген болса, онда қайтыс болғандықты тіркеу осыдан бір жылдан астам уақыт бұрын қайтыс болған немесе заңда белгіленген тәртіппен қайтыс болды деп танылған адамдардың қайтыс болғандығын тіркеу кітабында жүргізіледі.

Қайтыс болу туралы куәлікті (15 қосымшаға сәйкес) қайтыс болуды тіркеген жердегі АХАЖ органы береді.

202. Шетел азаматтарының және азаматтығы жоқ адамдардың қайтыс болғанын тіркеу кезінде шетел азаматтарының паспорттары мен қоныстануға арналған ықтиярхаттары, сондай-ақ азаматтығы жоқ адамдардың қоныстануға арналған ықтиярхаттары алынады және қайтыс болу туралы акт жазбасының көшірмесімен бірге аудандық, қалалық және қаладағы аудандық ішкі істер бөліміне беріледі.

Шетел азаматтарының және азаматтығы жоқ адамдардың қайтыс болғандығы туралы куәліктер тек қайтыс болған адамдардың мұрагерлер тізіміне енетін туыстарына (ата-аналарына, аға-інілеріне, апа-сіңлілеріне, балаларына және жұбайына (зайыбына) беріледі.

203. Қайтыс болу туралы дәрігерлік куәлік немесе қайтыс болу туралы фельдшерлік анықтама куәлікте немесе анықтама акт жазбасының нөмірі мен қайтыс болуды тіркеу күндері көрсетіле отырып қайтыс болу туралы акт жазбасының екінші данасына қосылып беріледі.

204. Қайтыс болған адамдардың жеке куәліктері мен әскери билеттері қайтыс болуды тіркеу кезінде алынады және кемінде айына бір рет тізімдемемен қайтыс болуды тіркеген АХАЖ органдары тұрған жердегі ішкі істер органдары мен жергілікті әскери басқару органдарына беріледі. Әскери билеттің бірінші бетінде:

«Әскери билеттің иесі 20__ жылғы «__» _____ қайтыс болды. Қаза болғандығы актісінің 20__ жылғы «__» _____ № _____ жазбасы» деген белгі соғылады. Бұл жазба АХАЖ органы қызметкерінің қолымен және осы органның мөрімен _____ к у ә л а н д ы р ы л а д ы .

Жеке куәлікті немесе әскери билетті тапсырмау қайтыс болуды тіркеу үшін бөгет бола алмайды. Жеке куәліктің немесе әскери билеттің тапсырылмағаны туралы ішкі істер органына және тиісті жергілікті әскери басқару органдарына х а б а р л а н а д ы .

Ескерту. 204-тармақ жана редакцияда - ҚР Үкіметінің 2011.06.30 N 736 Қ а у л ы с ы м е н .

205. Егер қайтыс болуды тіркеу кезінде қайтыс адамның кәмелетке толмаған балаларының қорғансыз қалғаны белгілі болса, онда АХАЖ органы сол күні бұл туралы балалар тұратын жердегі қорғаншылық және қамқоршылық органдарына х а б а р л а у ғ а м і н д е т т і .

Қайтыс болу туралы акт жазуы негізінде АХАЖ органы жерлеуге жәрдемақы алу үшін қайтыс болу туралы анықтама береді, бұл туралы қайтыс болғандығы туралы акт жазбасының "Белгілер үшін" деген бағанасында белгі соғылады.

9-Бөлім. Акт кітаптарын сақтау тәртібі және мерзімдері

206. Азаматтық хал актілерін жазу бланкілері азаматтық хал актілерін тіркеудің жеке кітаптарына топтастырылады. Кітаптың соңында парақтардың саны жазумен көрсетіледі. Кітаптар бауланады және АХАЖ органының мөрімен б е к і т і л е д і .

207. Азаматтық хал актілерін тіркеу кітаптары акт жазуы бланкілерінің бірінші және екінші жыртылып алынатын даналарынан тұрады.

Акт жазуы бланкілерінің бірінші және екінші даналары бір мезгілде толтырылады және сол реттік нөмірлермен нөмірленеді.

Азаматтық хал актілерін тіркеу кітаптарында акт жазуын нөмірлеу бірінші нөмірден басталады және реттілікпен жыл бойы - бірінші қаңтардан отыз бірінші желтоқсанға (қоса есептегенде) дейін жүйелі түрде жүргізіледі.

Әр түрі бойынша жеке нөмірлеу жүргізіледі.

Акт жазбасының бүлінген бланкісі (бірінші және екінші даналары) сызылады және актілерді тіркеу кітабында қалдырылады. Бүлінген бланкіде қойылған акт жазуының нөмірі акт жазуы жүргізілетін келесі бланкіге көшіріледі.

208. Бланкілердегі барлық бағаналар тиянақты жауаптармен, қысқартуларсыз (жалпы қолданылатын қысқартуларды қоспағанда), сиямен, мұқият, анық жазумен толтырылады. Жекелеген сөздерді қалдыруға немесе қысқартуға, сондай-ақ түзетулерге және өшірулерге жол берілмейді.

Сұрақтарға теріс жауаптар берілетін бағаналар "жоқ" деген сөздермен

т о л т ы р ы л а д ы .

Тектері, аттары, және әкелерінің аттары ұсынылған құжаттарға сәйкес толық ж а з ы л а д ы .

209. Адамның ұлты паспорты, жеке куәлігі бойынша көрсетіледі.

Шетел азаматының азаматтық хал актілерін тіркеу кезінде ұлтынан басқа ол азаматы болып табылатын (азаматтығын алған) мемлекеттің аты, сондай-ақ оның а з а м а т т ы ғ ы к ө р с е т і л е д і .

Азаматтығы жоқ адамдардың ұлты "азаматтығы жоқ адам" деген сөздермен қ о с а ж а з ы л ы п к ө р с е т і л е д і .

210. Азаматтық хал актілерін жазудың тиісті бағаналарында туған, тұрған және қайтыс болған жері туралы мәліметтер қазіргі әкімшілік-аумақтық бөлініс бойынша, ал егер оны белгілеу мүмкін болмағанда бұрын болған әкімшілік-аумақтық бөлініс бойынша беріледі.

211. "Қайда және кім болып істейді" бағанасында кәсіпорынның, мекеменің, ұйымның және тағы басқалардың атауы, қызметі немесе орындайтын жұмысы; әскери қызметшілерге қатысты - әскери қызметшілердің жеке басын куәландыратын құжаттарға сәйкес әскери бөлімінің немесе мекеменің атауы к ө р с е т і л е д і .

Зейнеткерлердің қайтыс болуы туралы актілерді тіркеу кезінде "қайда және кім болып істеді" бағанасында қайтыс болған зейнеткердің бұрынғы негізгі кәсібі к ө р с е т і л е д і .

212. "Білімі" бағанасында білімі туралы деректер арызданушының айтуы а р қ ы л ы к ө р с е т і л е д і .

213. "Жеке басын куәландыратын құжаттар" бағанасында құжаттың атауы мен нөмірі, кімнің бергені және қашан бергені көрсетіледі.

214. Азаматтық хал актілерінің жазуы толтырылатын тілді білмейтін азаматқа азаматтық хал актілерін тіркеу кезінде акт жазуының мәтіні аударылып берілуге тиіс. Акт жазуы жасалатын тілді білмейтін азаматқа азаматтық хал актілері актісіндегі жазудың аударылып берілгені туралы азаматтық хал актілерін жазудың "Белгілер үшін" бағанасында белгі түсіріледі.

Азаматтық хал актілері жасалған тілде қол қоя білмейтін азамат акт жазуы аударылғаннан кейін өзі білетін тілде қол қояды.

Саңыраудың, мылқаудың немесе саңырау-мылқаудың сауатсыздығы

жағдайында акт жазуы жазылған кезде акт жазуы жазылатын азаматпен түсінісіп сөйлесе алатын адам қатысуға және жазудың мазмұны саңыраудың, мылқаудың немесе саңырау-мылқаудың еркіне сәйкес келетінін өзінің қолымен куәландыруға тиіс.

Зағип азаматтың азаматтық хал актілерін жазу кезінде акт жазуын жазған АХАЖ органының қызметкері оған акт жазуының мәтінін оқып береді, бұл жөнінде азаматтық хал актілерін жазудың "Белгілер үшін" бағанасында белгі соғылады. Бұл ретте, егер зағип азамат сауатты болса, ол акт жазбасына өзі қол қолды, ал егер ол сауатсыз болса, онда ол үшін оның тапсыруы бойынша басқа азамат қол қояды.

215. Азаматтық хал актілерін тіркеу туралы куәлікте көрсетілген мәліметтер азаматтық хал актілеріндегі жазуда көрсетілген деректермен дәлме-дәл сәйкес келуі тиіс.

216. Актілердің және метрикалық кітаптардың негізінде АХАЖ органдары мен аумақтық әділет органдарының АХАЖ бөлімдерінің мұрағаттары азаматтарға олардың арыздары бойынша азаматтық хал актілерін тіркеу туралы қайтадан куәліктер бере алады.

Азаматтық хал актілерін тіркеу туралы жазу кімдерге қатысты жасалса, сол адамдарға қайтадан куәліктер беріледі.

Он алты жасқа дейінгі балалардың тууы туралы қайта берілген куәліктері қайтадан ата-аналарына, қорғаншыларына, бала (қыз) асырап алушыларға, қамқоршыларына және сол балаларды тәрбиелеп отырған балалар мекемелерінің әкімшіліктеріне беріледі.

Қайтыс болу туралы қайтадан берілетін куәліктер қайтыс болған адамның мұрагерлері болып саналатын туыстарына беріледі, ерекше жағдайларда, жеке басын куәландыратын құжат алмаған 16 жастан асқан, бірақ 18 жасқа толмаған балаларға ата-аналарының біреуінің не қорғаншысының қатысуымен олар жеке басын куәландыратын құжатты ұсынған кезде қайтадан куәліктер беріледі.

ЕСКЕРТУ. 216-тармақ толықтырылды - ҚР Үкіметінің 2003.06.03. N 520 қаулысымен.

217. Жеке арыз жасаған азаматтарға қайтадан куәліктер беру паспорт немесе жеке куәлік көрсетуіне сәйкес сол күнде берілуге тиіс. Азаматтардың куәліктерді қайтадан беру туралы арыз-тілектері он бес күннен кешіктірілмей орындалады.

Қаладан тыс жерден келген арыз-тілектер бойынша қайтадан берілетін куәліктер арыз берушінің тұрған жеріне жолдама хаттармен жіберіледі. Арыз берушілердің қайтадан берілген куәлікті қашан, қай АХАЖ жібергені, оның

сериясы мен нөмірі хабарланады.

Ауданда шалғайдағы елді мекендерде болған кезде қайтадан берілетін куәліктер азаматтарға селолық, кенттік округтер арқылы жіберілуі мүмкін.

218. Әскери қызметшілерге қайтадан берілген куәліктер - әскери бөлімнің командирінің атын, бас еркінен айыру орындарында отырған адамдарға - еңбекпен түзету колониясының бастығының атына жіберіледі.

219. Куәліктер тапсырыс хаттармен жіберіледі, куәліктерді тігуге және бүгуге ж о л б е р і л м е й д і .

Қайтадан берілетін куәліктердің алғашқы бетінде жоғары жағынан "Қайтадан берілген" деген мөртаңба қойылады.

220. Куәліктерді қайтадан беру туралы арыздарда мыналар көрсетілуге тиіс:

1) арыз берушінің тегі, аты, әкесінің аты мен мекен-жайы;

2) куәлікті сұратып отырған адамның тегі, аты мен әкесінің аты;

3) қандай куәліктің сұралатыны;

4) акт жазуының қашан және қай АХАЖ бөлімінде немесе селолық, кенттік округте (қаласы, селосы, ауданы, облысы, өлкесі, республикасы көрсетіле отырып) жүргізілгені;

5) қайтадан берілетін куәліктің қандай мақсат үшін сұралғаны;

6) арызданушының жеке басын анықтайтын құжаттың мәліметтері.

Егер тууы туралы куәлік сұратылса, онда аталған мәліметтерден басқа әкесі мен анасының тегі, аты мен әкесінің аты көрсетіледі.

Некені қию және бұзу туралы куәліктер сұратылғанда некенің кіммен тіркегені немесе кіммен бұзылғаны көрсетіледі.

221. Қайтадан берілетін куәліктер акт (тууы туралы) жазуларына сәйкес ж а з ы л ы п б е р і л е д і .

Жер атаулары бұрынғы әкімшілік бөліністерге сәйкес, ал тіркеу орындары болып осы жерге қызмет көрсететін АХАЖ органы көрсетіледі.

Егер акт (тууы туралы) жазуында ұлты туралы мәліметтер болмаса, қайтадан берілетін куәліктердің тиісті бағаналары толтырылмайды сызық қойылады.

222. Куәліктері басқа елді мекендерге жолданатын азаматтардың арыздарында куәліктің сериясы мен нөмірі, куәлік жіберілген АХАЖ органының немесе әскери бөлімнің атауы және жіберілген күні көрсетіледі.

223. Қайтадан куәліктер беру туралы арыздарды тексеру арызда көрсетілген жылдағы акт (тууы туралы) кітаптары бойынша, сондай-ақ арызда көрсетілген азаматтық хал актілері тіркелген жылдан бұрынғы екі және кейінгі екі жыл аралығында жүргізіледі.

224. Егер АХАЖ органында акт жазуы болмаса, жеке арыз берушіге арызды аумақтық әділет органының АХАЖ бөлімінің мұрағатына акт жазуының екінші даналары бойынша тексеру үшін жолдау ұсынылады. Қаладан тыс жерлерден келген арыздарды аумақтық әділет органының АХАЖ бөлімінің мұрағатына АХАЖ органы өзі жібереді. Екі жағдайда да қайтадан куәлік беру туралы арыздың арғы бетінде "... АХАЖ органында акт жазуы жоқ деген белгі түсіріледі, оны АХАЖ органының қызметкері растайды.

Егер акт жазуы аумақтық әділет органының АХАЖ бөлімі мұрағатында да болмаса, арызданушыға акт жазуының болмағандығы туралы анықтама беріледі (салып жіберіледі).

225. Азаматтық хал актілері жазуларының көшірмелері тек басқа да мемлекеттерді қоса отырып, Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің, Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігінің, Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі органдарының, Ұлттық қауіпсіздік комитетінің, прокуратураның, соттың, нотариат және адвокатура органдарының сұрау салулары бойынша, сондай-ақ басқа мемлекеттердің АХАЖ органдарының сұрау салулары бойынша беріледі.

Акт жазбасының көшірмелері азаматтарға берілмейді.

226. Кенттік, ауылдық (селолық) округтердің лауазымды адамдары тууы туралы, әке болуды анықтау, неке қию және қайтыс болу (қайтыс болу туралы дәрігерлік куәліктерді анықтамалармен қоса) туралы акт жазуының екінші даналарын жолдама тізімдемемен АХАЖ органдарына тапсырады. Қайтыс болу туралы дәрігерлік куәліктер мен анықтамаларды акт жазбасына желімдеуге жол берілмейді.

Толық ресімделмеген азаматтық хал актілерінің жазбасы (қолдардың, мөр

немесе мөртаңба бедерлемелерінің қойылмауы, жекелеген бағаналардың толтырылмауы және тағы басқалар) толық ресімдеу үшін кейін қайтарылады. Тиісінше ресімделген акт жазбалары АХАЖ органдарына жіберілуге жатады.

227. Салтанатты тіркеу сарайлары мен үйлері, АХАЖ органдары ай сайын тұтастай алғанда аудан бойынша және әрбір қалалық (аудандық бағыныстағы қала), кенттік, ауылдық (селолық) округ бойынша N 97 нысанда азаматтық хал актілерін тіркеу туралы есептік тізімді үш данада жасайды және туу, неке қию неке бұзу және қайтыс болу туралы дәрігерлік куәліктермен (бір жылдан астам уақыт бұрын қайтыс болды деп танылған адамдардан басқа) бірге АХАЖ органдарына жолдайды.

Есеп беру ведомосының екінші данасы мемлекеттік статистика органына жолданады, үшінші данасы АХАЖ органында қалады.

Сонымен бірге бала (қыз) асырап алу, әке болуды анықтау, атын, әкесінің аты мен тегін, қайтыс болды деп танылған және бір жылдан астам уақыт бұрын қайтыс болды деп танылған адамдардың қайтыс болуы туралы акт жазуының және азаматтық хал актілерін қалпына келтірілген жазбаның екінші даналары АХАЖ органдарына жіберіледі.

228. Аумақтық әділет органының АХАЖ бөлімі АХАЖ органдарынан келіп түскен азаматтық хал актілерінің жазуы мен қалпына келтірілген актілері жазбаларының екінші даналарының дұрыс толтырылуын тексереді. Толық ресімделмеген азаматтық хал актілерінің жазбаларды толық ресімдеу үшін АХАЖ органына қайтарылады. Тиісінше ресімделген актілер жазбалары қайтарып беруге жатады.

229. Туу, некені қию, некені бұзу және қайтыс болу туралы (қайтыс болу туралы дәрігерлік куәліктермен бірге) азаматтық хал актілері жазбаларының екінші даналарын АХАЖ органдары ай сайын тиісті статистикалық органдарға жібереді. Ұл (қыз) асырап алу, әке болуды анықтау, тегін, атын, әкесінің атын өзгерту, қайтыс болды деп танылған және бір жылдан астам уақыт бұрын қайтыс болған адамдардың қайтыс болуы туралы актілердің екінші даналары қалпына келтірілген азаматтық хал актілерінің жазбалары аумақтық әділет органының АХАЖ бөлімі мұрағатына сақтауға беріледі.

Статистикалық органдар туу, некені қию, некені бұзу және қайтыс болу туралы актілер жазуының екінші даналарымен жұмыс істеп болғаннан кейін келесі жылдың бірінші желтоқсанынан кешіктірілмей, сондай-ақ азаматтық хал

актілерін тіркеу түрлері мен реттік нөмірлері бойынша оларды тиісті аумақтық әділет органының АХАЖ бөлімі мұрағатына тапсырады.

230. Аумақтық әділет органының АХАЖ бөлімі азаматтық хал актілерін тіркеудің жыл сайынғы ведомостарын алғаннан кейін тұтастай облыс (қала) бойынша статистикалық есеп жасайды, ол Қазақстан Республикасының Әділет министрлігіне кезекті есепті жылдың бесінші қаңтарынан кешіктірілмей ұсынылады, оған ақпарат қоса беріледі.

231. Азаматтық хал актілерін тіркеу туралы куәліктердің бланкілері қатаң есепке алынатын құжаттар болып табылады және күймейтін шкафтарда және темір жәшіктерде сақталады.

Жұмыстан тыс уақыттарда куәліктердің бланкілері бар күймейтін шкафтар мен темір жәшіктер сүргіштеледі. Бланкілерді сақтау үшін жауапты адамдарға бланкілермен жұмыс істеуге рұқсат беріледі.

Куәліктер бланкілері жоғалған немесе ұрланған жағдайда, олардың сақталуы үшін жауапты адамдар бланкілердің жоғалғанын немесе ұрланғанын анықтасымен сол күні бұл туралы жоғалған немесе ұрланған бланкілерді іздестіру шараларын қолдану үшін жоғарғы АХАЖ органына, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрлігінің органдарына хабарлауға м і н д е т т і .

АХАЖ органдары азаматтық хал актілерін тіркеу бланкілерін жоғалтудың немесе ұрлатудың әрбір жағдайы туралы олардың түрлерін, сериялары мен нөмірлерін көрсете отырып Қазақстан Республикасының Әділет министрлігіне ш ұ ғы л х а б а р л а у ға м і н д е т т і .

Куәліктер бланкілерін жоғалтудың немесе ұрлатудың әрбір жағдайы бойынша жоғары тұрған АХАЖ органы жоғалуға ықпал еткен себептерді жою және бұған кінәлі адамдарға қатысты тиісті шаралар қолдану үшін қызметтік т е к с е р у жү р г і з у г е т и і с .

232. Азаматтық хал актілерін тіркеу туралы куәліктер бланкілерінің есебі үшін мынадай тиісті кітаптар жүргізіледі:

1) Аумақтық әділет органының АХАЖ бөлімдерінде - куәліктер бланкілерінің кіріс және шығыс есебі жөніндегі кітап және сондай-ақ салтанатты тіркеу сарайлары мен үйлерінің де куәліктер бланкілерінің берілуі мен жұмсалудың есепке алу жөніндегі жеке шоттар кітабы;

2) азаматтық хал актілерін тіркеумен айналысатын АХАЖ органдарында - куәліктер бланкілерінің кіріс және шығыс есебі жөніндегі кітап және куәліктер бланкілерін беру және жұмсау есебі жөніндегі жеке шоттар кітабы;

3) азаматтық хал актілерін тіркеумен айналысатын селолық, кенттік, ауылдық (селолық) әкімшіліктерде - куәліктер - бланкілерінің кіріс және шығыс есебі ж ө н і н д е г і к і т а п .

233. Азаматтық хал актілерін тіркеу туралы куәліктер бланкілерін аумақтық әділет органының АХАЖ бөлімі оларды дайындаған органының құжаты б о й ы н ш а қ а б ы л д а п а л а д ы .

Ақаулы бланкілер (қорғағыш тор сызықтарының, басылған мәтіннің жоқтығы немесе бүлінуі, қайталанған нөмірлердің болуы және тағы басқа), бумалардағы куәліктер бланкілері жетіспеген немесе сериялары мен нөмірлері Мемлекеттік Белгі жапсырмасымен сәйкес келмеген жағдайларда екі данада акт жасалады.

234. Кенттік, ауылдық (селолық) әкімшіліктердің лауазымды адамдары әр тоқсан сайын АХАЖ органдарына, ал АХАЖ органдары әр тоқсан сайын аумақтық әділет органының АХАЖ органдарына өткен тоқсанда куәліктер бланкілерінің жұмсалуды туралы есеп береді.

235. Аумақтық әділет органының АХАЖ органы жыл сайын есепті жылдан кейінгі бесінші қаңтардан кешіктірмей, Қазақстан Республикасының Әділет министрлігіне барлық түрдегі куәліктер бланкілерінің жұмсалуды туралы N 23 н ы с а н д а е с е п б е р е д і .

236. Мыналар жоюға жатады:

1) азаматтық хал актілеріне түзетулер мен толықтырулар енгізуге байланысты , сондай-ақ жазулардың күші жоюға байланысты тапсырылған куәліктер;

2) орнына қайтадан куәліктер берілген, жарамсыз болған куәліктер;

3) тауып алынған куәліктер;

4) басқа АХАЖ органдары жіберген және азаматтар бір жыл бойы алмаған қайтадан берілген куәліктер;

5) толтыру кезінде бүлінген куәліктердің бланкілері.

Аталған куәліктерді жою АХАЖ органының немесе аумақтық әділет органының АХАЖ мұрағаттарының жұмысын тексеру кезінде акт жасап жағып жіберу жолымен жүргізіледі.

Кенттік, ауылдық (селолық) округтердің лауазымды адамдары жоюға жататын куәліктерді жазбалардың екінші даналарымен бірге АХАЖ органдарына жібереді.

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы

Ү к і м е т і н і ң

1 9 9 9 ж ы л ғ ы 2 2 м а м ы р д а ғ ы N 6 2 0

қаулысына қосымша

Қазақстан Республикасы Үкіметінің күші жойылған кейбір шешімдерінің Тізбесі

1. "Қазақ ССР-інде азаматтық хал актілерін тіркеу тәртібі туралы нұсқаулықты бекіту туралы" Қазақ ССР-і Министрлер Советінің 1985 жылғы 12 қыркүйектегі N 331 Қаулысы (Қазақ ССР-і ҚЖ, 1985 ж., N 21-22, 69-құжат).

2. "Қазақ ССР-і Министрлер Советінің 1985 жылғы 12 қыркүйектегі N 331 қаулысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Министрлер Кабинетінің 1994 жылғы 16 мамырдағы N 522 Қаулысы (Қазақстан Республикасының ПҰАЖ-ы, 1994 ж., N 22, 228-құжат).

3. Қазақстан Республикасы азаматтарының тегін, атын және әкесінің атын өзгерту туралы өтініштерді қарау тәртібі туралы ережені және Азаматтық хал актілері жазбаларын өзгерту, қалпына келтіру және жою тәртібі мен азаматтық хал актілерін тіркеу кітаптарын сақтаудың мерзімдері туралы ережені бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1996 жылғы 26 қыркүйектегі N 1175 Қаулысы (Қазақстан Республикасының ПҰАЖ-ы, 1996 ж., N 39, 369-құжат).

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы

Ү к і м е т і н і ң

1 9 9 9 ж ы л ғ ы 2 2 м а м ы р д а ғ ы

N 620 қаулысымен бекітілген

Тегін, атын, әкесінің атын өзгерту туралы Куәлік

Азамат(ша) _____

(тегі, аты, әкесінің аты)

19 _____ жылы _____ айының _____

күні туған _____

Туған жері _____

тегін, атын, әкесінің атын былай өзгертті:

бұл туралы тегін, атын, әкесінің атын өзгерту туралы актілерді тіркеу кітабында

19 _____ жылы _____ айының _____ күні

№ _____ жазу жазылды

Тіркелген жері _____

(АХАЖ органының аты мен орналасқан жері)

Берілген мерзімі 19 _____ жылы _____ айының _____ күні

Азаматтық хал актілерін жазатын

бөлімнің бастығы

М.О.

Қазақстан Республикасы

Үкіметінің

1999 жылғы 22 мамырдағы

№ 620 қаулысымен бекітілген

Некені бұзу туралы

Куәлік

Азамат _____

(тегі, аты, әкесінің аты-

және

азаматша

(тегі, аты, әкесінің аты)

арасында неке бұзылған, бұл жөнінде некені бұзу туралы актілерді тіркеу

к і т а б ы н д а

19 _____ жылы _____ айының _____ күні

№ _____ жазу жазылды

Некені бұзудың негізі

Неке бұзылғаннан кейін оларға мына тектер берілді:

азаматқа

азаматшаға _____

Тіркелген жері _____
(АХАЖ органының аты мен орналасқан жері)

К у ә л і к а з а м а т қ а
(шаға) _____ берілді.
(тегі, аты, әкесінің аты)

Берілген мерзімі 19 _____ жылы _____ айының _____ күні

М.О. _____ Азаматтық хал актілерін жазатын
бөлімінің бастығы

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы
Ү к і м е т і н і ң 1999 жылғы 22 мамырдағы
N 620 қаулысымен бекітілген

Қайтыс болу туралы

Куәлік

Азамат(ша) _____
(тегі, аты, әкесінің аты)

_____ (жылы, айы, күні, (цифрмен және жазумен)
_____ жасында қайтыс болды
бұл жөнінде қайтыс болу туралы актілерді тіркеу кітабында
19 _____ жылы _____ айының _____ күні
N _____ № _____ жазба жасалды
Қ а й т ы с б о л у с е б е б і

Қайтыс болған жері: _____

_____ (қаласы, село (ауылы), ауданы, облысы)

Тіркелген жері _____
(АХАЖ органының атауы мен орналасқан жері)

Берілген күні _____ жылы _____ айының _____ күні
М.О. _____ Азаматтық хал актілерін жазатын
бөлімінің бастығы

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы
Ү к і м е т і н і ң
1999 жылғы 22 мамырдағы
N 620 қаулысымен бекітілген

Неке қию туралы куәлік

Азамат _____
(тегі, аты, әкесінің аты)

_____ туған
(жылы, айы, күні)

Туған жері _____

ж ә н е а з а м а т ш а

_____ туған
(жылы, айы, күні)

Туған жері _____

(жылы, айы, күні (цифрмен және жазумен))

_____ неке қидырды
бұл жөнінде неке қию туралы актілерді тіркеу кітабында
19____ жылы _____ айының _____ күні

N _____ жазу жазылды № _____

Неке қиюдан кейін мына тектер берілді:

е р і н е

_____ ә й е л і н е

Тіркелген жері _____

(АХАЖ органының атауы мен орналасқан жері)

Берілген мерзімі 19 _____ жылы _____ айының _____ күні

М.О. _____ Азаматтық хал актілерін жазатын
бөлімінің бастығы

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы

Ү к і м е т і н і ң

1 9 9 9 ж ы л ғ ы 2 2 м а м ы р д а ғ ы

N 620 қаулысымен бекітілген

Ескерту. Нысанға өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2007.04.30. N 352 (2010 жылғы 13 тамыздан бастап қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

Тууы туралы куәлік

Азамат(ша) _____
(тегі, аты, әкесінің аты)

тұған _____
(жылы, айы, күні (цифрамен және жазумен))

Тұған жері: қала, село _____
аудан _____

облысы _____
республика _____,

бұл жөніндегі туу туралы актілерді тіркеу кітабында
19 _____ жылы _____ айының _____ күні

N _____ № _____ жазу _____ жазылды

N _____ ЖСН (жеке сәйкестендіру нөмірі) берілді.

А т а - а н а с ы :

Ә к е с і

_____ (тегі, есімі, әкесінің есімі)

ұлты _____

а з а м а т т ы ғ ы _____

Ш е ш е с і

_____ (тегі, есімі, әкесінің есімі)

ұлты _____

Тіркелген жері _____

(АХАЖ органының атауы мен орналасқан жері)

Берілген мерзімі 19 _____ жылы _____ айының _____ күні

М.О. _____ Азаматтық хал актілерін жазатын
бөлімінің бастығы

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы

Ү к і м е т і н і ң

1999 жылғы 22 мамырдағы

N 620 қаулысымен бекітілген

АХАЖ органының мөртаңбасы

Қайтыс болу туралы актіні жазу N _____

" _____ " _____ 19 _____ ж.

1 Тегі _____

2 Аты _____ 3 Әкесінің аты _____

4 Жынысы _____ 5 Ұлты _____

6 Қайтыс болған күні " _____ " _____ 19__ ж.
7 Қайтыс болған жері қаласы (селосы) _____
аудан _____
облысы (өлкесі, республикасы) _____
8 Қайтыс болудың себебі _____

9 Туған күні " _____ " _____ 19__ ж. қала (село) _____
және жері _____ аудан _____ облысы (өлкесі,
республикасы) _____
жасы _____ жасы _____ толды Бір жасқа толмаған балаларға
көрсетілген _____ айы және күні _____ сонымен бірге
шешесінің нешінші баласы _____ шешесінің жасы _____ толды

10 Тұрақты мекені көше _____ үй _____ пәтері _____

Жылдан тұрақты жері _____

11 Отбасы жағдайы некеде болған - 1 (асты сызылсын)
бұрын некеде болмаған - 2, бойдақ
(жесір) - 3, ажырасқан - 4

12 Кім болып жұмыс істеген (Егер жұмыс істемеген
болса. немен күн көргенін көрсету керек.
Пенсионер болса, бұрынғы негізгі кәсібін
көрсету керек)

13 Білімі (асты сызылсын) арнаулы орта - 3
жоғары - 1 жалпы орта - 4
аяқталмаған жоғары - 2 толық емес орта - 5
бастауыш және төмен - 6

14 Қайтыс болуды дәлелдейтін құжат

а) қайтыс болу туралы белгіленген құжаттың N _____ 199__ ж.

_____ медициналық мекеменің атауы немесе жеке практикамен айналысатын
дәрігердің

А . Т . Ә . А .

б) _____ № _____ " _____ " _____ 199__ ж.

(соттың атауы)

қайтыс болуды фактілеу немесе қайтыс болды деп жариялау туралы
с о т ш е ш і м і

(астын сызу керек)

в) басқа құжаттар _____ N " _____ " _____ 199__ ж.

(құжат берген органның атауы)

15 Өтінушінің тегі, аты, әкесінің және оның қолы

16 Берілген куәлік _____ сериясы _____ N _____

17 Белгілер үшін

Бір жасқа толмаған баланың қайтыс болу туралы
актідегі 5, 10, 12, 13 бағаналар шешесіне қатысты
мәліметтер дәрігерлік куәліктің негізінде толтырылады

М.О. АХАЖ бөлімінің бастығы

Іс жүргізуші

Қазақстан Республикасы

Үкіметінің

1999 жылғы 22 мамырдағы

N 620 қаулысымен бекітілген

Некені бұзуды тіркеу туралы актіні жазу N ____
АХАЖ органының мөртаңбасы "____" _____ 199__ ж.
(бірінші данасы)

Неке бұзушылар туралы мәліметтер
Е р і Ә й е л і

1 Тегі _____
некені бұзғанға дейінгі
некені бұзғаннан кейінгі
2 А т ы
3 Ә к е с і н і ң а т ы
4 Туған күні "____" _____ 19__ ж. "____" _____ 19__ ж.
Жасы _____ толды _____ толды

5 Ұлты _____

6 Азаматтық _____
қала(село) қала (село)

7 Тұрақты мекені ауданы аудан
облыс (өлке, республика) облыс (өлке, республика)
көше үй пәтер көше үй пәтер

Тұрақты тұрады _____ жыл Тұрақты тұрады _____ жыл
8 Қайда, кім болып жұмыс істейді(егер жұмыс істемесе,
онда немен күн көретінін көрсету керек)

9 Білімі(асты сызылсын) арнаулы орта - 3 жоғары- 1 арнаулы орта-3
жалпы орта - 4 аяқталмаған аяқталмаған орта- 4

аяқталмаған орта-5 жоғары-2 бастауыш
және төмен- 5

бастауыш және төмен-6 жалпы төмен-6

10 Бірінші некеде болды ма - 1

екінші некеде болды ма - 2

11 Бұзылатын неке бекітілді № "___"_____19__ж.

12 Некені бұзудың мемлекеттік тіркеу негізі:

а) жұбайлардың бірлесіп берген өтініші
"___"_____19__ж. №_____

б) некені бұзу туралы сот билігі _____ аудан (қала)
_____ облыс(өлке, республика) "___"_____19__ж.

18 жасқа дейінгі ортақ балалар саны
в) сот билігі _____ ауданы (қала) _____ облысы (өлке)
республикасы "___"_____19__ж. хабар ошарсыз кетті, не әрекет
қабілеттігі жоқ деп тану туралы

(тегі, аты, әкесінің аты)
г) сот үкімі _____ ауданы (қаласы) _____ облысы (өлке)
республикасы "___"_____19__ж. сотталғаны туралы _____
тегі, аты _____
_____ бас бостандығынан айыруға

_____ жыл.

13 А.Т.Ә.А. арызданушының тұратын жері

14 өндірілетін мемлекеттік
баж сомасын _____19__ж. _____19__ж.

төлегені туралы
және белгі

Банк бөлімшесінің аты Банк бөлімшесінің
сақтық кассасы - сберкасса сақтық кассасы- сберкасса _____

15 Жеке басын куәландыратын құжаттар

16 Неке бұзушылардың қолы (некедегі тектері)

17 Куәлік берілді серия _____ №N _____ серия _____

18 Белгілер үшін

М.О. АХАЖ бөлімінің бастығы

Іс жүргізуші

Қазақстан Республикасы

Үкіметінің

1999 жылғы 22 мамырдағы

N 620 қаулысымен бекітілген

АХАЖ органының мөртаңбасы

Тегін, атын, әкесінің атын өзгерту туралы актіні жазу N _____
" ____ " _____ 19 ____ ж.

	өзгерткенге дейін	өзгерткеннен кейін
1		Т е г і
2		А т ы
3	Ә к е с і н і ң	а т ы
4	Туған күні	" ____ " _____ 19 ____ ж.
5	Туған жері, туу туралы (селосы) _____	Қаласы _____
	актіні жазу номері мен д а т а с ы	Облысы (өлке, республикасы) _____ А к т і н і ж а з у
№	_____ " ____ " _____	19 ____ ж.
6		Ұ л т ы
7		А з а м а т т ы қ
8	Кім болып, қайда жұмыс істейді (егер жұмыс істемесе немен күн көретінін көрсету керек)	
9	Тұрақты	Қаласы (селосы) _____ ауданы _____ Облысы (өлке, республикасы) _____
		көше _____ үй _____ пәтер _____
10	Тегін, атын, әкесінің атын өзгерту туралы	жазуға негіз
11	Мемлекеттік поштинаны төлегені туралы белгі	квитанция N _____ " ____ " _____ 19 ____ ж.

	Банк бөлімшесінің аты, сақтық кассасы	
12	Жеке басын куәландыратын д о к у м е н т т е р	
13	Өтініш берушінің қолы	
14	Берілген куәлік серия _____ № N _____	
15	Белгілер үшін М.О.	АХАЖ бөлімінің бастығы

Іс жүргізуші

Қазақстан Республикасы
Үкіметінің
1999 жылғы 22 мамырдағы
N 620 қаулысымен бекітілген
ХАЖ органының мөртаңбасы

Бала асырап (қыз асырап) алу туралы актіні жазу N _____
" _____ " _____ 19 _____ ж.

Асырап алынған бала туралы мәліметтер

Бала боп алынғанға дейін	Бала боп алынғаннан кейін
1	Т е г і
2	А т ы
3	Ә к е с і н і ң а т ы
4	А з а м а т т ы қ
5	Т у ғ а н ж е р і
6	Туған жері, туғаны қала (село) _____
туралы актіні жазылған аудан _____	
нөмері және датасы облысы (өлке, республика) _____	
	акты жазылды N№ _____
	" _____ " _____ 19 _____ ж.

Әкесі туралы мәліметтер	Шешесі туралы мәліметтер
7	Т е г і
8	А т ы
9	Ә к е с і н і ң а т ы
10	Ұ л т ы
11	Азаматтық

Баланы асырап алушы туралы мәліметтер	Баланы асырап алушы туралы мәліметтер
12	Т е г і
13	А т ы
14	Ә к е с і н і ң а т ы
15	Ұ л т ы
16	А з а м а т т ы қ
17	Тұрақты мекені қала (село) _____ қала
село) _____	
аудан _____	аудан _____
облысы (өлке, республикасы)	облысы (өлке,
р е с п у б л и к а с ы)	
көше _____ үй _____ пәтер _____	көше _____ үй _____
пәтер _____	

18 Бала асырап алушылар баланың ата-анасы болып жазыла ма
19 Бала асырап алу туралы _____ аудандық (қалалық) сотының шешімі
" ____ " _____ 19 ____ ж.

20 Арыз берушінің тұрақты мекені мен Т.А.Ә.А

21 Бала асырап алушылардың қолы

22 Берілген куәлік серия _____ № N _____

23 Белгілер үшін

М.О.

АХАЖ бөлімінің бастығы

Іс жүргізуші

Қазақстан Республикасы

Үкіметінің

1999 жылғы 22 мамырдағы

№ 620 қаулысымен бекітілген

АХАЖ органының мөртаңбасы

Әке болуды анықтау туралы актіні жазу N № ____

" ____ " _____ 19 ____ ж.

Баласы туралы мәліметтер

1 Тегі _____ 2 Аты _____

3 Әкесінің аты _____ 4 Жынысы _____

5 Туған күні " ____ " _____ 19 ____ ж.

6 Азаматтық _____

7 Туған жері _____ қаласы (селосы) _____ аудан

_____ нөмірі уақыты _____ облысы (өлкесі,
республикасы) _____

_____ туу туралы актісіне жазу N _____

" ____ " _____ 19 ____ ж.

8 Әке болуды анықталғаннан кейінгі тегі, аты, әкесінің аты
Шешесі туралы мәліметтер _____ Әкесі туралы мәліметтер _____

9 Тегі _____

10 Аты _____

11 Әкесінің аты _____

12 Туған күні " ____ " _____ 19 ____ ж. " ____ " _____ 19 ____ ж.

13 Ұлты _____

14 Азаматтық _____

15 Тұрақты мекені _____ қаласы (селосы) _____ қаласы

(селосы) _____

_____ аудан _____

_____ аудан _____

облысы (өлкесі, республика) облысы (өлке,
р е с п у б л и к а с ы)

көше _____ үй _____ пәтер _____ көше _____ үй _____ пәтер _____
Шешесі туралы мәліметтер Әкесі туралы мәліметтер
16 Қайда, кім болып жұмыс істейді
(егер, жұмыс істемесе немен
күн көретінін көрсету керек)
17 Ата-ананың жеке басын куәландыратын документтер
18 Әке болу туралы тіркеудің негізі:
а) ата-ананың бірлесіп берген өтініші
" _____ " _____ 19 ____ ж.

(ш е ш е с і н і ң қ о л ы)
(ә к е с і н і ң қ о л ы)
б) Әкесінің арызы
Сот шешімі _____ ауданы (қаласы) _____ облысы (өлке)
республикасы _____ " _____ " _____ 19 ____ ж.
19 Өтініш берушінің тегі, аты,
әкесінің аты және оның қолы
20 Куәлік берілді серия _____ № N _____
21 Белгілер үшін
М.О. АХАЖ бөлімінің бастығы

Іс жүргізуші
Қазақстан Республикасы
Үкіметінің
1999 жылғы 22 мамырдағы
N 620 қаулысымен бекітілген

Неке қию туралы актіні жазу N _____
" _____ " _____ ж.
АХАЖ органының мөртаңбасы
Некеленушілер туралы мәліметтер
Ері Әйелі
1 Некеленуге дейінгі тегі
2 Некеден кейінгі тегі
3 А т ы
4 Ә к е с і н і ң а т ы

5 Туған жері " ___ " _____ ж. " ___ " _____ ж.
 Жасы _____ толды Жасы _____ толды
 Туған жері қаласы (селосы) қаласы (селосы)
 ауданы _____ ауданы _____
 облысы (өлкесі, республикасы) облысы (өлкесі, республикасы)

7 Ұ л т ы

8 А з а м а т т ы қ

9 Қайда кім болып жұмыс істейді(егер жұмыс істемейтін
 болса, немен күн көретінін көрсету керек)

1 0 Б і л і м і

(а с т ы с ы з ы л ғ а н)

Жоғары - 1	жоғары - 1
аяқталмаған жоғары - 2	аяқталмаған жоғары - 2
арнаулы орта - 3	арнаулы орта - 3
жалпы орта - 4	жалпы орта - 4
аяқталмаған орта - 5	аяқталмаған орта - 5
бастауыш және төмен - 6	бастауыш және төмен - 6

1 1 О т б а с ы ж а ғ д а й ы

(а с т ы с ы з ы л ғ а н)

Бұрын некеде болмаған Бұрын некеде болмаған,
 түр, ажырасқан түр, ажырасқан

12 Ортақ балалары туралы 19 ж.
 мәліметтер (аты, туған жылы) 19 ж.

13 Тұрақты мекені қаласы(селосы) Тұрақты мекені
 қ а л а с ы (с е л о с ы)

ауданы _____ ауданы _____

облысы (өлкесі, республикасы) облысы (өлкесі, республикасы)

көше _____ үй _____ пәтер _____ көше _____ үй _____ пәтер _____

Тұрақты тұрады жыл Тұрақты тұрады жыл

14 Жеке басын куәландыратын документтері

15 Некеленушілердің қолы (некеленуден
 б ұ р ы н ғ ы т е к т е р і)

16 Неке қиюды куәландырушылардың тегі,
 аты, әкесінің аты және олардың қолы

17 Берілген куәлік сериясы N

18 Белгілер үшін

19 "Неке және отбасы туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 11 бабына сәйкес, некені қиюға бөгет болатын жағдайлардың жоқтығын
р а с т а й м ы з

некеге тұрушылардың қолдары

М.О.

АХАЖ бөлімінің бастығы

Іс жүргізуші

Қазақстан Республикасы

Үкіметінің

1999 жылғы 22 мамырдағы

N 620 қаулысымен бекітілген

Ескерту. Нысанға өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2007.04.30. N 352 (2010 жылғы 13 тамыздан бастап қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

АХАЖ органының мөртабаны

Туу туралы актіні қалпына келтіруді жазу N№_____

"_____" _____ 19__ ж.

ЖСН (жеке сәйкестендіру нөмірі) N_____

Жазу қалпына келтірілетін адам туралы мәліметтер

1 Тегі

2 Аты

3 Әкесінің аты

4 Жынысы

5 Туған уақыты "_____" _____ 19__ ж.

6 Азаматтық

7 туған жері қаласы(село)_____ аудан

облысы (өлке, республика)_____

8 Тұрақты мекені және заңды мекен-жайы қаласы (село)_____

аудан_____

облысы (өлке, республика)_____

көшесі_____ үй _____ пәтер

9 Қайда кім болып істейді (егер жұмыс істемесе,

немен күн көретінін көрсету керек)

Әкесі туралы мәліметтер

Шешесі туралы мәліметтер

1 0 Тегі

1 1 Аты

1 2 Әкесінің аты

1 3 Ұ л т ы
1 4 А з а м а т т ы қ
15 Жазуды қалпына келтіруге негіз
16 Өтініш берушінің қолы
17 Берілген куәлік серия _____ №N _____
1 8 Б е л г і л е р ү ш і н

М.О. АХАЖ бөлімінің бастығы

Іс жүргізуші

Қазақстан Республикасы

Үкіметінің

1999 жылғы 22 мамырдағы

№ 620 қаулысымен бекітілген

Ескерту. Нысанға өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2007.04.30. № 352 (2010 жылғы 13 тамыздан бастап қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

АХАЖ органының мөртабаны

Туу туралы актіні жазу N _____

" _____ " _____ 19 ____ ж.

ЖСН (жеке сәйкестендіру нөмірі) N _____

Бала туралы мәліметтер

1 Тегі 2 Аты

3 Әкесінің аты 4 Жынысы

5 Туған уақыты " _____ " _____ 19 ____ ж.

6 Туған жері қала (село) _____ ауданы

облысы (өлке, республикасы) _____

6-1 Заңды мекен-жайы қала (ауыл) _____

аудан _____

облыс (өлке, республика) _____

7 Неше бала туды: біреу, егіз, үшеу

8 Тірі туды ма, немесе өлі туды ма

9 Жаңа туған баланы қосқанда нешінші баласы (өлі туған есептемей өлгенін есептегенде) олардың нешеуі тірі

10 Баланың туғанын дәлелдейтін документтер

11 Туу туралы акт жазудың негізі

Әкесі туралы мәліметтер Анасы туралы мәліметтер

1 2 Тегі

1 3 Аты

1 4 Әкесінің аты

15 Туған уақыты " _____ " _____ 19 ____ ж. Туған уақыты

" _____ " _____ 19 ____ ж.

жасы _____ толды жасы _____ толды

1 6 Ұ л т ы

1 7 А з а м а т т ы қ

18 Тұрақты мекені және заңды мекен-жайы қала (село) _____

қала (село) _____

ауданы _____

ауданы _____

облысы (өлке, республикасы) облысы (өлке, республикасы)

көше _____ үй _____ пәтер _____ көше _____ үй _____ пәтер

19 Кім болып қайда істейді (егер жұмыс істемейтін болса немен күн көретінін көрсету керек)

20 Білімі жоғары - 1

(асты сызылған) жалпы орта - 4 жоғары - 1 жалпы орта - 4
аяқталмаған жоғары - 2 аяқталмаған
орта - 5 аяқталмаған жоғары - 2
аяқталмаған орта - 5 1 бастауыш және
төмен - 6 арнаулы орта - 3 бастауыш
және төмен - 6

21 Әке туралы мәліметтерді жазуға негіз:

а) некеге тұрғаны жөніндегі куәлік

Акт қашан қай жерде тіркелген
№ _____ " _____ " _____ 19 ____ ж.

тіркелген уақыты

б) әкелікті анықтау туралы куәлік
тіркелген уақыты №N _____ " _____ " _____ 19 ____ ж.

в) шешесінің өтініш және қолы

22 Тууды тіркеуде қатынасқандардың тегі, аты, әкесінің аты және олардың қолы

23 Тууды тіркеуде қатынасқандардың тегі, аты, әкесінің аты және олардың қолы

24 Берілген куәлік серия _____ №N _____

25 Белгілер үшін

М.О.

АХАЖ органының бастығы

Іс жүргізуші